

Bændablaðið

15. tölublað 2024 • Fimmtudagur 29. ágúst • Blað nr. 662 • 30 árg. • Upplag 33.000 • Vefur: bbl.is

Lilja Guðnadóttir og Guðni Þór Guðjónsson, kartöflubændur í Hrauk í Þykkvabænum. Um 70 prósent af allri kartöfluuppskeru í landinu kemur úr Þykkvabæ þar sem um tíu ræktendur eru enn eftir. Í fyrra uppskáru þau um 750 tonn en reikna með minni uppskeru í haust, bæði vegna þess að færri hektarar voru undir og eins hefur tíðarfar verið fremur óhagstætt. Í gegnum tíðina hefur gengið nokkuð vel í búskapnum hjá þeim og þau kvarta ekki yfir afkomunni.

Mynd / Sigurður Már Harðarson
– Sjá nánar á bls. 8.

Réttalisti

Fjár- og stóðréttir eru fram undan og venju samkvæmt birtir Bændablaðið lista yfir helstu réttir landsins.

– 32 –

Vindmyllur

Virkjanaleyfi hefur verið samþykkt fyrir Búrfellslund. Landsvirkjun segir vindorku geta sparað vatn. Sveitarfélög hafa ekki tekið þessu mögularlaust þar sem orkumannvirki eru undanþegin tekjustofnum þeirra. Þá eru önnur ósátt við að hafa enga stjórnsýslulega aðkomu þrátt fyrir að verða fyrir sjónrænum áhrifum. Landvernd bendir á að spaðar vindmyllanna sjáist langt inn á hálandið.

– 20 –

Nautgriparækt:

Kyngreining sæðis hefst í haust

Nautastöð Bændasamtaka Íslands (NBÍ) hefur gengið frá samningum við bandaríska fyrirtækið STgenetics um kyngreiningu á allt að 2.500 sæðisskömmtum úr íslenskum nautum.

Sveinbjörn Eyjólfsson, forstöðumaður NBÍ, segir tvö fyrirtæki hafa komið til greina, en STgenetics hafi orðið fyrir valinu þar sem fulltrúar þeirra komu með þá hugmynd að útbúa færanlega rannsóknarstofu. Fyrirtækið geti því nýtt búnaðinn á fleiri stöðum þar sem eru lítil kúakyn, en Sveinbjörn bendir á að það taki eingöngu nokkrar vikur að framleiða megnið af því kyngreinda sæði sem kúabú landsins þurfa á ári.

Við kyngreiningu sé sæðið blandað með upplausn og flúrljómandi litarefnum. Þegar því er rennt í gegnum tækið endurljómi kynfrumurnar mismikið eftir því hvort þær eru með Y- eða X-litninga, sem geri tækinu kleift að velja þær frumur sem ætlunin er hverju sinni.

„Í fimm til tíu prósent tilvika verða

kvígurnar að nauti, því þetta er ekki alveg hundrað prósent hreinsun.“ segir Sveinbjörn. Þegar kemur að mjólkurkúastofninum sé sæðið kyngreint gagnvart kvígum, en gagnvart nautum hjá holdanautakyninu.

Samkomulag til eins árs

Nú sé unnið að skipulagi tilraunar til að kanna hversu vel sæði úr íslenskum nautum þoli kyngreiningu til þess að hægt sé að taka ákvörðun um framhaldið, en samkomulagið við STgenetics gildir til eins árs. Þegar rannsóknarstofan kemur til landsins í nóvember verði tekið sæði úr nokkrum nautum og hverri sæðistöku skipt í tvennt, þar sem helmingurinn verður kyngreindur. Það verði síðan sett í dreifingu í vetur samhliða hefðbundnu sæði og munu hvorki frjótækni né bændur fá vitneskju um hvora sæðisgerðina er um að ræða.

Bændum sé frjálst að afþakka þátttöku í tilrauninni, en Sveinbjörn segir að þar sem

færri kynfrumur eru í hverjum skammti af kyngreindu sæði megi gera ráð fyrir lægra fanghlutfalli. Á búum þar sem 70 prósent kúa festa fang eftir fyrstu sæðingu geti hlutfallið lækkað niður í 60 til 65 prósent. Þrátt fyrir að fá færri kálfa geti þátttökubú reiknað með því að fá 20 til 25 prósent fleiri kvígur að níu mánuðum liðnum.

Mikill sparnaður

Uppsetning á fullbúinni rannsóknarstöð á Íslandi hefði kostað minnst 200 milljónir án rekstrarkostnaðar, á meðan áætla megi að hver heimsókn samkvæmt þessu fyrirkomulagi eigi eftir að kosta 20 til 30 milljónir króna. Innifalið í því verði sé vinna fimm starfsmanna STgenetics meðan á kyngreiningu stendur.

Rannsóknarstöðinni verði lagt við nautastöðina á Hesti, þar sem hún tengist við vatn, rafmagn, köfnunarefni og internet. „Síðan tókum við sæðið og réttum þeim út um

gluggann og einhverjum klukkutímum seinna skila þeir okkur frosnu kyngreindu sæði.“

Rannsóknarstöðin er í smíðum núna hjá hollensku dótturfyrirtæki STgenetics og verður Ísland fyrsta viðkomuland hennar. „Þeir fá þessa hugdettu hvort þeir gætu sett þetta upp í stórum flutningavagni, af því það eru margir í okkar sporum sem þurfa kyngreiningu kannski í fáar vikur eða daga sem dugar svo allt árið,“ segir Sveinbjörn.

Ávinningurinn af kyngreindu sæði felist í því að bændur geti sætt betri kýrnar í fjósinu og gengið nánast að því vísu að fá kvígu sem sé mun verðmætari en naut. Að sama skapi sé hægt að sæða lakari kýrnar með holdanautasæði sem gefi af sér grip sem framleiði meira kjöt en ella.

Þetta muni jafnframt hraða kynbótum á íslenska mjólkurkúakyninu, en Sveinbjörn bendir á að mikilvægt sé að koma upp einhverju skipulagi á notkun kyngreinds sæðis. Ef ekki, gæti endað svo að það fengjst engin naut til að framleiða sæðið. /ál

SS:

Reiknað afurðaverð hækkar um 0,67%

Sláturfélag Suðurlands (SS) hækkaði í síðustu viku afurðaverð til sauðfjárbænda. Reiknað afurðaverð hækkar um 0,67 prósent miðað við áður útgefna verðskrá.

Samkvæmt útreikningum Bændasamtaka Íslands hækkar reiknað afurðaverð SS í 1.050 krónur á kíló dillakjöts, með öllum álagsgreiðslum, en afurðastöðvar á vegum Kaupfélags Skagfirðinga greiða 1.055 krónur samkvæmt reiknuðu afurðaverði.

Hækkar landsmeðaltal um eina

krónu á kíló við þessa breytingar, fer úr 1.053 krónum í 1.054 krónur á kíló dilla.

Útreikningar Bændasamtaka Íslands á reiknuðu afurðaverði byggja á landsmeðaltali slátrunar og kjötmats í vikum 34–44 árið 2023.

Vægi einstakra vikna í verðinu byggir á slátrarmagni á landinu öllu og sömuleiðis kjötmati á landinu öllu eftir einstökum vikum haustið 2023. Vægi afurðastöðva í landsmeðaltali er síðan eftir hlutdeild þeirra í slátrun á tímabilinu í heild. /smh

Ísland hefur haft undanþágu frá því að innleiða þann hluta löggjafar Evrópusambandsins um heilbrigði dýra sem snýr að búfjárrækt. Mynd / smh

Matvælaráðuneytið:

Heildarstefna í dýraheilbrigðismálum

Sigurborg Daðadóttir, fráfari yfirdýralæknir, hefur tekið við starfi í matvælaráðuneytinu þar sem hún mun leiða vinnu við mótun heildarstefnu í dýraheilbrigðismálum.

Vinnan mun felast í endurskoðun á löggjöf um heilbrigði dýra, sem eru í raun þrenn lög; dýrasjúkdómalögin, lög um innflutning dýra og lög um dýralækna og heilbrigðisþjónustu við dýr sem eru orðin um 30 ára.

Sigurborg segir að Ísland hafi innleitt ný dýravelferðarlög fyrir um tíu árum en nú sé komin röðin að dýraheilbrigði, uppfæra þurfi alla löggjöf sem fjallar um heilbrigði dýra og að taka ætti mið af löggjöf Evrópusambandsins við þá endurskoðun, sem gengur undir heitinu „Animal Health Law“. „Það er regnhlífarlöggjöf

með mörgum afleiddum gerðum út frá henni. Ísland hefur innleitt löggjöfina en hún gildir eingöngu um lagareldisdýr, enda var okkur það skylt, en ekki fyrir landeldisdýr eða búfé þar sem við höfum undanþágu.

Við þurfum því að aðlaga okkur að nútímanum með þessari heildarendurskoðun sem fram undan er, þekking á sjúkdómum hefur stóraukist og miklar tækniframfarir hafa átt sér stað sem eru afgerandi þættir í þessum málaflokki. Við endurskoðun laganna er mikilvægt að taka mið af ESB-löggjöf vegna þess að öll viðskipti með dýr og dýraafurðir á milli landa grundvallast af gagnkvæmu trausti á stjórnskipulagi og samræmdri löggjöf,“ segir Sigurborg. /smh

– Sjá nánar á bls. 14.

HVERNIG GEKK HEYSKAPURINN?

Rétt fóðurgjöf er forsenda þess að ná hámarksárangri í mjólkurframleiðslu.

Pantaðu heysýnatöku og ráðgjöf hjá Líflandi í tæka tíð

Skannaðu kóðann fyrir nánari upplýsingar

Stöðvarhús um jarðhitaholu tvö að Hæðarenda í Grímsnesi. Holan var boruð árið 1983 en í vatninu var gas sem reyndist vera nær hrein kolsýra sem meðal annars er notuð í ylraekt og gosdrykkjaframleiðslu. Myndir / Aðsendar

Linde Gas:

Slæmt ástand á kolsýruvinnslu

Ástand kolsýruuppspretta á Hæðarenda í Grímsnesi er ekki í lagi að mati eiganda jarðarinnar.

Í síðasta tölublaði Bændablaðsins var fjallað um koltvísýringsskort í garðyrkju, en ylraektarframleiðendur halda því fram að fyrirtækið Linde Gas notfæri sér markaðsráðandi stöðu sína á vafasaman hátt með skeytingarleysi gagnvart garðyrkjuframleiðslunni. Þannig fái bændur ekki afhent það magn af koltvísýringi sem þeir hafi skuldbundið sig til að kaupa frá fyrirtækinu og afhending þess hafi verið glöppótt.

Haft eftir Axel Sæland, formanni búgreinadeildar garðyrkjubænda hjá Bændasamtökum Íslands, að fyrirtækið vitni yfirleitt í að sú borhola sem Linde Gas hefur verið að vinna úr hér á landi sé ekki að sinna því sem vonast var eftir. Því grípi fyrirtækið til innflutnings með tilheyrandi aukakostnaði.

Sigurður Karl Jónsson er eigandi jarðarinnar Hæðarenda. Samkvæmt leigusamningi sem gildir til ársloka 2064 hefur Linde Gas allan nýtingarrétt á kolsýru á jörðinni Hæðarenda í því magni sem fyrirtækið hefur þörf á hverju sinni. Samkvæmt samningnum er Sigurði sjálfum óheimilt með öllu að nýta kolsýruna, framselja rétt til nýtingar eða heimila öðrum nýtingu.

Ekki til varahlutir í varmaskipti

Kolsýra var unnin úr tveimur holum, sem kallaðar eru númer tvö og númer sjö, þar til í vetur.

„Það er bara ein hola í gangi og ein varmaskiptir. Áður voru tvær holur og fjórir varmaskiptar. Ég átti fund með þeim í vetur og varaði þá við að hola tvö, sú sem boruð var árið 1983, sýndi merki um að vera orðin léleg. Einnig að varmaskiptir á holu sjö væri of lítill og það þyrfti að setja upp annan. Innan við viku síðar fellur hola tvö og varmaskiptir á holu sjö bilar. Ekki voru til varahlutir í varmaskiptinum. Þess vegna stöðvaðist framleiðsla hér í um þrjá mánuði,“ segir Sigurður.

Bora þarf fleiri holur

Hann segir að auðlindin á Hæðarenda

Svona er umhofs í stöðvarhúsi um holu tvö, en vinnsla kolsýru úr henni var hætt í vetur.

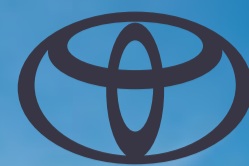
Litli varmaskiptirinn í holu sjö, sem er eina virka vinnsluholan á Hæðarenda í dag. Eftir að hann bilaði stöðvaðist kolsýruframleiðsla þar í um þrjá mánuði.

gæti með góðu móti framleitt ríflega landsþörf af koltvísýringi. Það sé hins vegar á ábyrgð fyrirtækisins Linde Gas að viðhalda holunum og þar með framleiðslu kolsýru á jörðinni.

„Ástandið hér er einfaldlega ekki í lagi,“ segir Sigurður og vísar til mynda sem hann sendi Bændablaðinu. „Það þarf að bora fleiri jarðhitaholur og það fyrir löngu síðan, til þess að tryggja örugga framleiðslu.“

John Olander, forstjóri Linde Gas á Íslandi, kaus að bregðast ekki við þeirri gagnrýni garðyrkjubænda sem fram hefur komið í Bændablaðinu þegar eftir því var leitað.

Samkvæmt Sigurði Karli greiðir Linde Gas honum tæpar 3 krónur fyrir hvert kíló af kolsýru sem það vinnur ásamt því að útvega honum vatn í hitaveitu. Listaverð á matvælavottaðri fljótandi kolsýru hjá Linde Gas er 114,87 krónur fyrir hvert kíló án vsk. /ghp

ÆVINTÝRIN BÍÐA ÞÍN

TOYOTA RAV4

TOYOTA RAV4 Hybrid verð frá: 8.150.000 kr.
TOYOTA RAV4 Plug-in Hybrid verð frá: 10.450.000 kr.

KINTO ONE langtímaleiga
TOYOTA RAV4 Hybrid, verð frá: 202.000 kr. á mán.
TOYOTA RAV4 Plug-in Hybrid, verð frá: 237.000 kr. á mán.

TOYOTA FÖRUM LENGRA

Toyota Kaupúni
Kaupúni 6
570 5070

Toyota Akureyri
Baldursnesi 1
460 4300

Toyota Reykjanesbæ
Njarðarbraut 19
420 6600

Toyota Selfossi
Fossnesi 14
480 8000

UMHVERFISVERBILAIN ATVINNULÍFSINS
UMHVERFISFYRIRTÆKI ÁRSINS

Bíllinn í þessari auglýsingu endurspeglar ekki endilega það verð og þann búnað sem kann að vera tilgreindur. Fyrirvari við 7 ára ábyrgð: Ökutækinu skal viðhaldið samkvæmt vörulýsingu og leiðbeiningum framleiðandans og ber eigandi kostnaðinn við slíkt viðhald. Sé það ekki gert getur það valdið ógildingu ábyrgðar hluti sem þarfnast viðhalds. 7 ára ábyrgð gildir eingöngu um bíla sem fluttir eru inn af Toyota á Íslandi ehf. 12 mánaða vegaaðstoð fylgir öllum nýjum Toyota bílum. Birt með fyrirvara um villur.

Náttúrufergurð Sviss er samofin landbúnaðarstarfsemi þjóðarinnar, en bændum ber rík skylda til að vernda og varðveita vistkerfi landsins og landslagið. Endurspeglast það meðal annars í styrkjakerfi landbúnaðar í Sviss. Mynd / ghp

Kosið um umdeilda tillögu í Sviss

Þann 22. september næstkomandi munu Svisslendingar ganga til þjóðaratkvæðagreiðslu um tillögu sem varðar líffræðilega fjölbreytni vistkerfa. Tillagan er afar umdeild.

Í henni eru lagðar fram breytingar á stjórnarskrá sem fela í sér mun meiri vernd náttúrulegra búsvæða og vistkerfa og að ríkið leggi meira fjármagn til þess að stuðla að varðveitingu líffræðilegrar fjölbreytni innan Sviss.

Beint lýðræði ríkir þar í landi sem þýðir að íbúar geta kosið um öll mál sem koma á borð ríkisstjórnarinnar. Allir þegar, 18 ára og eldri, geta kallað eftir þjóðaratkvæðagreiðslu og er þátttaka þjóðarinnar í ákvörðunum ríkisins því miklar.

Svissnesk vistkerfi eiga, líkt og í öllum löndum, undir högg að sækja vegna loftslagsbreytinga. Samkvæmt skýrslu svissnesku umhverfisstofnunarinnar frá árinu 2023 mun helmingi vistkerfa ógnað og tæplega 35% af plöntu-, dýra- og sveppategundum eru taldir í hættu. Miðillinn SWI greinir frá.

Of langt gengið eða of lítið gert?

Ef tillagan verður að lögum ber ríkinu og fylkjastjórnunum skylda til að úthluta auknu landi og fjármagni til að standa vörð um og efla líffræðilegan fjölbreytileika. Tillagan inniheldur engar nákvæmar ráðstafanir eða fjárhagsleg áhrif hennar, en áætlað er að hún muni kosta hið opinbera í það minnsta 215 milljónir svissneskra franka, sem samsvarar um 34,5 milljörðum íslenskra króna.

Málshefjendur tillögunnar hafa varað við því að hnignun vistkerfisins yrði ríkinu mun dýrara enda grundvöllur lífs í landinu. Þeir sem eru á móti tillögunni eru hins vegar þeirrar skoðunar að hún gangi of langt, að hún muni gera um

30% landsvæðis að verndarsvæði sem muni hafa neikvæð áhrif á matvælaframleiðslu landsins og að hún gangi gegn áformum um orkuframleiðslu.

Í fjölmiðlum er sagt að ríkisstjórnin deili áhyggjum málshefjenda um hnignandi vistkerfi en vari við að aðgerðir gangi of langt og gætu skapað verulega árekstra við bæði orku- og landbúnaðarstefnu landsins.

Höfundar tillögunnar eru nokkur náttúru- og umhverfissamtök í Sviss. Stjórnmalámmenn á vinstri vængnum hafa stutt þau en svissnesku bændasamtökin og stjórnmalámmenn á miðju og hægri vængnum hafa sett sig upp á móti tillögunni. Hún hefur ekki hlotið brautargengi innan þingsins sem mæla með því að þjóðin hafni henni.

Bændur fá borgað fyrir umhverfisvernd

Um helmingur landsvæðis í Sviss er helgaður landbúnaði og ber bændum rík skylda að vernda og varðveita vistkerfin og rómað landslagið sem laðar að sér fjölda ferðamanna ár hvert. Mikil áhersla er á að viðhalda líffræðilegri fjölbreytni og náttúrulegum vistkerfum og endurspeglast það meðal annars í styrkjakerfi landbúnaðar í Sviss.

Bændur lúta lögboðnum skyldum en einnig hafa þeir kost á að mæta valkvæðum aðgerðum í umhverfismálum til að hljóta hærri styrki. Hluti af því er vernd og uppbygging á náttúrulegum vistgerðum, sem geta verið allt frá því að halda villt engi með fjölbreyttum blómstrandi plöntum handa skordýrum til þess að hafa lítinn skógarlund innan í túnum sínum til að viðhalda búsvæðum hinna ýmsu skriðdýra. /ghp

Mynd sem Svanhvít tók 22. ágúst sl. sem sýnir glögg ástandið í kringum kjötmjólsværsmiðjuna, Orkugerðin er staðsett við þjóðveg númer 1 í gegnum Flóahrepp.

Flóahreppur:

Þreytt á umgengni og fýlu frá verksmiðju

Magnús Hlynur Hreiðarsson

magnushlynurh@gmail.com

Hjónin á bænum Lambastöðum í Flóahreppi, þau Svanhvít Hermannsdóttir og Almar Sigurðsson, hafa fengið meira en nóg af starfsemi Orkugerðarinnar í næsta nágrenni við þeirra bæ en þar er kjötmjól úr sláturhúsúrgangi meðal annars unnið.

Þau sendu sveitarstjórn Flóahrepps nýlega erindi þar sem segir m.a. orðrétt: „Hvernig má það vera að í ár og áratugi hafi ekki tekist að koma böndum á starfsemi þessa og ástandið hefur ekki skánað? Hverslags dugleysi er þetta?“

Hjónin hafa búið á Lambastöðum frá ársbyrjun 2005 og eru meðal annars með ferðaþjónustu þar. Hún lýsir ástandinu þannig að mikinn fnyk leggi frá verksmiðjunni og fer það eftir vindátt hverju sinni hvar hann ber niður.

„Við höfum sent ótal erindi til Heilbrigðiseftirlits Suðurlands meðan það hafði lögsgögu yfir starfsemi þessari og síðan til Umhverfisstofnunar eftir að hún tók við eftirlitshlutverkinu. Þetta er ekki fyrsta bréf okkar til sveitarstjórnar þar sem kvartað er yfir umgengni og fýlu frá verksmiðjunni. Við höfum talað við forsvarsmenn verksmiðjunnar, sveitarstjórnarfólk, eftirlitsaðila, stjórnarformann, en ekkert skeður,“ segir Svanhvít.

Í vor fór svo mikill hávaði að berast frá verksmiðjunni. „Það má ljóst vera að þessi verksmiðja er í engu samræmi við hreinleika íslensks landbúnaðar, að þessi fabrikkja spúi fýlu og óhljóðum yfir umhverfið.“

Eigendur stórir matvælaframleiðendur

Starfsemi Orkugerðarinnar felst í móttöku og vinnslu á aukaafurðum sláturdýra frá slátursleyfishöfum og sölu á framleiðsluvörum úr móttöku hráefni, þ.e. áburðarmjöli og dýrafitu sem seld er úr landi til líffísilframleiðslu. Eigendur Orkugerðarinnar er Sorpstöð Suðurlands, Sláturfélag Suðurlands, Ísfugl, Reykjaragurður, Íslenska gámafélagið og Sláturhús Hellu.

Svanhvít Hermannsdóttir og Almar Sigurðsson á Lambastöðum. Mynd / Aðsend

„Við viljum að starfsemi þessarar verksmiðju verði þess eðlis að ekki sé ónáði frá henni, hvorki með lykt né óhljóðum. Þar að auki er umgengnin til skammar og Flóahreppi ekki til framdráttar að láta þetta viðgangast. Sveitarfélagið samþykkti á vormánuðum árið 2022 endurnýjað starfsleyfi á verksmiðjuna til ársins 2035 án athugasemda, sem er óskiljanlegt miðað við stöðuna á verksmiðjunni og allar þær kvartanir sem höfðu borist sveitarstjórn varðandi starfsemi,“ segir Svanhvít.

Flóahreppur krefst skýringa

Eftir erindi hjónanna Svanhvítar og Almars hefur sveitarstjórn Flóahrepps samþykkt, með öllum greiddum atkvæðum, að kalla eftir skriflegum skýringum frá Orkugerðinni vegna ólyktar og hljóðmengunar, sem kvartað er undan. Sveitarstjórn kallar að auki eftir upplýsingum um stöðu mála varðandi búnað til að draga úr lyktarmengun sem Orkugerðin hefur talað um að setja upp.

Sveitarstjórn leggur enn fremur áherslu á að rekstraradili dragi eins og kostur er úr hljóð- og lyktarmengun frá starfsemi til að uppfylla þau skilyrði sem Umhverfisstofnun setur í útgefnu starfsleyfi stofnunarinnar.

„Við viljum sjá að eigendur Orkugerðarinnar sjái söma sinn í því að koma þessum hlutum í lag og samkvæmt samtölum okkar við

íbúa hér í nágrenninu erum við ekki þau einu þar sem biðlund er á þrotum,“ segir Svanhvít.

Halda áfram að berjast

Svanhvít segir að þau Almar séu orðin langþreytt á ástandinu. „Við munum halda áfram að berjast í því að þessir hlutir verði lagaðir. Það er hins vegar með ólíkindum að íbúarnir þurfi að eyða tíma og orku sinni í þetta, vitandi það augljósa, að þessir hlutir eiga að vera í lagi. Og það þarf enginn að segja okkur að það sé ekki hægt. Það er viljann sem vantar.“

Fullkominn lyktareyðingarbúnaður

Steinþór Skúlason, forstjóri SS, er stjórnarformaður Orkugerðarinnar. Hann segir að undanfarið eitt og hálf ár hafi miklar endurbætur og stækkun á verksmiðjunni átt sér stað.

„Eðlilega tekur smá tíma að fínstillta tækjabúnað og annað sem þessu fylgir. Hluti af breytingum er nýr mjög fullkominn lyktareyðingarbúnaður. Þetta, sem vísað er til, er frá því áður en þessi búnaður var kominn í fulla virkni. Ég reikna með að eftir um einn mánuð þá verði helstu breytingum lokið. Hafa ber í huga að Orkugerðin og þeir sem skila hráefni til hennar eru einu aðilarnir í landinu sem fara að lögum en urðun sem enn tíðkast víða er ólögleg,“ segir Steinþór.

ÍSLENSKA ÁBURÐARFJÖLSKYLDAN

FÆST Í VERSLUNUM UM LAND ALLT!

FE
FÓÐURBLANDAN

**Glæsilegt
opnunarteiti!
31. ágúst
kl. 19**

LANDSTÓLPI

- Ný verslun á Egilsstöðum -

LYNGÁSI 11

Hljómsveitin
Hátt upp til hlíða
heldur uppi fjörinu!

- Grillaðar pylsur (19-21)
- Kynning á vinnufatnaði frá Ferrozink
- Sölumenn vélasviðs Landstólpa á staðnum
- Flott opnunartilboð
- „Léttar veitingar“

**Sjáumst
í fjörinu!**

Bændablaðið

Bændablaðið kemur út 23 sinnum á ári. Upplýsingar um dreifingarstaði er að finna á vef Bændablaðsins: www.bbl.is Lesendur geta einnig gerst áskrifendur að blaðinu og fengið það sent heim í pósti gegn greiðslu burðargjalds. Árgangurinn (23. tölublað) kostar kr. 17.500 með vsk. Ársáskrift fyrir eldri borgara og öryrkja kostar kr. 13.900 með vsk.

Heimilisfang: Bændablaðið, Borgartún 25, 4. hæð - 105 Reykjavík.
Sími: 563 0300 – Kt: 631294-2279
Útgefandi: Bændasamtök Íslands.

Ritstjóri: Guðrún Hulda Pálsdóttir (ábm.) guðrunhulda@bondi.is – Sími: 563 0300 – Blaðamenn: – Ástvaldur Lárusson astvaldur@bondi.is – Hulda Finnsdóttir hulda@bondi.is
Sigrún Pétursdóttir sigrunpeturs@bondi.is – Sigurður Már Harðarson smh@bondi.is – Steinunn Ásmundsdóttir steinunn@bondi.is

Auglýsingastjóri: Þórdís Una Gunnarsdóttir thordis@bondi.is – Sími: 866 3855

Netfang auglýsinga: thordis@bondi.is – Vefur blaðsins: www.bbl.is – Netfang blaðsins: (fréttir og annað efni) er bbl@bondi.is

Frágangur fyrir prentun: Sigrún Pétursdóttir – Prentun: Landsprent ehf. – Upplag: 33.000 – Dreifing: Landsprent og Íslandspóstur. ISSN 1025-5621

Áhrifavaldið

Svo bar til tíðinda í síðustu viku að gúrkuskortur í matvöruverslunum á Íslandi varð fréttafni út fyrir landsteinana. Íslenskir fjölmiðlar ráku skortinn til samfélagsmiðlaeðis en uppskrift að tilteknu gúrkusalati fer þar eins og eldur um sinu manna á milli.

Tímabundinn skortur á gúrkum í búðum er ekki nýr af nálinni. Gúrkur eru ræktaðar í lotum en frá sáningu á fræi tekur gúrkuplöntuna sex til tíu vikur að gefa af sér afurð. Innan við tíu garðyrkjustöðvar framleiða allar gúrkur hér á landi. Vegna smæðar verða neytendur mjög fljótt varir við frávik í framleiðslunni. Um leið og matvöruverslanir finna nú fyrir aukinni sölu er verið að ræsa stóreldhúsin fyrir skólana sem kaupa inn hráefni í miklu magni. En þótt garðyrkjubændur séu viljugir til verka, þá er tiltekinn aðfangaskortur fyrirstaða aukinnar framleiðslu.

”Þótt bændur séu viljugir til verka, þá er tiltekinn aðfangaskortur fyrirstaða aukinnar framleiðslu ...

Í grein *The New York Times*

er vitnað í Kristínu Lindu

Sveinsdóttur, markaðsstjóra Sölufélags garðyrkjumanna, sem segir ástæðu framleiðslulagðarinnar meðal annars koltvísyringsskort í garðyrkju. Aðeins eitt fyrirtæki útvegar garðyrkjubændum þessi aðföng hér á landi.

Vindmyllur

Allt stefnir í að fyrsta vindorkuver Íslands rísi á næstu tveimur árum í Búrfellslundi við Vaðöldu, en um þrjátíu vindmyllur eru áætlaðar sunnan Sultartangastíflu. Sitt sýnist hverjum eins og fram kemur í þessu tölublaði Bændablaðsins. Á meðan talsmaður Landsvirkjunar segir að fylgt hafi verið öllum lögbundnum ferlum og þeim ramma sem er til staðar gagnrýnir framkvæmdastjóri Landverndar að undirbúningi sé hleypt svo langt af stað án stefnumótunar.

Umdeild skógrækt

Skorti á stöðlum og römmum er einnig fyrir að fara í umræðu um umdeilda skógrækt í Saltvík. Ágúst Sigurðsson, forstöðumaður Lands og skógar, segist, í aðsendri grein hér í tölublaðinu, hafa átt fund með fulltrúum fyrirtækisins Yggdrasils Carbon og sveitarfélaginu Norðurþingi vegna framkvæmdanna sem fólu í sér umfangsmikið jarðrask á mólendi. Sveinn Runólfsson segir í aðsendri grein að framkvæmdirnar í Saltvík séu í engu samræmi við markmið laga um náttúruvernd og stríði gegn alþjóðlegum samningum um vernd líffræðilegrar fjölbreytni. Hann telur verkefnið tilgangslaust og ekki til þess gert að binda kolefni. Ágúst undirstrikar mikilvægi verklagsreglna og segir að ramminn sé ekki nægjanlega skýr en að sérstakur stýrihópur hafi m.a. fengið það verkefni að móta tillögur að gæðaviðmiðum varðandi val á landi til skógræktar.

Guðrún Hulda Pálsdóttir ritstjóri.

Formenn, varaformenn og aðrir fulltrúar frá Norðurlöndunum í pallborði.

Fulltrúar frá bændasamtökum Norðurlandanna hlýða á erindi Höllu Hrunnar Logadóttur um sjálfbæra orku á Íslandi.

Ungir bændur á Norðurlöndunum halda hópinn. Þeir kynntu starf ársins, þar sem áhersla er lögð á nýliðun.

Myndir / ál

Fundur norrænna bændasamtaka

Bændasamtök Íslands (BÍ) buðu fulltrúum frá systursamtökum sínum á Norðurlöndum til fundar í Reykjavík þann 14. ágúst síðastliðinn.

Fundurinn var á vegum NBC (Nordens Bondeorganisationers Centralråd), sem er samstarfs-vettvangur bændasamtaka á Norðurlöndunum. NBC fundar árlega til að fara yfir sameiginleg málefni bænda í þessum heimshluta.

Nálægt 65 gestir frá Norðurlöndunum fimm tóku þátt í fundinum. Að þessu sinni var einblínt á fæðuöryggi, sjálfbærni, orkumál og nýliðun. Trausti Hjálmarsson, formaður Bændasamtaka Íslands, opnaði fundinn og gerði grein fyrir stöðu íslensks landbúnaðar. Á eftir honum stíga í pontu fulltrúar frá hinum Norðurlöndunum og héldu erindi um ólík viðfangsefni.

Lennard Nilsson, formaður Cogeca, sem er samvinnuvettvangur evrópskra samvinnuhreyfinga, fór yfir hvernig samvinnufélög geta gegnt lykilhlutverki í að mæta auknum kröfum í sjálfbærni á efnahagslegum grundvelli. Þá fór hann yfir sviðið í Evrópu og hvernig samvinnuhreyfingar eru ólíkar í hverju landi.

Halla Hrun Logadóttir orkumálastjóri, Trausti Hjálmarsson, formaður BÍ, og Margrét Ágústa Sigurðardóttir, framkvæmdastjóri BÍ.

Søren Søndergaard, formaður bænda og matvælaframleiðenda (Landbrug & Fødevarer) í Danmörku, fór yfir tímamótasamning sem bændur hafa gert við þarlend stjórnvöld um kolefnisskatt. Hann var útfærður þannig að þeir sem uppfylla kröfur um minni losun losna við útgjöld. Skatttekjurnar eru jafnframt eyrnamerktar í uppbyggingu loftslagsvæns landbúnaðar.

Halla Hrun Logadóttir orkumálastjóri ávarpaði fundinn og ræddi sjálfbæra orkuframleiðslu

á Íslandi. Erindi hennar féll vel að vettvangsferð að fundi loknum þar sem gestir fengu kynningu á starfsemi Hellsheidarvirkjunar. Þá var farið til Þorlákshafnar þar sem gestir fengu kynningu á verkefninu Terraforming Life, sem miðar að framleiðslu áburðar og lífgass úr lífrænum úrgangi.

Norðmenn verða gestgjafar NBC-fundarins í ágúst á næsta ári, sem verður haldinn í Mjóstárnet í Brumunddal, sem er hesta timburhús heims.

/ál

Heysýnataka,
efnamælingar
og fódurráðgjöf

Bústólpi

Við bjóðum viðskiptavinum okkar upp á fría þjónustu við heysýnatöku, efnamælingar á sýnum og fódurráðgjöf.

Pantanir berist fyrir 31. ágúst á netfangið asdis@bustolpi.is

bustolpi@bustolpi.is • Sími 460 3350 • www.bustolpi.is

Börn stilla sér upp hjá Hreppamjólk í Gunnbjarnarholti.

Gestir velja sér bragðtegund af ísum frá Rjómabúinu Erpsstöðum á markaðinum á Grímsstöðum í Reykholtssdal.

Ung stúlka gefur heimalning mjólk úr pela á Egilsstöðum í Fljótssdal.

Svava Hrönn Guðmundsdóttir, formaður SSFM, valdi að taka þátt í markaðinum á Sauðfjársetrinu á Ströndum.

Börnin skemmtu sér vel í traktoralestinni á Grímsstöðum í Reykholtssdal.

Geitur og grísir hafa það notalegt saman í heyni á Háhóli í Nesjum í Hornafirði.

Hangilæri á markaðinum í Svartáarkoti í Bárðardal.

Úrval af plöntum frá Gróðrarstöðinni Dilksnesi á markaðinum á Háhóli í Nesjum í Hornafirði.

Eydís Magnúsdóttir, bóndi á Sölvanesi, á markaðinum á Brúnastöðum í Fljótum.
Myndir / Aðsendar - BFB

Beint frá býli:

Um 4.500 gestir sóttu bændur heim

Síðasta sumar fagnaði félagið Beint frá býli 15 ára afmæli. Haldið var upp á tímamótin með Beint frá býli-deginum og var leikurinn endurtekinn 18. ágúst síðastliðinn þar sem um 4.500 manns komu í heimsóknir til bænda.

Oddný Anna Björnsdóttir, framkvæmdastjóri Beint frá býli, segir að dagurinn hafi verið einstaklega vel heppnaður og sannarlega stimplað sig inn sem árlegur viðburður. Sjö gestgjafar, sem eru félagar í Beint frá býli, buðu heim, hver í sínum landshluta og komu aðrir félagar í Samtökum smáframleiðenda matvæla, sem Beint frá býli er aðildarfélag að, á bæi gestgjafanna

til að taka þátt í matarmarkaði. Segir Oddný að fjöldinn hafi verið það mikill að varla hefði mátt koma fleiri gestum fyrir á bæjunum og að rífandi sala hafi verið á matarmörkuðunum.

„Tilgangur dagsins var að gefa landsmönnum kost á að heimsækja slík býli og bæði kynnast og kaupa vörur beint af smáframleiðendum, samhliða því að eiga góðan og fjölskylduvænan dag á íslensku bóndabýli, síðasta helgidag fyrir skólabyrjun,“ segir Oddný. Auk matarmarkaðarins var boðið upp á ýmsa skemmtun, leiðsögn um starfseminu á býlinu, veitingasölu og svo bauð félagið gestum upp á kökusneid, kaffi og djús.

Þarft sé að vekja athygli á þeirri starfsemi sem stunduð er á lögbýlum landsins og á hugtakinu „beint frá býli“, sem sé notað um framleiðslu svokallaðra heimavinnsluáðila og vörum smáframleiðenda sem framleiða matargersemar úr fjölbreyttum afurðum hringinn í kringum landið.

Gestgjafarnir sem buðu heim eru eftirfarandi; Hreppamjólk í Gunnbjarnarholti, Grímsstaðir í Reykholtssdal, Egilsstaðir í Fljótssdal við Óbyggðasetrið, Sauðfjársetrið Sævangur á Ströndum, Háhóll geitabú í Nesjum í Hornafirði, Svartáarkot í Bárðardal og Brúnastaðir í Fljótum.
/smh

Vísnaðhornið

Ekki er mikið þekktur í dag svonefndur **Mála Davíð** en hann mun hafa fæðst 1873 og þótt skálda bestur um hríð:

*Að drýgja lesti, en dylja
brestu flesta.
Þykjast meta þing og best
það er pestin skaða verst.*

Ýmsir muna eftir því þegar Helgi Hóseasson sletti skyri. Þá orti **Benedikt frá Hofteigi**:

*Á Alþingi er eins og fyr
ekki mikil glæta.
Myndi ekki meira skyr
mega úr þessu bæta.*

Páll Bergþórsson veðurfræðingur gat verið grágletinn:

*Þingeyinga þjakar oft,
þrálát austangola.
mest af því að meira loft,
munu illa þola.*

Egill Jónasson svaraði Páli:

*Bilar kjarkur, bogna hné,
best að ljúka máli.
Útlit fyrir að það sé
austanrok í Páli.*

Í síðasta vísnaðhorni var vísa um sr. Emil Björnsson, en klerkur, sem var dagskrárstjóri sjónvarps, sinnti öðru meðfram. **Ægir Geirdal** sem starfaði um skeið hjá sjónvarpinu orti:

*Emil kempan örvar geð,
yndis dempar gaman.
Prestsins hempu puntar með
þörin lempar saman.*

Dagskrárstjóri gat verið bráður og látið menn heyrja það.

Ásgeir Jónsson var trúlega mest þekktur fyrir „Ég langömmu á“. En hann orti margt annað og var með fyrstu íbúum í listamannahverfi Hvergerðinga:

*Á húsi guðs eru hurðir og
gluggar
og hanabjálkaloft.
Um kirkjuna leika skin og
skuggar.*

*Það skeður líka oft
að troða í stólinn öfluguggar
með ógurlegan hvöft.*

*Í allflestum kirkjum er ekkert
að gera.*

*Áhugi fólksins dvín.
Ístru safnar hver einasti séra
þá ei skortir vítamín.
Hempuna þeir á hátíðum bera
svo hirða þeir launin sín.*

Ásgeir orti líka þessa:

*Ef ég skoskan létta ljá
lánaðan fengi hjá þér.
Mundi ég grasið græna slá
á grundinni heima hjá mér.*

Ég gæti tekið undir með Ásgeiri:

*Ég yrki bara af innri hvöt,
er ég vinn og strita.
En ekki til að eignast föt,
eða matarbita.*

Aldrei deyr **Hjálmar Freysteins**.

*Séra Bolli býr hjá Nalli
býsna hollar drottin var.
Lenti í solli, sveik frá tolli,
sautján rollur kollóttar.*

Umsjón: Magnús Halldórsson
mhalldorsson0610@gmail.com

Lífrænt land stækkað

Stefnt er að því að lífrænt vottað land á Íslandi verði tíu prósent af öllu landbúnaðarlandi árið 2040.

Aðgerðaáætlun stjórnvalda um eflingu lífræns vottaðrar framleiðslu var gefin út á þriðjudaginn. Íslenskt lífrænt vottað landbúnaðarland hefur fram til þessa verið metið undir einu prósentu alls landbúnaðarlands.

Evrópusambandið hefur sett sér markmið um að hlutfall af lífrænu landbúnaðarlandi í löndum sambandsins verði komið í 25 prósent árið 2030, en það var talið vera 10 prósent árið 2021.

Engar efnislegar breytingar voru gerðar á áætluninni frá því að drög að henni voru gefin út í desember á síðasta ári, en þá var hún lögð í samráðsgátt stjórnvalda til umsagnar.

Aðgerðaáætlunin skiptist upp í fimm megináðgerðir sem tengjast aðlögunar- og rekstrarstyrkjum, aðföngum, rannsóknunum og ráðgjöf, markaðsstarfi og fræðslu og loks eftirfylgni og endurskoðun. Þá er í viðauka gerð grein fyrir aðgerðum sem heyrja undir önnur ráðuneyti en matvælaráðuneyti, eins og til dæmis á sviði menntunar.

„Það er auðvitað bæði ánægjulegt og spennandi að aðgerðaáætlunin sé fullgerð og hafi litið dagsins ljós,“ segir Elínborg Erla Ásgeirsdóttir, formaður VOR (Verndun og ræktun) – félags um lífræna ræktun og framleiðslu. „Þetta er í fyrsta skipti sem stjórnvöld gefa út áætlun af þessu tagi og það er mikilvæg hvatning fyrir þá sem lifa og starfa innan lífræna geirans að finna fyrir stuðningi stjórnvalda í verki. Ég er bjartsýn á að það hafi jákvæð áhrif á greinina í heild og muni styðja við vöxt og fjölgun framleiðenda með lífræna vottun.“

Það er einnig ánægjulegt að sjá að áætlunina á að endurskoða reglulega, en mikilvægast er auðvitað að halda henni lifandi, vinna eftir henni og að fjármunum sé varið í framkvæmd þeirra markmiða sem þar eru sett fram.

Í lífrænni ræktun og framleiðslu, þeirri þekkingu sem þegar er til staðar og mannaúðnum innan greinarinnar, eru mikil verðmæti fölgun og áætlunin getur orðið mikilvægt verkfæri til að viðhalda þeim verðmætum samhliða vexti greinarinnar í heild.“ /smh

Guðni og Lilja eru hér í kartöflugarði í Háarima, þar sem Guðni ólst upp. Þau eru með lönd þar einnig undir sína ræktun.

Myndir / smh

Þykkvabær:

Útlit fyrir sæmilega kartöfluuppskeru

Í Þykkvabænum er útlit fyrir sæmilega kartöfluuppskeru þegar á heildina er litið, ef ekki frystir á næstu vikum og bændur sleppa við kartöflumyglu.

Ef frystir falla kartöflugrösin og vöxtur á kartöflunum stöðvast. „Það gengur ágætlega hjá okkur þó það hafi ekki viðrað neitt sérstaklega í sumar. Ef við fáum hins vegar ágætt veður restina af ágúst, þá verður þetta sæmileg útkoma hjá okkur,“ segir Guðni Þór Guðjónsson, kartöflubóndi í Hrauk.

„Á meðan ekki frýs þá mjakast þetta áfram, en í þessari tíð hefur vaxtarhraðinn á kartöflunum ekki verið upp á sitt besta. Ef september verður svo líka góður, ættum við að ná alveg meðaluppskeru á heildina litið.“

Sumaruppskeran ræktuð undir plasti

Fyrsta uppskeran úr Þykkvabænum kemur vanalega rétt fyrir miðjan júlí, hraðvaxta yrkið Premier, og svo einnig fljótlega í kjölfarið Gullauga og síðan Rauðar íslenskar skömmu eftir verslunarmannahelgi. Lítil hluti þeirrar uppskeru sem ætlaður er á markað á þessum tíma er ræktaður undir plasti.

Að sögn Guðna var fyrsta uppskeran ekki langt á eftir meðalárinu – kannski viku síðar. „Það var allt seinna til má segja, vorverkin voru seinna á ferðinni af ýmsum ástæðum, til dæmis var nokkuð lengi klaki í jörðu, þannig að það var sett seinna niður en vanalega.“

Foktjón í júní

„Við glímdum við þó nokkrar áskoranir í vor, enda fengum við gular veðurviðvaranir í apríl, maí og júní, en ekki í janúar, febrúar og mars – eins og við erum frekar vön,“

heldur Guðni áfram. „Í óveðrinu sem gekk yfir landið í júní, og lék bændur á Norðurlandi sérstaklega illa, hafði líka mikil áhrif hjá okkur. Gróðurplastið fauk upp og svo fauk ofan af útsæðinu líka,“ segir Guðni.

Þau jákvæðu tíðindi eru hins vegar úr Þykkvabænum að bændur hafa enn ekki orðið varir við kartöflumyglu, en talsverður ótti var um að skæð evrópsk mygluafbrigði myndu berast til landsins með innfluttu erlendu stofnútsæði. Þykkvabæjarbændur hafa á undanföllum áratugum lent í nokkrum slæmum myglusumrum og þurft að þola þungar búsífar af hennar völdum.

„Við höfum verið á tánnum hérna með fyrirbyggjandi aðgerðir. Við fylgjumst með spálíkönun sem segja til um hvenær mestar líkur eru á að myglan komi upp, sem er oftast þegar mikill raki og heitt loft kemur saman í tíðarfarinu. Svo þurfum við líka að notast við fyrirbyggjandi varnarefni, sem við notum sparlega í samráði við garðyrkjuráðunaut Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins.“

Ferskar kartöflur og afurðir til matvælaframleiðslu

Í Þykkvabænum er enn nokkuð umfangsmikill hluti af kartöfluræktun sem rennur til matvælaframleiðslunnar í Þykkvabæjar-

Lilja er hér með fallett smælki af Rauðum íslenskum.

verksmiðjunni. Bændurnir stofnsettu verksmiðjuna og áttu til 2015 þegar matvælavinnslufyrirtækið Sómi keypti hana. Hluti af þeirri uppskeru er fenginn með erlenda útsæðinu sem þykir hentugt í þá framleiðslu.

Matís og íslenskir kartöflubændur eiga í samstarfi um ræktun á stofnútsæði á tilteknum kartöfluyrkjum sem neytendur þekkja úr verslunum; Premier, Gullauga, Helgu og Rauðum íslenskum. Þannig eiga íslenskir kartöflubændur að geta gengið að sjúkdómafrú útsæði ár hvert. Guðni segir að um 70 prósent af allri kartöfluræktun í landinu sé í Þykkvabænum og segir að þar séu eftir um 10 ræktendur – hann sé í hópi þeirra umfangsmestu. „Í fyrra uppskárnum við nálægt 750 tonnum sem telst vera góð uppskera, en þá vorum við með aðeins fleiri hektara undir en núna. Við settum í um 26 hektara í vor.“

Ágæt afkoma

Guðni er kominn af kartöflubændum og bjó með foreldrum sínum á nágrennabænum Háarima, en kona hans, Lilja Guðnadóttir, er aðflutt frá Bakkakoti í Meðallandi. Þau sinna kartöflubúskapnum bæði í fullu starfi, en fjárfestu árið 2020 í tækjabúnaði sem flokkar kartöflur í stærðarflokka og greinir skemmdir í þeim líka. Þau segja að gríðarlegur vinnuspárnaður sé af vélinni. Einungis séu fjórar aðrar vélar til í landinu.

Þau Guðni og Lilja kaupa Hrauk 2005, en fyrir voru þar aðrir kartöflubændur. Þau segja að í raun hafi gengið bara nokkuð vel í kartöflubúskapnum í gegnum tíðina og þau kvarta ekki yfir afkomunni. Afurðaverðið sé orðið viðunandi og eftir því sem þau selji meira á ferska markaðinn því herra verð fái þau hlutfallslega fyrir afurðirnar. En almennt séð fer hlutfall þeirra afurða vaxandi sem fer í matvælavinnslu á íslenskum kartöflumarkaði. /smh

SUMARTILBOD 2024

VANTAR ÞIG PLÁSS?

Það er gott að eiga stað fyrir sláttuvélina, grillið, hrifuna og dekkinn...

LOKADAGAR SUMARTILBOÐS

SENDUM HVERT Á LAND SEM ER

STAPI - 14,98 fm **25% afsláttur**
1.100.000 kr. **825.000 kr.**

NYTT

BREKKA 34 - 9 fm **25% afsláttur**
692.000 kr. **519.000 kr.**

HLÍÐ - 10 fm **25% afsláttur**
732.000 kr. **549.000 kr.**

KOFAR OG HÚS

www.kofaroghus.is - Sími 553 1545

Síðan 2012

Mikið vinnuhagræði er af tækjabúnaðinum sem sér um flokkunina á kartöflunum, en um stóra fjárfestingu var að ræða í búrekstrinum.

can-am®

HAUSTTILBOÐ Á CAN-AM XTP

500.000 KR. KAUPAUKI

250.000 kr. afsláttur af hjóli og aukahlutapakki að eigin vali
að andvirði 250.000 kr.

XTP 650 - Afsláttarverð: 3.040.000
XTP 1000 - Afsláttarverð: 3.540.000

Takmarkað magn, tilboð gildir á meðan birgðir endast. Tilboð gildir engöngu á aukahlutum sem eru lagervörur.

ELLINGSEN

Vínlandsleið 1, 113 Reykjavík / 415-8500 / www.brp.is

SFS 2024

Veiðigjald skattur í nútíð, skerðing í framtíð

9. september · Hilton Nordica

Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi (SFS) bjóða til opins fundar mánudaginn 9. september kl. 09:00 – 10:30 á Hilton Reykjavík Nordica þar sem veiðigjald í sjávarútvegi verður til umræðu. Yfirskrift fundarins er Veiðigjald – skattur í nútíð, skerðing í framtíð. Fundinum verður streymt.

Ólafur Marteinsson, formaður SFS, opnar fundinn með ávarpi. Ragnar Árnason, prófessor emeritus við Háskóla Íslands og Birgir Þór Runólfsson, deildarforseti hagfræðideildar Háskóla Íslands, kynna nýútkomna skýrslu; Veiðigjald, landsframleiðsla og tekjur hins opinbera: Hagræn greining. Heiðrún Lind Marteinsdóttir, framkvæmdastjóri SFS, stýrir fundi og pallborðsumræðum.

Bjarni Benediktsson, forsætisráðherra og formaður Sjálfstæðisflokksins, Krístrún Frostadóttir, formaður Samfylkingarinnar og Sigmundur Davíð Gunnlaugsson, formaður Miðflokksins, sitja í pallborði og ræða veiðigjald í sjávarútvegi. Fundurinn er öllum opin. Létt morgunhressing frá kl. 8:30.

Dagskrá frá 09:00 – 10:30

Fundarstjóri

Heiðrún Lind Marteinsdóttir.

Opnunarávarp

Ólafur Marteinsson.

Kynning á skýrslu

Ragnar Árnason og Birgir Þór Runólfsson, Veiðigjald, landsframleiðsla og tekjur hins opinbera: Hagræn greining.

Pallborð

Bjarni Benediktsson, Krístrún Frostadóttir og Sigmundur Davíð Gunnlaugsson. Heiðrún Lind Marteinsdóttir stýrir umræðum.

Loftslagsmál:

Atrenna að minni losun landbúnaðar

– Sértaekar aðgerðir í uppfærðri aðgerðaáætlun

Steinunn Ásmundsdóttir
steinunn@bondi.is

Í uppfærðri aðgerðaáætlun stjórnvalda í loftslagsmálum, sem kynnt var í vor og er nú í samráðsgátt stjórnvalda, eru ýmsir landbúnaðartengdir þættir.

Landbúnaðartengdur rekstur fellur undir svokallaða Samfélagslosun auk sjávarútvegs, samgangna, úrgangsméðhöndlunar o.fl., og er ábyrgur fyrir um 22 prósentum. Áfangamarkmið Íslands hljóðar upp á um 40% samdrátt í Samfélagslosun árið 2030.

Ragnheiður Björk Halldórsdóttir, verkfræðingur og sjálfbærniáðgjafi, starfaði sem ritstjóri uppfærslu aðgerðaáætlunarinnar með starfshóp verkefnisstjórnar. Hún var spurð hvernig loftslagsáætlunin nú horfi í meginatriðum við íslenskum landbúnaði.

„Aðgerðirnar í áætluninni lýsa þeirri sýn að stefnt sé að sjálfbærum rekstri býla. Þær aðgerðir sem skilgreindar eru í áætluninni eru mjög sértaekar og að miklu leyti byggðar á vinnu, greiningu og tillögum frá Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins, RML,“ útskýrir Ragnheiður Björk.

Hafa þurfi í huga að um sé að ræða áætlun hins opinbera um hvaða breytum sé unnt að ná í kerfinu til að ýta undir hegðun sem hvetur til losunarsamdráttar. Í aðgerðum áætlunarinnar hafi verið lagt til grundvallar hvernig draga mætti úr losun landbúnaðarins án þess að matvælaframleiðslu, fæðuöryggi, og þar með þjóðaröryggi, væri ógnáð.

Íblöndunarefni í fódur jörturdýra

Hvatt er í áætluninni til notkunar íblöndunarefna í fódur jörturdýra og bættrar framleiðni á mismunandi gripum. Stefnt er að íblöndun í fódur á 30 prósentum íslenskra kúabúa fyrir árið 2030.

Aðgerðirnar í loftslagsáætlun stjórnvalda stefna að sjálfbærum rekstri býla. Myndin er tekin á Jökuldal. Mynd / Sá

„Langstærsti hluti losunar innan landbúnaðarins er vegna iðragerjunnar, þ.e.a.s. búfenaðar. Þar er úr vöndu að ráða því íblöndunarefni í fódur fela einungis í sér aukinn kostnað og geta verið allt að tvöfalt dýrari fyrir bændur,“ segir Ragnheiður Björk. Mikilvægt sé að horfa á tvær breytur: loftslagsávinning og framleiðni.

„Mismunandi tegundir íblöndunarefna hafa verið rannsakaðar víða um heim og við sjáum allt að þriðjung í samdrætti í losun með notkun sumra þeirra og á sama tíma engin neikvæð áhrif á framleiðni gripanna, og jafnvel aukin

Samfélagslosun og landnýting

„... Undir samfélagslosun (ESR) fellur öll losun á Íslandi að undanskilinni þeirri losun sem heyrir undir viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir (ETS) og landnotkun (LULUCF). Umfangsmestu losunarflokkarnir undir samfélagslosun Íslands eru vegasamgöngur, landbúnaður og fiskiskip. Saman telja þeir 72% af samfélagslosun Íslands. [Undir landbúnað fellur losun við búfjárhald, landnotkun, áburðarnotkun og bruna jarðefnaeldsneytis við notkun tækja og vinnuvéla, innsk.blm.]. ... Landnotkun (LULUCF) tekur bæði til losunar gróðurhúsalofttegunda og bindingar kolefnis vegna landnotkunar, breyttrar landnotkunar og skógræktar. Losun vegna landnotkunar má einkum rekja til breyttrar landnotkunar, framræsingar votlendis og nýtingar lands, t.d. vegna beitar. Binding verður mest við endurheimt votlendis og skógrækt. ...“

Úr uppfærðri aðgerðaáætlun stjórnvalda í loftslagsmálum

næringargildi. Þetta er mikilvægt og nákvæmlega það sem við erum að reyna að besta, þ.e. framleiðni pr. losunareiningu. Síðan eru til aðrar fódurtegundir sem sýna mun meiri loftslagsávinning, draga kannski úr um allt að helming í losun, en draga að sama skapi úr framleiðni gripa. Því þurfum við að vera mjög varkár og mikilvægt að byggja á réttum upplýsinga- og rannsóknagrunni, sem er í bígerð en mætti hraða,“ segir hún.

Áburður og nákvæmnislandbúnaður

Gert er ráð fyrir að bændur séu studdir til aðgerða sem draga úr áburðarþörf.

„Ákveðið magn losunar kemur frá áburðarnotkun og styðja þarf bændur til aðgerða sem draga úr áburðarþörf,“ segir Ragnheiður Björk. Notaða megi annars konar áburð og réttan búnað til að dreifa honum betur. Tæknibúnaður nákvæmnislandbúnaðar sé þó dýr fjárfesting fyrir einstaka aðila og því þurfi mögulega að hugsa í deiliahagkerfi, t.d. samlögum eða verktakaþjónustu. Samdráttur í áburði og hagræðing í rekstri geti og eigi að farið saman.

Hvað varðar aðgerðir til að styðja við innleiðingu tækni í nákvæmnisdreifingarbúnaði segir Ragnheiður Björk að mögulega þurfi að slá á fjárfestingabyrði þegar komi að slíkri fjárfestingu.

Köfnunarefni af landi

Undir samfélagslosun heyrir líka

Ragnheiður Björk Halldórsdóttir.

framræst ræktarland, þ.e. losun köfnunarefna í landinu, en allt annað varðandi ræktarland skrifast á losunarbókhaldskerfið Landnotkun (LULUCF).

Ragnheiður Björk segir að horfa þurfi til að betrubæta nýtingu framræsts ræktarlands og ígrunda hvað sé verið að rækta, hvort ræktað sé nóg eða auka eigi jarðrækt. Þá eru uppi hugmyndir um að jarðræktarstyrkir verði endurskodaðir til að draga úr loftslagsáhrifum vegna ræktunar.

Endurheimt votlendis vandmeðfarin

Stærsti ávinningur í samdrætti losunar er talinn felast í endurheimt votlendis og heyrir það undir flokkinn Landnotkun (LULUCF), sem telur megnið af allri losun Íslands. Þar af kemur stærsti hlutinn

Viðtækt endurmat á losun ræktarlands

Í fyrra fólu matvælaráðuneytið og umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið Landgræðslunni, nú Landi og skógi, að endurmeta losun gróðurhúsalofttegunda frá ræktarlandi í losunarbókhaldi Íslands. Ekki var vanþörf á því við útreikninga á hluta landbúnaðar í losunarbókhaldinu hefur verið stuðst við hálfra aldar gamla rannsókn um losun og bindingu ræktarlands.

Jóhann Þórssón er vistfræðingur og fagteymisstjóri loftslags- og jarðvegs hjá Landi og skógi. Hann segir verkefnið unnið af Háskóla Íslands og hófst það á síðasta ári. „Árið í ár er fyrsta gagnasöfnunarárið og fyrir vikið liggja engar niðurstöður fyrir enn sem komið er. Það tekur síðan nokkurn tíma að vinna úr sýnum og öðrum mælingum en skv. verkáætlun þá eiga niðurstöður frá þessu ári að liggja fyrir snemma næsta vor,“ segir

Jóhann Þórssón.

Ræktarland, og þá aðallega tún í framræstu mýrlendi, er stór hluti heildarlosunar frá landbúnaði og breytileiki í losun mismunandi landsvæða og -flokka.

Jóhann segir að ætlunin sé að nota hin nýju rannsóknargögn til að uppfylla núverandi kröfur um gagnagæði gagnvart loftslags-samningnumskv. reglum Evrópusambandsins og Parísarsamningnum. Niðurstöðurnar verði því sérstaklega notaðar til að meta kolefnisforða og breytingar á honum í ræktarlandi og til að taka saman landsstuðla fyrir þessa þætti.

frá framræstu votlendi. Í uppfærðu áætluninni er ekki farið jafn mikið á dýptina og í öðrum þáttum en fremur leitast við að leiðrétta stefnuna.

Ragnheiður Björk segir endurheimt votlendis af ýmsum orsökum vandmeðfarna.

„Ef við erum með réttan upplýsingagrunn, þ.e. réttar rannsóknir sem sýna okkur nákvæmlega hver losunin er, þá er það eitt og sér mjög gott. Hitt er annað að ef á að fara í átaksverkefni með endurheimt votlendis þá er gríðarlega mikilvægt að við gætum ákveðins meðalhófs og leggjum í það minnsta fram valmöguleika.“

Vitneskja þurfi að liggja fyrir um hvaða framræsta land henti vel til ræktunar og hvað ekki. „Hvað væri gott að endurheimta núna, hvað er gott til ræktunar o.s.frv. Hvar gætum við mokað endanlega ofan í og hvar væri hægt að endurheimta tímabundið. Samtalið við bændur verður að vera dýnamiískt. Allt byggir þetta á að til sé góð grundvallarþekking og traust sem byggir á samtali,“ segir Ragnheiður Björk.

EINSTÖK UPPLIFUN

MF 6S 135-200 HP

EINSTÖK VÉL TIL AFKASTA OG HAGRÆÐINGAR

ÓVIÐJAFNANLEG LIPURÐ

Leiðandi í sínum flokki hvað varðar snúningsradius- aðeins 4,75 m

EINSTÖK UPPSKRIFT HVAD VARÐAR AFL Á MÓTI ÞYNGD

Eyðslugrannur en eldsprækur 4,9 Ltr 4 strokka mótör og 500 kg léttari heildarþyngd

STYRKUR MEÐ STÖÐULEIKA

Mikil burðar- og dráttargeta með 2,67m milli öxla

Gagnheiði 35,
Selfossi
Sími 4800080
www.buveðlar.is

BETRI ER NÝ HURÐ AÐ HAUSTI EN GÖMUL AÐ VETRI

Það er best að velja hurð sem þolir veður og vinda vetursins áður en hann skellur á.

- Lindab hurðir henta sérstaklega vel fyrir búskap og dýrahald.
- Fjölbreytt úrval lita og aukahluta.
- Krispol hurðir eru hagkvæmur kostur fyrir skemmur og geymslur.
- Uppsetning í boði sem getur aukið endingu.

Kynntu þér úrvalið á [Limtrevirnet.is](https://limtrevirnet.is)

Markmiðið er að farið verði að líta á dýraheilsu á heildrænum grunni.

Mynd / smh

Sigurborg Daðadóttir.

Mynd / Lbhl

Matvælaráðuneytið:

Sigurborg mótar nýja heildarstefnu í dýraheilsumálum

Sigurður Már
Harðarson
smh@bondi.is

Sigurborg Daðadóttir fer úr embætti yfirdýralæknis og tekur við nýju starfi í matvælaráðuneytinu á sviði dýraheilsu þar sem mótuð verður heildarstefna.

Embætti yfirdýralæknis var auglýst laust til umsóknar fyrir skemmstu og sóttu þau Brigitte Brugger sérgreinadýralæknir, Egill Þorri Steingrímsson dýra-

læknir, Vigdís Tryggvadóttir sérgreinadýralæknir og Þóra Jóhanna Jónasdóttir sérgreinadýralæknir um stöðuna. Málið er nú í ráðningarfærlu ferli hjá matvælaráðuneytinu.

Átti eftir þrjú og hálf ár

Hæfnisnefnd skipuð Kolbeini Árnasyni, skrifstofustjóra á skrifstofu matvæla í matvælaráðuneytinu, Báru Eyfjörð Heimisdóttur, formanni dýralæknafélags Íslands, og Auði Bjarnadóttur, ráðgjafa og eiganda ráðningarstofunnar Vinnvinn,

meta umsóknirnar og síðan skipar matvælaráðherra í embættið til fimm ára.

„Ég er skipuð til fimm ára í senn og átti reyndar þrjú og hálf ár eftir, en óskaði eftir að fá að hætta á þessum tímamarki. Bæði vegna þess að starf yfirdýralæknis er afar erilsamt og því fylgir mikið álag, auk þess sem mér bauðst nýtt starf í matvælaráðuneytinu þar sem ég get áfram unnið að heilbrigði og velferð dýra. Bjarkey [Olsen Gunnarsdóttir] ráðherra vill gera þessum málaflökki góð skil og vinna honum framgang, meðal annars með því að fara í heildarendurskoðun á dýraheilbrigðislöggjöfni,“ segir Sigurborg.

Dýraheilsa á heildrænum grunni

„Markmiðið er að farið verði að líta á dýraheilsu á heildrænum grunni. Dýraheilsa getur falið svo margt í sér; sjúkdóma af ýmsu tagi, bæði líkamlega en einnig andlega líðan. Dýravelferðarmálin voru sett á dagskrá fyrir um tíu árum síðan, með nýjum dýravelferðarlögum, og flestir orðnir mjög meðvitaðir um þau mál en sumt sem varðar heilbrigði dýra hefur setið á hakanum. Bjarkey vill lyfta þeim hluta málaflöksins upp samhliða betrubótum á því sem hefur áunnist á öðrum sviðum og móta heildstæða stefnu,“ útskýrir Sigurborg enn fremur.

Hún segir að gert sé ráð fyrir að þessi vinna verði unnin á skrifstofu sjálfbærni og dýraheilsu í ráðuneytinu, unnið verður í teymi sem hún mun leiða en meðlimir teymisins koma úr öllum skrifstofum ráðuneytisins.

Höfum undanþágu fyrir búfé

„Löggjöf sem fjallar um heilbrigði dýra eru í raun þrenn lög; dýrasjúkdómalögin, lög um innflutning dýra og lög um dýralækna og heilbrigðisþjónusta við dýr og eru þau um 30 ára,“ heldur Sigurborg áfram. „Það hefur heilmikið breyst á þessum tíma og það var því alveg orðið tímabært að taka þennan málaflök til heildstæðrar endurskoðunar.“

Frá því að við innleiddum dýravelferðarlögin fyrir tíu árum hefur

Evrópusambandið sett ný dýraheilsulög „Animal Health Law“, sem er regnhlífarlöggjöf með mörgum afleiddum gerðum út frá henni. Ísland hefur innleitt þessa löggjöf en þó þannig að hún gildir aðeins um lagareldisdýr, enda var okkur það skylt, en ekki fyrir landeldisdýr eða búfé þar sem það er undanskilið í samningnum um Evrópska efnahagssvæðið. Við þurfum því að aðlaga okkur að nútímanum með þessari heildarendurskoðun sem fram undan er. Þetta er gríðarlega mikilvægt vegna þess að öll viðskipti með dýr og dýraafurðir á milli landa grundvallast á gagnkvæmu trausti á stjórnskipulagi og löggjöf. Evrópumarkaður er mikilvægur fyrir Ísland, sama eða sambærileg löggjöf og hjá Evrópusambandinu liðkar fyrir framkvæmd viðskipta í Evrópu og reyndar um allan heim.

Þó Íslandi sé ekki skylt að taka upp dýraheilsulög Evrópusambandsins varðandi búfé er skynsamlegt að gaumgæfa það vel, í öllu falli ættum við að taka mið af henni við heildarendurskoðunina.“

Stór verkefni á starfstímanum

Sigurborg hefur gegnt embætti yfirdýralæknis frá 1. febrúar 2013 og var fyrsta konan sem er skipuð í embættið. Hún lauk dýralæknámi sínu frá Tierärztliche Hochschule í Hannover í Þýskalandi, auk þess sem hún tók við embættinu starfaði hún hjá Matvælastofnun frá 2008 sem sérgreinadýralæknir alifuglasjúkdóma, gæðastjóri og forstöðumaður áhættumats- og gæðastjórnarsviðs.

Eitt af fyrstu stóru verkefnum hennar var innleiðing nýrrar dýravelferðarlöggjafar, sem tók gildi um ári eftir að hún tók við embættinu. „Já, held það sé óhætt að segja að það sé með stærstu verkefnum á mínum starfstíma,“ svarar hún. „Þar var auðvitað lyft grettistaki varðandi aðbúnað dýra og meðferð og gríðarleg breyting hefur átt sér stað í þessum málaflökki til batnaðar. Má þar nefna, gelding grísa án deyfingar

„Við þurfum því að aðlaga okkur að nútímanum með þessari heildarendurskoðun sem fram undan er ...“

er aflögð, búrahald hænsna er aflagt, lausaganga og útivist mjólkurkúa almenn, lausaganga gyltna almenn, beislisstangir með tunguboga aflagðar og margt fleira.

Ég er svo lánsöm að hafa setið í nefndinni sem samdi frumvarpið um velferð dýra, sem varð svo að lögum.

Svo er hitt stóra málið breytingin sem hefur orðið á allra síðustu árum með nýrri nálgun í baráttunni gegn riðu í saudfé, þar sem í raun var sett sameiginleg stefna stjórnvalda og bænda með nýlegri útgáfu landsáætlunar um útrýmingu á saudfjárríðu. Verkefni sem einnig er óhætt að segja að hafi verið risastökk til framfara,“ segir Sigurborg og nefnir einnig verkefni um sýklalyfjaónæmi – sem hafi á allra síðustu árum orðið eitt alvarlegasta heilbrigðisvandamál samtímans.

Sjúkdómar berast á milli manna og dýra

Að sögn Sigurborgar hafa öll þessi mál leitt til þess að við skiljum betur að það verður að nálgast allar þessar hlíðar á dýraheilsu heildstætt.

„Alþjóðastofnanir hafa hvatt þjóðir heims til að taka upp hugtakið „One health“ og nálgast stjórnskipulag og löggjöf út frá því, vegna þess að heilsa manna verður ekki aðskilin frá heilsu dýra og umhverfis og var það viðhaft í nýlegri aðgerðaáætlun gegn sýklalyfjaónæmi hér á landi. Í því samhengi má nefna að um 60 prósent af þeim smitsjúkdómum sem koma upp í mönnum eru súnur, það eru sjúkdómar sem berast á milli manna og dýra.“

NC

LÁTUM VERKIN TALA!

NC tæki hafa þjónað íslenskum bændum og verkötum í áratugi með miklu rekstraröryggi. Mikið úrval af haugsugum í mörgum stærðum, dælur, hrætur og vagnar til ýmissa starfa.

AFLVÉLAR

TRAUSTR SAMSTARFSADILI

Garðabæ | Akureyri | Selfossi
sími 480-0000 | www.aftvelar.is

KGM

Gæði á sterkum grunni

Korando

Ævintýrin bíða

Korando er rúmgóður, fjórhjóladrifinn sportjeppi sem er fullkominn fyrir íslenskar aðstæður.

Verð frá 5.990 þús. kr.

Fáanlegur
einnig með
Dísel vél

- Dísel eða bensín
- Sjálfskiptur
- Læstur millikassi

- Fjórhjóladrif
- Allt að 2000 kg dráttargeta
- 182 mm veghæð

- 551 / 1.248 l farangursrými
- Mjög vel búinn
- 5 ára ábyrgð

benni.is
BÍLABÚÐ BENNA
kolefnisjafnar nýja bíla

Fimm ára ábyrgð

kgm.benni.is

Bb, betri bílar
Akureyri
Njarðarnesi 12
Sími: 534 7200

Bílabúð Benna
Reykjavík
Krókháls 9
Sími: 590 2020

Bílabúð Benna
Sérfræðingar í bílum

Umhverfisstofnun vinnur að tillögu um hvernig megi draga úr veiðum á helsingja. Mynd / Wiki

Helsinginn viðkvæmur og dregið úr veiðum

Veiðitímabil á grágæs og heiðagæs er hafið. Leitað er leiða til að draga úr veiðum á helsingja. Sölubann gildir áfram um grágæs.

Umhverfisstofnun vinnur nú að tillögu um hvernig megi draga úr veiðum á helsingja. Leyfilegt er að veiða hann milli 1. september og 15. mars ár hvert.

Sú staða er komin upp að Austur-Grænlandsstofn helsingja, sem íslenski stofninn tilheyrir, hefur rýrnað mjög á allra síðustu árum. Stofninn hefur orðið fyrir verulegum afföllum vegna bráðrar fuglaflensu á síðustu tveimur árum. Einnig hefur viðkomubrestur verið viðvarandi síðustu tvö sumur. Frá þessu greinir á vef Umhverfisstofnunar.

Tilmæli um að draga úr veiðum

Stofninn var metinn um 57.000 fuglar í mars 2024 og er því kominn nærri neðri viðmiðunarmörkum AEWA samningsins (alþjóðlegur samningur um verndun afrísk-eyrasískra sjó- og vatnafugla sem Ísland er aðili að) sem miðast við 54.000 fugla að vori. Af þessu tilefni hefur vinnuhópur EGMP (European Goose Management Platform) sem

starfar undir AEWA, sent Bretlandi og Íslandi tilmæli um að draga verulega úr veiðum á helsingja árið 2024 eða stöðva þær alveg.

Umhverfisstofnun vinnur því að tillögum til ráðherra um hvernig draga megi úr veiðum til að uppfylla skilyrði samningsins.

Grágæs fækkar

Veiðitímabilið á grágæs og heiðagæs hófst þriðjudaginn 20. ágúst og stendur til 15. mars, eins og síðustu ár. Íslenski grágæsastofninn náði hámarki árið 2011 og var þá 112.000 fuglar. Síðan þá hefur grágæs fækkað og bentu talningar ársins 2023 til þess að stofninn væri 59.000 fuglar. Í ljósi veikrar stöðu grágæsastofnsins mun sölubann áfram gilda um tegundina.

Heiðagæsastofninn stendur sem fyrr nokkuð sterkur en hefur þó verið að dragast saman á síðustu árum, segir í tilkynningu frá Umhverfisstofnun. Hámarki náði stofninn árið 2019 þegar hann var talinn vera um hálf milljón fugla. Samkvæmt talningum ársins 2023 stóð stofninn í 335.730 fuglum. /sá

Farið er yfir mikilvægi grænmetis sem fæðutegundar, hollustu íslensku framleiðslunnar og framleiðslutegundir í Grænmetisbókinni sem kom út í sumar. Mynd / Matis

Matis:

Viðfangsefni spanna alla virðiskeðjuna

Matis gaf Grænmetisbókina út í sumar, sem er heildstætt vefrit um margar hliðar á íslenski grænmetisframleiðslu og byggir á grænmetisverkefnum sem þar hafa verið unnin á undanföllum árum.

Farið er yfir mikilvægi grænmetis sem fæðutegundar, hollustu íslensku framleiðslunnar og framleiðslutegundir. Þá er gerð grein fyrir möguleikum íslenskrar garðyrkju til framfara; nýtingu hliðarafurða og hámarks gæða grænmetisins með bættri meðhöndlun við uppskeru og geymslu.

Grænmetisverkefni aðgengilegri

Grunnhugmynd bókarinnar er að gera upplýsingar úr grænmetis-

verkefnum Matis aðgengilegar á einum stað. Viðfangsefni spanna alla virðiskeðjuna frá uppskeru grænmetisins og alla leið á borð neytenda.

Sjálfstæð efnistöð

Markmiðið er að auka þekkingu á bestu meðferð grænmetis og auka þannig gæði grænmetis á markaði og stuðla að minni sóun.

Jafnframt er vonast til þess að áhugi neytenda aukist á íslensku grænmeti og hollustu þess.

Ólafur Reykdal heldur utan um útgáfuna hjá Matis og segir að efnistöð hafi verið sjálfstæð út frá viðfangsefnum, en ekki bein afritun úr verkefnaskýrslum.

„Það er hægt að smella á hlekki

Ólafur Reykdal.

í Grænmetisbókinni og nálgast ítarlegri umfjöllun úr skýrslum eða samantektum. Þannig hefur tekist að draga saman það sem fólk þarf á að halda. Efnistöð nær einnig til forvera Matis eins og fæðudeildar RALA. Í heimildalistanum er hægt að finna það efni sem hefur verið birt og notað á þessu sviði hjá Matis og forverum.

Umfjöllunin nær ekki til rættunarinnar sjálfar, til dæmis um yrki, áburðargjöf og fleira, sem er ekki viðfangsefni Matis,“ segir Ólafur. /smh

Ársreikningar:

Góð afkoma hjá Stjörnugrís

Hagnaður Stjörnugrís nam rúmum 436 milljónum króna á síðasta ári. Félagið rekur kjötvinnslu og sölu á matvöru undir merkjum Stjörnugrís, Stjörnunaut og Stjörnuflugl.

Heildarvelta félagsins árið 2023 nam um 6.244 milljónum króna og hækkaði um 45 prósent milli ára. Eignir félagsins í árslok námu um 2,8 milljörðum króna, eigið fé tæpir tveir milljarðar króna og skuldir um 833 milljónir króna. Þetta kemur fram í ársreikningi félagsins fyrir árið 2023.

Árið 2022 hagnaðist fyrirtækið um rúmar 39 milljónir króna en afkoma ársins 2021 var 325 milljónir króna.

Stöndugt fjölskyldufyrirtæki

Meginstarfsemi félagsins er rekstur á kjötvinnslu og sala á matvöru en eigendur félagsins eru fjölskylda sem hefur stundað svínabúskap frá árinu 1935, að því er fram kemur á vefsíðu Stjörnugrís. Geir Gunnar Geirsson á helming fyrirtækisins en hann er jafnframt forstjóri þess. Hjördís Gissurardóttir á 30,44 prósent hlut og systurnar Hallfríður Kristín og Friðrika Hjördís Geirsdætur hvor sinn 9,78 prósent hlut. Í ársreikningnum kemur fram að stjórn leggi til arðgreiðslu að upphæð 145 milljón króna vegna rekstrarársins 2023.

FEK ehf. er einnig í eigu fjölskyldunnar en tilgangur þess er að reka og leigja út fasteignir og jarðir í búrekstri. Fasteignir félagsins í árslok 2023 voru, samkvæmt ársreikningi: Saltvík,

Meginstarfsemi Stjörnugrís er rekstur á kjötvinnslu og sala á matvöru. Meðal vörumerkja þeirra eru Stjörnugrís, Stjörnunaut og Stjörnuflugl. Mynd / ál

Arðbær eggjaframleiðsla

Stjörnuegg, systurfélag Stjörnugrís, skilaði einnig góðri afkomu árið 2023. Heildarveltan nam um tveimur milljörðum króna og hagnaður félagsins reyndist um hálfur milljarður króna sem er um 60 prósent hækking frá árinu áður.

Stjörnuegg hf. er eggjaframleiðandi með aðsetur á Kjalarnesi. Félagið er í 79 prósent eigu Hjördísar Gissurardóttur og Hallfríður Kristín og Friðrika Hjördís eiga hvor sinn ellefu prósent hlut. Þær eiga jafnframt félagið Skum ehf. með aðsetur á sama stað. /ghp

VALTRA G135

TRAUSTUR VINNUFÉLAGI

TYM á Íslandi

Margra ára góð reynsla við krefjandi aðstæður. Aflvélar taka við umboði TYM á Íslandi

- ✓ 2ja ára ábyrgð
- ✓ Framleiddir í Suður-Kóreu
- ✓ Kynningarverð frá 1.590.000,-+ vsk

TYM 255HST TYM 194HST með sláttuborði

TRAUSTUR SAMSTARFSADILI
Garðabæ | Akureyri | Selfossi
sími 480-0000 | www.aflvelar.is

KYNNINGARTILBOÐ

Á FULLBÚNU HEILSÁRSHÚSI - MODEL SKARA 64 - 64,4 m²

Húsið er unnið úr umhverfisvænum efnum og hentar vel fyrir íslenskar aðstæður.

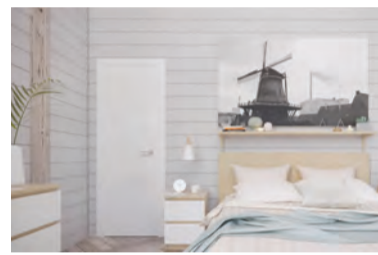

MODEL SKARA 64,4 m² + verönd

Listaverð kr. 32.900.000 m/vsk

Tilboðsverð: kr. 31.900.000 m/vsk

Nánari upplýsingar á heimasíðu okkar og í síma 864 2400.

45% afsláttur af **FLUTNINGI** á allar þjónustustöðvar Flytjanda.

HEILSÁRSHÚSIN henta vel fyrir íslenskar aðstæður

Sjá fleiri **HEILSÁRSHÚS** á tilboði á heimasíðunni volundarhus.is

www.volundarhus.is

MasterCard
Staðgreiðslu
Lán

VISA Lán
- HAGSTÆÐAR AFBORGANIR

KYNNINGARTILBOÐ

Á FULLBÚNU HEILSÁRSHÚSI - MODEL NORD PLUS - 36,7 m²

Húsið er unnið úr umhverfisvænum efnum og hentar vel fyrir íslenskar aðstæður.

MODEL NORD PLUS + verönd

Listaverð kr. 14.500.000 m/vsk

Tilboðsverð: kr. 13.900.000 m/vsk

Nánari upplýsingar á heimasíðu okkar og í síma 864 2400.

45% afsláttur af **FLUTNINGI** á allar þjónustustöðvar Flytjanda.

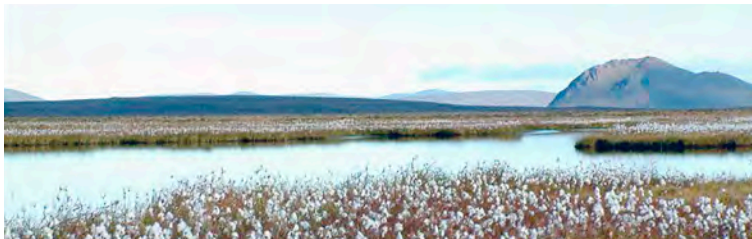
HEILSÁRSHÚSIN henta vel fyrir íslenskar aðstæður

Sjá fleiri **HEILSÁRSHÚS** á tilboði á heimasíðunni volundarhus.is

www.volundarhus.is

MasterCard
Staðgreiðslu
Lán

VISA Lán
- HAGSTÆÐAR AFBORGANIR

Með nýrri aðgerðaáætlun vilja stjórnvöld láta í ljós grundvallarbreytingar í nálgun þeirra á verkefnið.

Mynd / smh

Verkefnisstjórn loftslagsaðgerða

Ný aðgerðaáætlun í loftslagsmálum var kynnt um miðjan júní. Nýlega var skipuð verkefnisstjórn til að fylgja henni eftir.

Verkefnisstjórninni verður einnig falið að sjá um birtingu árangursmælikvarða aðgerðanna og fylgjast með áhrifum aðgerða á losun gróðurhúsalofttegunda. Hún ber einnig ábyrgð á gerð og eftirfylgni aðlögunaráætlunar íslensks samfélags að loftslagsbreytingum, samkvæmt tilkynningu úr umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytinu.

Árlega skal skýrslu skilað um framgang áætlunarinnar og hvort þær standist, auk þess sem á tveggja ára fresti skal fjalla um framgang aðlögunaráætlunarinnar í skýrslunni. Aðgerðaáætlunin

samanstendur af 150 aðgerðum og loftslagstengdum verkefnum, en í fyrri áætlun voru þær 50. Með nýrri aðgerðaáætlun vilja stjórnvöld láta í ljós grundvallarbreytingar í nálgun þeirra á verkefnið sem snýr að samtali við atvinnulíf og sveitarfélög um loftslagsmál – sem sé undirstaða áframhaldandi árangurs.

Gert er ráð fyrir að aðgerðirnar geti skilað 35–45 % samdrætti í samfélagslosun til ársins 2030. Hjá verkefnisstjórninni starfa sérfræðingar frá umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti, Umhverfisstofnun og Veðurstofu Íslands. Skipunartími verkefnisstjórnarinnar er til 4. júlí 2027. Halla Sigrún Sigurðardóttir skrifstofustjóri fer fyrir nefndinni.

/smh

Starfshópur um stofnun þjóðgarðs

Drífa Hjartardóttir hefur verið skipuð formaður starfshóps sem á að undirbúa og meta kosti þess að stofna þjóðgarð í Þórsmörk og nágrenni.

Drífa er bóndi á Keldum á Rangárvöllum og fyrrverandi alþingismaður. Með henni í hópnun eru þeir Anton Kári Halldórsson, sveitarstjóri Rangárbings eystra og Rafn Bergsson, nautgripabóndi á Stóru-Hildisey og sveitarstjórnarmaður í Rangárbingi eystra. Með hópnun mun starfa sérfræðingur frá umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti. „Óskín kom frá sveitarfélaginu á hvern hátt væri hægt að styrkja samkeppnisstöðu svæðisins til búsetu, svo sem áfangastað

ferðafólks með stofnun þjóðgarðs á svæðinu og stuðla að fjármögnun á innviðaupbyggingu á svæðinu til að mæta auknum straumi ferðafólks á svæðinu. Hlutverk okkar er að undirbúa og meta kosti þess að stofna þjóðgarð á Þórsmörkumsvæðinu, með tilliti til áhrifa á samfélag, þróun ferðapjónustu á svæðinu, umhverfi og efnahag. Við erum byrjuð að funda og á næstunni munum við funda með öllum sem hugsanlega geta komið að og hafa skoðun á verkefninu,“ segir Drífa. Hún gerir ráð fyrir að skiptar skoðanir séu um málið. „Ég tel að margir hafi haldið að Þórsmörk væri þjóðgarður. Við munum reyna að skila áfangaskýrslu um miðjan nóvember.“

/mhh

Aloe vera:

Heimsframleiðslan 37 milljarða virði

– Lífræn ræktun á Gran Canaria

Búist er við að sala á Aloe vera-vörum á markaði muni nema um 2,7 milljörðum Bandaríkjadala (um 37,5 milljörðum ISK) á næsta ári og nemur árleg hækkun frá 2017 um 6,2 prósentum. Alþjóðleg eftirspurn eftir húð- og hárvörum er drifkraftur þessa vaxtar.

Kína, Bandaríkin, Mexíkó, Ástralía og hluti landa í Suður-Ameríku eru helstu framleiðendur og útflytjendur á Aloe vera-vörum.

Aloe vera er harðgerður, fjölær þykkblöðungur af ættkvísl biturbloðunga, með gulum blómum og stinnum, spjótlaga blöðum sem vaxa í hvirfingu og geta orðið allt að 90 cm löng. Hundruð tegunda eru til af Aloe en Aloe vera (L.) N.L.Burm., einnig kölluð Aloe barbadensis Mill., er þekktust og mest notuð í ræktun. Hún er m.a. talin sóthreinsandi og bólgueyðandi og gjarnan notuð til að meðhöndla ýmsa húðsjúkdóma og bruna. Til að plantan geti lifað af langvarandi þurrka geymir hún í blöðum sínum mikið af næringarefnum. Í blöðum Aloe vera er annars vegar glært hlaup og hins vegar beiskur, gulleitur vökví (alóín).

Kólumbus notaði kanarískt Aloe vera

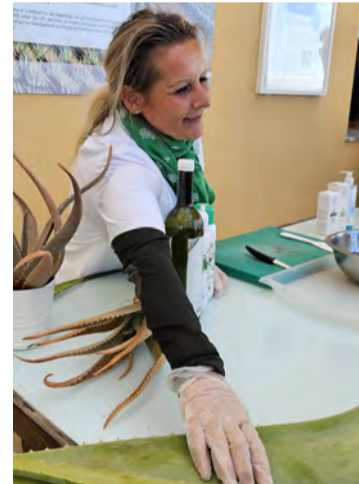
Finna má upplýsingar um gagnsemi Aloe vera í heimildum allt frá 1.500 f.Kr. Í sjóferðadagbókum Kristófers Kólumbusar laust fyrir árið 1500 kemur fram að hann tók talsvert af plöntunni á Kanaríeyjum til að hafa í löngum sjóferðum, vegna græðandi eiginleika hennar.

Þegar leitað er að besta Aloe vera í heimi beinast sjónir einmitt að Kanaríeyjum. Þar um slóðir vex jurtin einkum á Gran Canaria, Lanzarote og Fuerteventura. Eldfjallajarðvegur og loftslag eyjanna gerir að verkum að Aloe vera þaðan inniheldur ríkuleg steinefni. Það er jafnframt sagt inni-

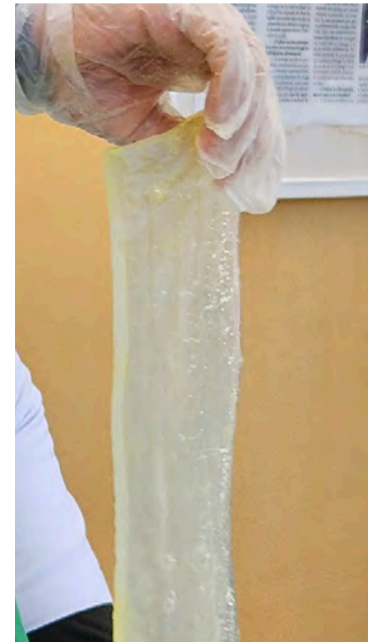

Í El Goro á austanverðri Gran Canaria eru um 35 þúsund plöntur í lífrænni ræktun hjá Finca en ræktunar- og vinnslusvæði fyrirtækisins eru víðar, sem og verslanir.

Myndir / sá

Júlija hjá Finca Canarias sýnir gestum hvernig hin stóru og groddalegu blöð Aloe vera barbadensis eru sneidd með keramikhníf til að ná úr þeim hlaupkjarnanum.

Hlaupþykkni úr hverju blaði er umtalsvert og eftir þvott og kaldpressun er bætt í þykknið C- og E-vítamíni úr sítrónu sem náttúrulegum rotvarnarefnum.

varnarefni. Sömu aðferðir við frjóvgun og eftirlit hafa verið viðhafðar í áratugi. Aloe vera er náttúrulega ræktað í hæsta gæðaflokki, án skaðlegra efna,“ segir í kynningarefni Fincas.

Ársframleiðslan fimm lauf

Í hverjum mánuði eru handtínd um 5.000 fersk lauf af Aloe vera á plantekrunum í Carretera. Hver planta gefur 4–5 laufblöð á ári. Þannig er lífvænleiki plantanna tryggður.

Vinnslan fer þannig fram að hvert einstakt laufblað er handþvegið í vatni. Rótin er síðan skorin af með keramik- og plastáhöldum svo hlaupið verði ekki fyrir efnahvörfum. Þar næst eru blöðin sett í vatnsbað í átta klukkustundir til að fjarlægja umfram alóín (þunni vökvinn). Eftir það er hlaupið handskorið úr hýðinu með plastsþaða.

Að loknu þessu ferli inniheldur hlaupið aðeins 5% alóín. Þá er gelið kaldpressað og C- og E-vítamíni, sem unnin eru úr sítrónu, bætt við en þau virka sem náttúruleg rotvarnarefni. Með þessu móti segir Fincas fá 99,38% hreint Aloe-hlaup. Vörur fyrirtækisins séu alltaf ferskvara og framleiðslan skipulögð í samræmi við eftirspurn. Gæði skipti meira máli en magn.

Að sjálfsögðu eru svo fleiri framleiðendur Aloe vera á eyjunum og segjast auðvitað allir selja bestu vöruna.

Til að tryggja að maður hafi gæða Aloe vera í höndunum er gagnlegt að skoða í innihaldslýsingu hvort laufsafi (Aloe vera leaf juice) sé ekki örugglega efst þar á blaði og ekki í vörnunni vatni, Aloe vera extrakt eða -duft.

/sá

Blóm Aloe vera. Blöðin geta orðið allt að 90 cm löng.

halda allt að þrisvar sinnum meira (23,38%) af fjölsýkrunni acemannan en plöntur annars staðar frá.

Allt unnið í höndunum

Á austanverðri Gran Canaria, í Carretera, El Goro, er einn Aloe vera-búgarða fyrirtækisins Finca Canarias. Þar eru, með lífrænum aðferðum, ræktaðar yfir 35 þúsund plöntur (Aloe Barbadensis Mill.).

Finca býður upp á leiðsögn þar sem verkunin er sýnd og útskýrd fyrir gestum, farið yfir margvísleg eigindi plöntunnar og gestir auðvitað hvattir til að kaupa framleiðslu fyrirtækisins í formi hreins hlaups og ýmissa smyrsla. Einnig er hægt að kaupa lifandi plöntur. Framleiðsla Finca er vottuð og segja aðstandendur fyrirtækisins hana besta fánlega Aloe vera í heimi:

„Lífræn ræktun og ferlar eru hluti af fyrirtækjamenningu okkar. Fjölskyldan hefur ræktað og unnið Aloe vera kynslóðum saman og vill halda áfram á sama hátt til að farna ekki gæðum. Allt ferli, frá söfnun laufa til hreinsunar og umhirðu plantna, er unnið í höndunum og strangt gæðaeftirlit á öllum þrepum frá ræktun til þökkunar. Á plantekrunum er hvorki notað skordýraeitur né önnur

Upplifðu ógleymanlegt skíðagönguævintýri

Komdu með í innihaldsríka skíðagönguferð til Seefeld í Tírol, Ramsau við Dachstein, Pontresina í Sviss eða Seiser Alm á Ítalíu.

Njóttu þess að skíða í fallegu landslagi í fögrum fjallasal

bænda
FERDIR

Allir geta bókað sig í Bændaferð - bændaferdir.is

Sími 570 2790 • bokun@bændaferdir.is • Síðumúla 2 • 108 Reykjavík

Sterkt
Fjölhæft
Fljótlegt

HH CONNECT™

NÝTT vasakerfi
og vinnubuxur.

Sérhannaðir vasar fyrir
smíði og rafvirkja sem
auðvelt er að skipta út.

Skoðaðu
HH Connect
á vfs.is

VERKFÆRA
SALAN

VERKFÆRASALAN • SÍÐUMÚLA 9, REYKJAVÍK • DALSHRAUNI 13, HAFNARFIRÐI • TRYGGVABRAUT 24, AKUREYRI • S: 560 8888 • vfs.is

Husqvarna - feel the power

Husqvarna 545RX
Slátturf - 3 hestöfl

Husqvarna 535RX
Slátturf - 2,2 hestöfl

Husqvarna Rier RC320TSAWD
Sláttutraktor m/safnkassa - 12,6 kW

Husqvarna Rider 320X AWD
Sláttutraktor - 10,5 kW

Husqvarna Tractor TC238T
Sláttutraktor - 10,1 kW

Husqvarna 550XP MKII
Keðjusög - 4,2 hestöfl

Husqvarna K3600 MKII
Steinsög - Sögunardýpt 27cm

Husqvarna K2500
Steinsög - Sögunardýpt 14,5cm

Husqvarna CEORA 546
Slátturóbot - 50.000m² - 20% halli

Husqvarna AM550 EPOS
Slátturóbot - 10.000m² - 45% halli

Husqvarna AM310 MKII
Slátturóbot - 1000m² - 40% halli

Husqvarna AM415X
Slátturóbot - 1500m² - 40% halli

Husqvarna AM430X
Slátturóbot - 3200m² - 45% halli

Husqvarna AM450X
Slátturóbot - 5000m² - 45% halli

Husqvarna AM305
Slátturóbot - 600m² - 40% halli

MHG VERSLUN | Þjónustuverkstæði og varahlutir | Víkurhvarfi 8 | 203 Kópavogi | S. 544 4656 | mhg.is

Teikning / Hlynur Gauti

Vindmyllur þyrla upp moldviðri

– Kallað er eftir frekara samtali áður en framkvæmdir hefjast

Nú stefnir allt í að fyrsta vindorkuver Íslands rísi á næstu tveimur árum. Landsvirkjun segir undirbúninginn, sem hefur staðið í rúman áratug, vera vandaðan og leikreglum hafi verið fylgt. Nokkur gagnrýni hefur verið á að ráðist sé í framkvæmdir áður en búið er að semja heildarstefnumótun fyrir vindorku. Sveitarfélög eru ósátt við að fá lágur tekjur og eru enn önnur ósátt við að hafa ekkert um málið að segja, þrátt fyrir að verða fyrir áhrifum. Náttúruverndarsinnar benda á að sjónræn áhrif af vindmyllunum nái inn á hálendið, sem stjórnvöld og almenningur vilji vernda.

Ástvaldur Lárusson
astvaldur@bondi.is

Á dögnum samþykkti Orkustofnun umsókn Landsvirkjunar um virkjanaleyfi fyrir vindorkuver sem nefnt hefur verið Búrfellslundur, sem á að rísa skammt frá Sultartangalóni í Rangárþingi ytra. Landsvirkjun talar um að vindorka sé góð viðbót

við vatnsafls- og jarðvarmastöðvar. Sveitarfélög hafa verið gagnrýnin á vindorkuver þar sem þau njóta sáralítills ávinnings og áhrifin af vindmyllum leita langt út fyrir sveitarfélagamörk. Landvernd kallar eftir að stefnumótun verði lokið áður en farið verði í framkvæmdir og bendir á að heppilegra væri að efla dreifikerfið til að laga títtnefndan orkuskort.

Ef áform ná fram að ganga verður uppsett afl Búrfellslundar

120 megavött sem kemur frá allt að 30 vindmyllum á 17 ferkílómetra svæði. Spaðar þessara vindmylla munu ná 150 metra hæð í hæstu stöðu, en vindmyllurnar tvær sem Landsvirkjun reisti norðan við Búrfell í tilraunaskyni árið 2013 ná 77 metra hæð og er uppsett afl þeirra 1,8 megavött. Til samanburðar er uppsett afl Blöndustöðvar 165 megavött.

Unnur María Þorvaldsdóttir, forstöðumaður þróunar vindorku

Unnur María Þorvaldsdóttir hjá Landsvirkjun.

hjá Landsvirkjun, segir að núna sé unnið að umsókn um framkvæmdaleyfi í Rangárþingi ytra. Þegar það verður komið í höfn verði fátt því til fyrirstöðu að hefja framkvæmdir. Nú sé útböð í gangi um kaup á vindmyllum og reiknar Unnur með niðurstöðum úr því fyrir lok október. Mannvirkjagerð eigi að hefjast næsta sumar, uppsetning á vindmyllum árið 2026 og á rekstur orkuversins að hefjast síðar það ár.

„Ef við horfum á eðli vinds þá blæs meira á veturna og það er einmitt þá sem við viljum spara vatn ...“

Unnur bendir á að Búrfellslundur hafi verið lagður fyrst til umfjöllunar í rammaáætlun árið 2011 og hafi loks verið færður í orkunýtingarflokk í júní 2022, sem hafi verið forsenda þess að Landsvirkjun gæti haldið áfram með skipulagsmál og sótt um virkjanarleyfi.

Nú hefur sveitarstjórn Skeiða- og Gnúpverjahrepps gefið út að þau muni kæra verkefnið. Unnur segir að eins og í öllu, þá geti kærur alltaf haft áhrif á niðurstöður verkefna. „Það má ekki gleyma því að þetta verkefni hefur verið í undirbúningi í meira en ellefu ár og hefur fylgt öllum lögbundnum ferlum og þeim ramma sem er til staðar.“

Búrfellslundur er ætlaður á stærsta vinnslusvæði Landsvirkjunar þar sem þegar eru sjö vatnsaflsstöðvar í rekstri. Búðarhálsstöð er ein þeirra, en hún er aðeins örfáa kílómetra í burtu.

Mynd / Landsvirkjun

TUDOR rafgeymar

Er fjórhjólið tilbúið fyrir fjallaferðina?

Veldu öruggt start með TUDOR

Mikið úrval - Traust og fagleg þjónusta

SKORRI

SÉRFRÆÐINGAR Í RAFGEYMUM

TUDOR

TUDOR

Skorri ehf • Bíldshöfði 12 • 110 Rvk • 577-1515 • Nýtt! vefverslun: www.skorri.is

Jón G. Valgeirsson hjá Rangárþingi ytra.

Vindurinn sparar vatnið

„Við sjáum þennan orkukost vinna mjög vel með vatnsaflinu okkar, af því að ef við horfum á eðli vinds þá blæs meira á veturna og það er einmitt þá sem við viljum spara vatn. Síðan er minni vindur á sumrin og það er þá sem við erum að fá innrennsli í lónin okkar og getum því nýtt báðar þessar auðlindir á sem bestan hátt,“ segir Unnur. Hún bætir við að verkefnið sé ekki síður spennandi þar sem það sé staðsett á stærsta vinnslusvæði Landsvirkjunar, þar sem fyrirtækið er nú þegar með sjö vatnsaflsstöðvar í rekstri og mikið af orkumannvirkjum.

Til stendur að byggja nýtt tengivirki í Rangárþingi ytra samhliða uppbyggingu Búrfellslundar. Fulltrúar Skeiða- og Gnúpverjahrepps hafa verið gagnrýnir á þetta og sagt að ein af ástæðunum fyrir því að vindorkuverinu var valinn þessi staður var nálægð við tengivirki sem þegar sé til staðar í Skeiða- og Gnúpverjahreppi og í ljósi þess að til standi að byggja nýtt tengivirki gæti vindorkugarðurinn verið hvar sem er. Unnur segir hins vegar að bygging nýs tengivirkis sé fyrst og fremst til að efla raforkuöryggi á svæðinu og að það hafi verið á áætlun hjá Landsneti í nokkurn tíma. Þá sé klárlega betra að hafa tengivirki nálægt orkuverinu.

Í upphaflegri útgáfu verkefnisins hafi verið lagt upp með að reisa 67 vindmyllur, en fallið var frá því við endurhönnun Búrfellslundar, þar sem framkvæmdasvæðið var minnkað og myllunum fækkað niður í 30. Landsvirkjun hafi fengið erlenda sérfræðinga og ráðgjafa og í þeirra nálgun hafi verið lögð áhersla á að draga úr sjónrænum áhrifum og aðlaga vindmyllurnar að fyrirliggjandi orkumannvirkjum og náttúrunni. Sjónrænu áhrifin séu alltaf mest í nágrenni vindorkuvera, en Unnur nefnir í þessu sambandi að þegar ekin er Sprengisandsleið þurfi maður ekki að vera kominn mjög langt áður en vindorkuverið hætti að sjást.

Radar minnki áflug fugla

Hvað fuglalíf varðar bendir Unnur á að Búrfellslundur sé á heppilegum stað og að áætluð áhrif verði ekki veruleg. Landsvirkjun muni hins vegar fylgjast vel með til að geta gripið til ráðstafana ef þarf. Aðspurð hvaða áhrif vindmyllur geti haft á fugla nefnir Unnur meðal annars búsvæðamissi, en hægt sé að bregðast við því á hönnunarstigi og með vel ígrunduðu staðarvali. „Hvað varðar áflug, þá hefur tækninni fleygt fram. Það er hægt að setja upp radar sem nemur flugumferð. Ef þú sérð að það eru fuglar í nágrenninu, þá er hægt að draga úr vinnslu á meðan,“ segir Unnur.

Spaðarnir á vindmyllum eru gerðir úr trefjaplasi sem slitnar við notkun. Unnur segir umræðuna um dreifingu örplasts hafa verið mikla fyrir nokkrum árum og að það hafi verið skoðað vel í löndunum í kringum okkur. Hún nefnir sem dæmi tölur frá Svíþjóð þar sem eru um það bil fimm þúsund vindmyllur í rekstri. Talið sé að þær sleppi frá sér samtals um 650 kílóum af örplasti árlega. Til samanburðar losni um átta þúsund tonn af örplasti

„Það hafa ekki orðið deilur hérna innan sveitar um þetta mál ...“

frá sænskri bílaumferð á ári hverju. „Það verður að horfa á þetta í samhengi og það er svo margt í okkar daglega lífi sem í raun og veru losar miklu meira míkróplast en akkúrat þetta.“ Til viðbótar þessu vill Unnur nefna að Landsvirkjun hafi viðhaldið sínum aflstöðvum mjög vel og fyrirtækið muni gera það líka í þessu tilfelli til að halda plastlosun í lágmarki.

Iðnaðarsvæði á aðalskipulagi

Jón G. Valgeirsson, sveitarstjóri Rangárþings ytra, segir sveitarfélagið hafa tekið þátt í vinnunni á bak við Búrfellslund frá upphafi. Þegar búið var að samþykkja verkefnið inn í rammaáætlun hafi það farið í aðal- og deiliskipulagsferli sem sé á ábyrgð sveitarfélagsins. Í aðalskipulaginu hafi svæðinu verið breytt í iðnaðarsvæði á meðan vinna við deiliskipulagið felist í að staðsetja vindmyllurnar, ákveða staðsetningu slóða og finna pláss fyrir tengivirki.

Nú sé Rangárþing ytra búið að afgreiða málið að miklu leyti frá þeim. Það sem eftir standi sé að taka til umfjöllunar innan stjórnarsýslu sveitarfélagsins framkvæmdaleyfisumsókn frá Landvirkjun þegar hún berst. Þá þurfi jafnframt að stofna lóð í samráði við forsætisráðuneytið þar sem Búrfellslundur er á þjóðlendu.

Sveitarfélög vilja endurskoða skattlagningu

Jón segir sveitarfélög þar sem orkumannvirki eru staðsett bíða eftir nýju frumvarpi frá fjármálaráðherra sem muni hafa í för með sér breytingu á skattlagningu þessara bygginga. Samtök orkusveitarfélaga hafi farið í greiningarvinnu og komu fram með tillögum sem Jón reiknar með að hafðar verði til hlíðsjónar.

Meðal þeirra atriða sem lögð hafa verið til sé að breyta skattlagningu þannig að tekjurnar skili sér ekki eingöngu til sveitarfélaganna þar sem orkumannvirkin eru staðsett, heldur einnig til nágrennasveitarfélaga sem verði fyrir áhrifum.

„Auðvitað hafa svona mannvirki áhrif, en það hefur verið þokkaleg sátt hérna í samfélaginu um staðsetninguna og um þessa uppbyggingu. Það hafa ekki orðið deilur hérna innan sveitar um þetta mál. Það hafa ekki komið upp vandamál gagnvart ferðaþjónustu og öðrum aðilum þar sem vindmyllur eru þekktar úti í hinum stóra heimi. Þetta mun alltaf hafa aðeins áhrif á umhverfið, en þetta er á röskuðu svæði – það er alveg óumdeilt,“ segir Jón.

Skeiða- og Gnúpverjahreppur mótmælir

Sveitarstjórn Skeiða- og Gnúpverjahrepps hefur verið gagnrýnin á fyrirhugaðan vindmyllugarð. Haraldur Þór Jónsson oddviti segir að árið 2015, þegar Búrfellslundur hafi verið tekinn fyrst til umfjöllunar hjá verkefnastjórn rammaáætlunar, hafi hún álitnið þetta slæman kost vegna ferðaþjónustu og útivistar.

Landsvirkjun hafi tekið gagnrýnina til sín, minnkað vindorkugarðinn og sent verkefnið aftur á borð áðurmeðrar verkefnastjórnar árið 2020. Haraldur segir að þá hafi Búrfellslundur fengið enn verri niðurstöðu og að verkefnastjórnin hafi lagt til að Búrfellslundur yrði áfram í biðflokki, enda hafi vægi ferðaþjónustunnar tvöfaldast á þeim tíma. Alþingi hafi síðan breytt þeirri niðurstöðu og sett Búrfellslund í

Landsvirkjun hóf tilraunaverkefni með tveimur vindmyllum norðan Búrfells árið 2013. Þær eru 77 metrar í hæstu stöðu, en áætlaðar vindmyllur í Búrfellslundi verða allt að 150 metra háar. Mynd / Landsvirkjun

nýtingarflokk.

Í hluta af upphaflegu útfærslunum hafi vindmyllugarðurinn átt að vera bæði innan vébanda Skeiða- og Gnúpverjahrepps og Rangárþings ytra. Í núverandi útfærslu sé hann alfarið innan Rangárþings ytra, en þétt við sveitarfélagamörk að annars vegar Ásahreppi og hins vegar Skeiða- og Gnúpverjahreppi. „Þarna liggja þrjú sveitarfélög á beinu áhrifasvæði vindorkugarðsins og aðeins eitt þeirra fær stjórnarsýslulega aðkomu að málinu,“ segir Haraldur.

Takmörkun á gæðum nágrennahreppsins

Af vindmyllunum hlotnist bein áhrif af hljóði og skugga yfir sveitarfélagamörk. Haraldur nefnir sem dæmi að ef stífla sé reist í einu sveitarfélagi og uppistöðulónið leiti yfir í annað sveitarfélag þurfi það að fara í gegnum skipulagsferli, enda hafi vatnið bein áhrif yfir sveitarfélagamörk. „Við viljum meina að skugga- varpið og hljóðmengunin sé takmörkun á landnotkun okkar sveitarfélags.“ Með því að staðsetja vindorkugarðinn svona sé verið að leggja slæmt fordæmi.

„Búrfellslundur er einungis örfáa kílómetra frá þjóðlendunni

Haraldur Þór Jónsson hjá Skeiða- og Gnúpverjahreppi.

í Þjórsárdal þar sem Bláa lónið er í tugmilljarða uppbyggingu í ferðaþjónustu. Ef sú uppbygging væri búin, væri aldrei verið að tala um að byggja Búrfellslund, ekki frekar en menn ætli að byggja vindorkugarð nokkra kílómetra frá Gullfossi, Geysi, Seljalandsfossi eða Stuðlagili. Við verðum að horfa á stóru myndina. Það eru fjölmargir staðir á Íslandi sem henta mjög vel til að byggja upp vindorku án þess að fórnna öðrum efnahagslegum gæðum sem eru verðmætari.“

Hann bendir á að í áliti Skipulagsstofnunar og í umhverfismálinu sem

„Það er komið að skuldadögum í þessum málum. Við munum ekki setta okkur við óbreytt ástand ...“

liggi til grundvallar Búrfellslundi hafi komið skýrt fram að ástæða þessa staðarvals væri nálægð við tengivirki í Skeiða- og Gnúpverjahreppi. „Nú er staðan sú að það er búið að hanna nýtt tengivirki tvo, þrjú kílómetra frá tengivirkinu í Sultartanga. Þar af leiðandi þarf ekki að tala við neinn nema Rangárþing ytra. Af því það þarf að byggja nýtt tengivirki þá gæti Búrfellslundur verið hvar sem er nálægt meginflutningsneti Landsnets.“

Ávinningur nærsamfélagsins enginn

„Það er búið að selja þessa orku,“ segir Haraldur jafnframt og bendir **Framhald á næstu opnu.**

Hjarta heimilisins

Við hönnum innréttingar að þínum þörfum

Sumaropnun:
Mán. – Föst. 10–17
Laugardaga LOKAÐ

Fríform ehf.
Askalind 3,
201 Kópavogur.
562–1500
Friform.is.

Bjarnalón

Horft til N-NA

Eldri tillaga
4,2 km fjarlægð

Ný tillaga
12 km fjarlægð

Á þessari skýringamynd frá Landsvirkjun sést samanburður á fyrstu tillögunni að Búrfellslundi og þeirri sem stefnt er á að reisa. Upphaflega var lagt upp með 67 vindmyllur, en þeim hefur verið fækkað niður í allt að 30. Sjónarhornið er úr Skeiða- og Gnúpverjahreppi, rétt norðan Búrfells. Mynd / Landsvirkjun

á að Landsvirkjun hafi gert raforkusamning við landeildisfyrirtækið Laxey í Vestmannaeyjum upp á 22 megavött þar sem ein af forsendunum hafi verið að Búrfellslundur yrði kominn í notkun fyrir lok ársins 2026. „Búrfellslundur skilar engum störfum, hvorki í Skeiða- og Gnúpverjahreppi né Rangárbíngi ytra. Ávinningur nærsamfélagsins af vindorkugörðum er enginn,“ segir Haraldur og bendir á að viðhald í kringum vindmyllur sé það lítið að það sé ekki atvinnuskapandi.

„Við sem búum á landsbyggðinni borgum hærra verð fyrir rafmagn sökum dreifbýlisálags á dreifingu rafmagns. Þetta er enn eitt orkuverid sem á að byggja úti á landi þar sem á að flytja efnahagslegu áhrifin og ávinninginn inn í þéttbýliskjarnana á höfuðborgarsvæðinu eða þar sem er verið að byggja upp atvinnuna, lífsgæðin og verðmætu störfin. Við eigum bara að sitja eftir með undanþágu orkumannvirkja á tekjustofnum sveitarfélaga og við fáum ekki störfin. Þetta er algjörlega galið.“

Ég hef sagt það í langan tíma að þessi sveitarfélög úti á landi sem eru með orkumannvirki eru eins og þriðja heims ríki þar sem aðrar þjóðir koma og taka auðlindirnar og fara með þær. Uppsett afl sem framleitt er í Skeiða- og Gnúpverjahreppi er yfir 500 megavött. Það er nóg fyrir öll heimili og fyrirtæki á Íslandi ef þú undanskilur þessa ellefu viðskiptavinum sem eru stórnotendur. Ávinningur okkar af þessari starfsemi er ekki til staðar. Það er komið að skuldadögum í

Makita

Þú færð Makita hjá okkur

PÓR HF

Reykjavík, Akureyri og Selfossi thor.is s 568-1500

Erlendis eru vindmyllur algeng sjón og ef áform ná fram að ganga munu þær sjást víða á Íslandi innan örfárra ára. Björg Eva hjá Landvernd skilur af hverju fólk fyllist ugg þegar fjöldi orkuvera eru á teikniborðinu samtímis. Mynd / Timur Garifov - Unsplash

Björg Eva Erlendsdóttir hjá Landvernd.

Þessum málum, við munum ekki sætta okkur við óbreytt ástand.“

Haraldur segir að staðan væri allt önnur ef samfélögin á áhrifasvæði orkumannvirkjanna myndu njóta ávinningsins. Fólki hafi fækkað úti á landsbyggðinni undanfarna áratugi, fyrir utan smávægilegan viðsnúning undanfarin ár vegna ferðaþjónustunnar. Þessum fólksflótta hefði verið hægt að snúa við ef landsbyggðin hefði notið sanngjarnari hlutdeildar í þeim auðlindum sem séu þar.

Villta vestrið í vindorkuáformum

Björg Eva Erlendsdóttir, framkvæmdastjóri Landverndar, segir samtökin kalla eftir því að heildarstefnumótun fyrir vindorku á Íslandi verði kláruð áður en farið verði í framkvæmdir. „Það lítur út eins og það sé nokkurn veginn villta vestrið í gangi í vindorkuáformum vegna þess að það er alltaf verið að tala um hærri og hærri möstur, fleiri og fleiri garða með ótrúlega mörgum myllum vítt og breitt um landið.“

Ég held að fólk fyllist ugg og verði argara út í hvert einasta vindorkuver út af því að það er allt of mikið í gangi í einu. Það er verið að þyrlla upp rosalegu moldviðri í kringum þetta með því að hleypa umræðunni og undirbúningnum svona langt af stað án stefnumótunar.“ segir Björg Eva. Eitt af því sem Landvernd hafi viljað sé að það yrðu afmörkuð svæði fyrir vindorku áður en henni yrði hleypt af stað.

Þótt vindorkuverið við Vaðöldu ofan Búrfells sé á röskuðu svæði sé ótvírætt að hin sjónrænu áhrif nái langt inn á hálendið. Þó sé ekki verið að ráðast á verulega gróið land eða óraskaðar heiðar og orkuverði sé staðsett á framkvæmdasvæði þar sem innviðir séu til staðar, stutt í línur og vegi, ásamt því sem skammt er í jöfnunarorku.

Orkan fari ekki til loftslagsmála

Mikið sé þrýst á að efla orkuframleiðsluna til að Ísland geti farið í orkuskipti og staðið við sínar skuldbindingar í loftslagsmálum. Björg Eva segir að eitt af því sem Landvernd hafi gagnrýnt mest sé hins vegar að nánast öll ný orka sé seld annað, til dæmis í rafmyntagróft eða til gagnavera sem séu farin að nota meiri orku en heimilin. „Það fer ekki saman hljóð og mynd þar sem menn eru að segja að þeir vilji gera þetta allt saman af umhverfisástæðum. Áfram er staðan sú að áttatíu prósent orkunnar fer til fárra stórnotenda og alls ekki til loftslagsmála.“ Landvernd vilji frekar að dreifikerfið verði lagað þannig að orkan fari ekki til spillis og hægt verði að beina henni þangað sem hana vantar, einkum og sér í lagi út af umhverfisþáttum.

Landvernd hefur jafnframt verið gagnrýnin á áform erlendra einkaaðila um að reisa vindorkuver á Íslandi. „Það gefur augaleið að einhverjir fjárfestar úti í heimi eru mun ólíklegri til þess að hugsa um náttúruna á Íslandi, heldur en Íslendingar sjálfir og opinberir aðilar sem hægt er að krefjast að hafi eigendastefnu og komi fram við náttúru landsins af ábyrgð.“

„Það er mun erfiðara að gera kröfur á ókunna fjárfesta í skattaskjólum en á fyrirtæki í eigu okkar allra ...“

Við höfum séð þetta fara illa í öðrum löndum. Þegar eigendahópur er þannig samsettur að það næst ekki einu sinni í hann þá er maður ekki í góðum málum og það er mun erfiðara að gera kröfur á ókunna fjárfesta í skattaskjólum en á fyrirtæki í eigu okkar allra. Náttúran er sameign okkar allra, undirstaða lífsins en

ekki leikvöllur stórfyrirtækja með óljóst eignarhald og gróðann einan að markmiði,“ segir Björg Eva.

Ganga þurfi frá lausum endum

„Ég heyri að sveitarfélög eru líkleg til að rífast um þetta líka af fjárhagslegum sjónarmiðum. Sveitarfélög sem fá ókostina en ekki peningana verða mjög reið og hafa talað um að kæra, en sveitarfélög sem fá peninga eru ánægðari.“ Reikna megi með meiri deilum um vindinn en vatnið því vindorkuver hafi áhrif út fyrir sveitarfélagamörk og landið sem þær standa á.

„Þetta getur skiljanlega orðið verulegt þrættuepli, bæði á milli sveitarfélaga og ríkisins og á milli ólíkra sveitarfélaga. Þetta sýnir enn betur þörfina á því að

hafa almennilega stefnumótun og ganga frá öllum endum áður en vaðið er af stað í orkuskipti sem er ekki orkuskipti.“ Björg Eva gerir fastlega ráð fyrir að ríkisstjórnin sé komin vel á veg með vinnu að stefnumótun um vindorku og því ætti að vera hægt að bíða með upphaf framkvæmda þangað til að þeirri vinnu verður lokið.

„Það þarf greinilega að undirbúa þetta miklu betur og ríkið þarf að ná sátt við sveitarfélögin en fyrst og fremst almenning. Ríkið þarf líka að sýna það að það sé verið að vinna að hagsmunum Íslendinga í sátt við náttúruna, vegna þess að við erum öll sammála um að hún er það verðmætasta sem við eigum.“

Björg Eva segir að það þurfi að vera á hreinu í stefnumótuninni hvenær víðerni sé víðerni,

en þau séu ekki eingöngu á miðhálendinu. Ef hálendið verði varið megi heldur ekki líta svo á að það megi setja vindmyllur alls staðar annars staðar. „Það er ekki þannig að íslensk náttúra sé þannig uppbyggð að miðhálendið eitt sé dýrmætt og verðmætt og hitt sé allt drasl. Heiðarnar eru í hættu vegna þess að þetta er að teiknast upp úti um allt.“

Aðspurð telur Björg Eva heppilegustu staðina til að byggja upp vindorkugarða vera í námunda við stóriðju og iðnaðarsvæði. „Það væri sjálfsagt minnstur skaðinn af því ef þú ætlar að snúa upp á höndina á mér, en ég myndi fyrst vilja halda því til haga að eins og þessum orkuskipti meinta er lýst, þá er hann að verulegu leyti þvæla og græðgi í að éta alla kökuna í einu án tillits til framtíðarinnar.“

GOES TERROX 500L

Gæðahjól á góðu verði

Goes Terrox 500L er tveggja manna fjórhjól með 495 kúbika mótör með beinni innspýtingu, rafmagnstýri, spili, dráttarkrök og sætisbaki. Sjálfstæð tvöföld A-arma fjöðrun, hátt og lágt drif með læsingu, fjórhjól- eða afturdrifið. CVT kúpling, 25 tommu dekk, 14 lítra bensíntankur. USB tengi, stuðarar framan og aftan og geymsluhólf að aftan. Götuskráð á hvítum númerum T3b. Heildarþyngd 382 kg.

1.199.000,-

Goes fjórhjólina hafa verið seld á Íslandi í nokkur ár við góðan orðstýr. Í janúar á þessu ári keypti CFMOTO sem hafa séð um framleiðslu á vélbúnaði hjólanna Goes merkið af frönsku eigendunum. CFMOTO mun í framtíðinni sjá um alla framleiðslu á Goes. Stefna þeirra er að bjóða upp á gæðahjól á góðu verði og verður Nítró nýr innflutningaðili fyrir Goes á Íslandi með umboðsmenn víða um land.

Nítró - Urðarhvarfi 4 - 557 4848 - nitro.is

Umboðsaðilar:
Kaupfélag Skagfirðinga, Sauðarkröki.
Suður England, Selfossi. Bikevík, Reykjanessbæ,
AB varahlutir, Egilsstöðum.

Sumar 2024:

Gerum okkur dagamun

Nú eru síðustu hátíðir sumarsins að líta dagsins ljós og með það til hlíðsjónar er hér örlítið yfirlit yfir nokkrar þær skemmtanir og húllumbæ sem má finna hérlendis.

Hér til hliðar má sjá brot af því helsta sem er á döfinni í lok ágúst og byrjun septembermánaðar fyrir þá sem vilja gera sér dagamun, en upptökum næstu vikna verða á dagskrá í næstu blöðum. Hér er um auðugan garð að gresja og næsta víst að ekki komist allt á lista.

Fyrir þá sem vilja koma á framfæri hvers konar skemmtunum, opnunum eða upptökum, má hafa samband í gegnum netfangið sigrunpeturs@bondi.is og við reynum okkar besta til að koma því að.

Í túninu heima í Mosfellsbæ

Hátíðin Í túninu heima verður sett fimmtudaginn 29. ágúst og verða fjölbreyttir viðburðir í boði að vanda alla helgina. Má þar nefna garðtónleika, markaði, fornvelahátíð, íþróttaviðburði og margt fleira. Á föstudagskvöld safnast íbúar saman í götugrill áður en haldið er í skrúðgöngu og brekkusöng í Álafossvos sem telur oft þúsundir manna.

Hápunktur hátíðarinnar er á laugardagskvöld þegar stórtónleikar fara fram á Miðbæjartorgi þar sem bæði landspektar hljómsveitir og heimafólk stíga á svið. Breyting verður í ár en flugeldasýning sem björgunarsveitin Kyndill hefur staðið fyrir að loknum tónleikum verður ekki á dagskrá. Tekur sú ástæða til nokkurra þátta, erfitt er að finna heppilega staðsetningu auk þess sem taka þarf tillit til umhverfis, dýra og manna. Kyndill verður annars áfram mikilvægur þáttakandi í framkvæmd Tindahlaupsins sem fram fer á laugardeginum og lýsir upp Álafossvos með blysum í brekkusöngnum á föstudagskvöld. Sveitamarkaður hefst svo á sunnudaginn, í raun framhald af markaðnum sem er alltaf á sumrin í Mosfellsdal – og ætti að gleðja marga.

Ljósanótt Reykjanesbæjar

Menningar- og fjölskylduhátíðin Ljósanótt verður nú haldin dagana 5.–8. september. Hátíðin, sem var fyrst hrundið af stokkunum um aldamótin síðustu, er tileinkuð lýsingu á sjávarhömrum „Bergsins“, þann hluta Hólmsbergs, sem snýr að Keflavík og dregur nafn sitt af þeim viðburði. Var ljósaverkið upphaflega unnið eftir hugmynd Steinþórs Jónssonar, þáverandi bæjarfulltrúa og fyrsta formanns Ljósanæturnefndar.

Er vaninn að á laugardagskvöldinu eftir myrkur séu ljósin á Berginu kveikt og svo flugeldasýning í kjölfarið.

Margt verður um að vera að venju enda hátíðin löngu fest í sessi. Heimatonleikar munu fara fram í Gamla bænum þar sem listamenn koma fram á nokkrum heimilum í Reykjanesbæ og spila fyrir almenning ymist úti á palli eða inni í stofu gestgjafanna, fyrst klukkan 21 og svo aftur kl. 22. Í ár koma fram þau Júníus Meyvant, Andrea Gylfadóttir, Jón Jónsson, Herbert Guðmundsson, Sucks to be you Nigel og Bjartmar og Bergisamir og er miðasala á tix.is.

Hið vinsæla Ljósanæturhlaup fer fram að venju og er bæði rás- og endamark við Sundmiðstöð Reykjanesbæjar og er um mismunandi vegalengdir að ræða, eftir hentugleika hvers og eins. Taka skal fram að 500 kr. af hverri skráningu renna í Minningarsjóð Ölla. Styrkir sá sjóður börn til íþróttaiðkunar sem ekki eiga kost á því vegna bágrar fjárhagsstöðu foreldra eða umsjónarmanna. /sp

Bæjarhátíð Mosfellsbæjar, Í túninu heima, er afar vinsæl enda eitthvað fyrir alla. Hér njóta gestir brekkusöngs í Álafossvosinni. Myndir Í túninu heima / Thule Photo og hátíðarhaldarar.

Allir ættu að finna skemmtan við sitt hæfi á Ljósanóttinni. Myndir Ljósanætur / Reykjanesbær

Það er líf og fjör á Ljósanótt.

Ljósanæturdyrðin er engu lík.

Ágúst–september

Fimmta helgin, 30. ágúst –1. september

Nú fer hver að verða síðastur að heimsækja Salthúsmarkaðinn á Stöðvarfirði sem opnaði dyr sínar þann 18. júní, en opið verður alla daga í sumar frá kl. 10–17. Er markaðurinn rekinn af félagi eldri borgara á Stöðvarfirði, en versla má m.a. íslenskt handverk, bakstur og annað. Fyrir heimsóknir utan venjulegs opnunartíma má hringja í 8960349/8938861.

Akureyrarvaka verður haldin hátíðleg 30. ágúst–1. september og mega gestir búast við fjölbreyttum upptökum og skemmtilegum upplifunum að venju.

Í túninu heima er árleg bæjarhátíð Mosfellsbæjar sem haldin verður dagana 29. ágúst–1. september. Mikilið verður um að vera að vanda, garðtónleikar, markaðir, skrúðganga og margt, margt fleira sem ætti að gleðja alla fjölskylduna.

Dagana 30.–31. ágúst fer fram hin geysiskemmtilega blúshátíð Patreksfirðinga, Blús milli fjalls og fjöru. Afar álitlegt úrval tónlistarmanna verður á svæðinu og í minningu „Blúskóns Íslands“, Halldórs Bragasonar, mun allur ágóði af sölu bols hátíðarinnar fara óskertur til Ljóssins. Bolinn er einnig hægt að versla yfir netið og fá sendan eftir hátíðina.

Kjötsúpuhátíðin á Hvolsvelli verður haldin 29. ágúst–1. september og eins og nafnið felur í sér munu gestir njóta góðs af ilmandi kjötsúpu, en svokallað súpurólt er fastur liður í hátíðinni. Til dæmis mun hljóðlaust diskótek skemmta yngri kynslóðinni á fimmtudeginum, naflahlaup fer fram á laugardeginum auk þess sem tívolí opnar, markaðir af ýmsu tagi verða í gangi og ljósabolti gleður gleður fólk á sunnudeginum þar sem spilað verður í myrkri með sjálflyðandi bolta og hægt verður að kaupa sér góðgæti í sjoppunni hjá tíunda bekk. Kjötsúpuball verður að sjálfsögðu á laugardagskvöldinu og mikið stuð, en einnig verða önnur tónlistaratriði í gangi um helgina.

Myndasöguhátíð Siglufjarðar mun nú í fyrsta skiptið fara fram 30. ágúst til 1. september 2024. Þar verða bæði íslenskir og erlendir listamenn sem með samfélaginu á Siglufirði setja upp einstakan viðburð í kringum menningu myndasögunnar. Til dæmis verða fyrirlestrar í boði, sýningarbásar, vinnustofa í borðspilum og sögusýning um Siglufjarðarprentsmiðju sem prentaði hvorki meira né minna en fyrstu myndasögunnar á íslensku. Sýndar verða einnig teiknimyndir fyrir börn auk þess sem raftónlistarflutningur og dragsýning verða í gangi. Eitthvað sem enginn má missa af.

Fyrsta helgin 6.–8. september

Menningarhátíðin Haustgildi verður haldin á Stokkseyri dagana 7.–8. september. Haustgildi er uppskeruhátíð í víðri merkingu sem fagnar hausti og uppskeru með það að markmiði að tvíanna saman menningarviðburði og markaði í fjölskylduvæna upplifun við ströndina. Markaður, upplestur, gallerí og vinnustofur, matur og drykkur eru í forgrunni auk hinna ýmsu tónlistaratriða. Lay Low verður með tónleika í Stokkseyrarkirkju á laugardeginum, Íslandskór frá Hollandi þenur raddböndin sama dag og fleiri. Bókaupplestur og ritsmíðja fyrir börn verður í boði enda tíu ára afmæli Bókabæjanna austanfjalls. Nánari dagskrá er að finna á www.haustgildi.is.

Hin alkunna menningar- og fjölskylduhátíð Reykjanesbæjar, Ljósanótt, fer nú fram í tuttugasta og fjórða skipti dagana 5.–8. september. Hún er haldin fyrstu helgina í september ár hvert og er áhersla lögð á viðamiklar upptökum frá fimmtudegi til sunnudags þótt hátíðin teygir stundum anga sína út fyrir þann ramma. Meðal þess sem verður í boði eru listsýningar og tónleikar af ýmsu tagi auk stórkostlegrar flugeldasýningar, auk þess sem Ljósanæturhlaupið fer fram nokkru fyrir helgi, eða miðvikudaginn 4. september kl. 18.30.

Ógleymanlegir sólseturstónleikar verða haldnir þann 7. september í nyrsta þorpi Íslands, Raufarhöfn. Mun hljómsveitin Skálmöld þenja raddböndin og strengi við Heimskautsgerðið, innan höfuðátta víðáttunnar og einstakrar birtu. Mögulegt er að eldspúandi dreki verði á staðnum og er næsta víst að viðburðurinn verður eftirminnlegur, en ágóði tónleikanna fer í áframhaldandi uppbyggingu Heimskautsgerðisins. Miðasala fer fram á tix.is.

Heimskautsgerðið.

Mynd / Wikipedia, Eysteinn Guðni Guðnason

Kubota M6-142

Fullkomin dráttarvél sem sameinar kraft, fjölhæfni og þægindi

Kubota

PÓR H F

Reykjavík, Akureyri og Selfossi thor.is s 568-1500

Varmadælur Loft í loft

- Framleidd fyrir norðlægar slóðir
- Kyndir á veturnar og kælir á sumrin
- Allt að 60% orkusparnaður
- Hægt að stýra úr snjallsíma
- Umhverfisvænn kælimiðill
- Einfalt í uppsetningu

Við hjá Kælitækni höfum verið að selja varmadælur frá Midea í langan tíma og hafa þær komið einstaklega vel út hvað varðar endingu.

Þjóðum bæði upp á loft í loft og loft í vatn varmadælur. Endilega hafðu samband við okkur og við finnum réttu dæluna fyrir þig.

www.kaelitækni.is

Besti vinur blóma og berja.
Ylplast fyrir sólskála, gróðurhús og þakglugga

Sígna

Fást

Haustútsala á heilum plötum af ylplasti

- Létt og meðfærilegt efni
- Veitir vörn gegn UV geislum
- Þykkt : 10 og 16 mm

20% afsláttur

Tilboð gildir út september

Signa ehf

 Bæjarflöt 19-o, 112 Rvk

 www.signa.is

 544 45 45

 signa@signa.is

Berjaflóra Íslendinga

Sigrún Pétursdóttir
sigrunpeturs@bondi.is

Ber eru nú í óðaönn að stinga upp kollinum og alltaf notalegt að fara eins og einu sinni í berjamó ef veður leyfir.

Við landsmenn eigum ágætis berjaflóru ef vel er að gætt og leynast breiðurnar víðs vegar um landið. Berin þroskast frá júlí fram til septemberloka, eftir því hvernig árferðið er.

Flestir þekkja krækiber, bláber og svo sólber og rífsber, en gaman er að segja frá því að einnig finnast villt jarðarber, hrútaber og skollaber sem vel má nýta í sultur eða með rjóma og sykri – að undanskildum skollaberjunum sem þykja þurr og bragðlítil. Á móti kemur að úr berjum reynitryjáa sem hentug hafa þótt í túttubysstríðum má gera afar gómsætt hlaup eða sultu þó ekki sé mælt með að neyta þeirra hrárra. Gæta skal þess þó að leggja þau í þriggja daga bleyti fyrst og skipta um vatn daglega til þess að útkoman verði ekki römm.

Í Tímanum þriðjudaginn 19. september 1939 birtist uppskrift að reyniberjasultu sem ágætt er að reyna. Þykir sumum afar hátíðlegt að gæða sér á henni með jólasteikinni.

„Tiltölulega fáir munu kunna að hagnýta sér reyniber, en úr þeim má þó meðal annars búa til ágæta sultu. Tíminn flytur hér fyrirsögn um tilbúning slíkrar sultu.

Reyniberjasulta.
½ kg reyniber,
½ kg sykur,
1 bolli vatn.

Berín eru söxuð og látin í pott ásamt sykrunum og vatninu. Þetta er svo látið standa í nokkra daga (ekki á köldum stað). Síðan soðið við góðan hita í hálfra klukkustund. Lokið er ekki haft á pottinum. Þá er sultan látin í glös eða þau önnur ílát sem hún á að geymast í, en ekki skal loka glösunum fyrr en sultan er orðin köld.

Berjatínur eru bráðnaðsýnlegar ef áætlað er að ganga rösklega til verks. Parna er full skál af blöndu bláberja og aðalbláberja. Mynd / DB.

Reyniberin koma skemmtilega á óvart. Myndir / Wikipedia.

Krækiberin eru hvað auðveldust að finna í berjamóum hérlendis enda harðger jurtt og ein af þeim algengari á Íslandi. Hafa menn gert úr þeim sultur, saft og áfenga drykki um alllangt skeið sem hressa menn og

Krækiberin finnast víðs vegar um land.

kæta, en til viðbótar eru þau afar járnrík og þykir neysla þeirra góð við blóðleysi.

Sólber má nota við saft eða sultugerð en þau eru afar C-vítamínrík.

HEIMILID

Nýting reyniberja.

Reyniberin standa um þessar mundir hárauð á hverri reynihrislu, í gördum og þar sem þær vaxa á viðavangi. Tiltölulega fáir munu kunna að hagnýta sér reyniber, en úr þeim má þó meðal annars búa til ágæta sultu. Tíminn flytur hér fyrirsögn um tilbúning slíkrar sultu.

Reyniberjasulta.

½ kg. reyniber,
½ kg. sykur,
1 bolli vatn.

Berín eru söxuð og látin í pott ásamt sykrunum og vatninu. Þetta er svo látið standa í nokkra daga (ekki á köldum stað). Síðan soðið við góðan hita í hálfra klukkustund. Lokið er ekki haft á pottinum. Þá er sultan látin í glös eða þau önnur ílát, sem hún á að geymast í, en ekki skal loka glösunum fyrr en sultan er orðin köld.

Uppskrift að reyniberjasultu frá árinu 1939. Mynd / Timarit.is

Skollaber eru víst óæt þó falleg séu.

Viltt jarðarber eru afar sæt og góð.

Jarðrenglur hrútaberjanna fjötra illa vætti ef trúa má þjóðsögum.

blettum í láglandi innan um lyng og kjarr og teljast berin vart sem nytjaplöntur, enda bæði þurr og bragðlítil. En ef til vill þekkir einhver hvernig þau má nýta sem best.

Rífsber og sólber finnast helst í byggð, enda vinsælar tegundir í gördum. Eitthvað er þó um að þau vaxi villt, en sjaldnast fjárrí mannabyggðum. Sólberin eru afar dökk að lit, svarfjólublá og sérstaklega rík af C-vítamíni. Berin hafa löngum þótt óskaplega góð til saft- og sultugerðar, og jafnvel í te en lafið hefur verið nýtt til lækninga. Rífsberin eru þekkt fyrir að þrífast vel og geta runnarnir borið allt að 8 kg árlega. Líkt og sólberin eru þau rík af C-vítamíni en innihalda einnig K-vítamín sem m.a. hægja á beinhrömun með því að draga úr kalktapi. Við sultugerð er mælt með því að tína berin með stilkum, en þeir innihalda hleypiefni og nýttast fullkomlega í stað gervihleypiefna sem gjarnan eru notuð við sultugerð.

Viltt jarðarber má finna víða um landið þótt sjaldgæf séu. Berin kjósa að snúa móti sólu, eru smágerð og sæt, stútfull af andoxunarefnum, C- og K-vítamínum auk magnesíum og hafa fundist hérlendis a.m.k. frá árinu 1781. Þá var þeirra getið í Grasnytjum síra Björns Halldórssonar frá Sauðlauksdal, en hann mærir berin og segir meðal annars um þau:

„Hrá berin, með sykri, mjólk eða víni, þykja sælgæti og þó halda menn þau hollari með sykri og víni en með feitri mjólk.“

Rífsberjaklasi af bestu gerð.

**FYRIR FÓLK
Á FERDINNI**

Skoðuðu vöruúrvalið á
www.bilanaust.is

GÆÐAOLÍUR OG GLUSSI

<p>STÓRVERSLUN BÍLDSHÖFVA 12 110 REYKJAVÍK S. 535 9000</p>	<p>STÓRVERSLUN BÆJARHRAUNI 12 220 HAFNARFIRDI S. 555 4800</p>	<p>Hafnargata 52 260 Reykjanesbæ S. 421 7510</p>	<p>Hrísmýri 7 800 Selfossi S. 482 4200</p>	<p>Furuvöllum 15 600 Akureyri S. 535 9085</p>	<p>Miðvangi 2-4 700 Egilsstöðum S. 471 1244</p>
--	---	--	--	---	---

Husqvarna®

HÁ Verslun er með umboð fyrir Husqvarna Construction á Íslandi.

- Steinsagir
- Kjarnaborvélar
- Jarðvegsþjoppur
- Sagarblöð
- Kjarnaborar

Þjónustuverkstæði og varahlutir

Husqvarna K970
Sögunardýpt 15,5 cm

Husqvarna K770 14''
Steinsög/Hellusög
Sögunardýpt 12,5 cm

Husqvarna Trowel
BG 245
Slípivél, Vinnslubreidd 60 cm

Husqvarna LF75
Jarðvegsþjappa
97kg, 500 mm Plata

Husqvarna FS 500
E rafmagns gólfsg
Sögunardýpt 19 cm

Husqvarna DM230
Kjarnaborvél
150 mm Max

Husqvarna FS400
LV gólfsg
Sögunardýpt 16,2 cm

Husqvarna Rammer
Hoppari LT6005
230mm Plata, 69 kg

Husqvarna K4000
Steinsög
Sögunardýpt 12,5 cm

Husqvarna K3600
Vökvasög
Sögunardýpt 27 cm

Husqvarna K7000
Ring
Sögunardýpt 32,5 cm

Husqvarna K7000
Pre Cut
Sögunardýpt 14,5 cm

Víkurhvarfi 4 - 203 Kópavogur
Opíð mán. - fös. kl. 9-17.
S. 588-0028
haverslun@haverslun.is
haverslun.is

NÝTT OG BETRA POLARIS SPORTSMAN 6X6

Á NÝJU OG BETRA VERÐI

- Nýr framendi
- Aukin burðargeta
- Sterkari grind
- LED Framljós o.fl

SPORTSMAN 6X6 570 EPS LE
Verð: 3.690.000 kr.-

SPORTSMAN 6X6 570 EPS
Verð: 3.490.000 kr.-

150.000 KR.-
FORSÖLU AFSLÁTTUR
Í SEPTEMBER

STORMUR EHF
Klettháls 15 Reykjavík • Óseyri 4 - Akureyri
Sími: 5771717

Kjöttmjöli dreift um mela á Rangárvöllum þar sem gróðurinn berst við að ná föttestu. Hekla í baksýn. Októ Einarsson skógarbóndi hefur lengi unnið að uppgræðslu á jörðum sínum á Rangárvöllum í Rangárþingi ytra. Myndir / Aðsendar

Landgræðsla:

Sáir lífi í sandi orpið hraun

– Októ Einarsson ræktar upp land á Rangárvöllum

Steinunn Ásmundsdóttir
steinunn@bondi.is

Á jörðum sínum að Heiðarlæk, Heiðarbrækku og Heiðarbakka í Rangárþingi ytra hefur Októ Einarsson um árabil lagt gjörva hönd að stöðvun jarðvegsrofs og vistendurheimt í samvinnu við fleiri. Hluti landsins er illa farinn af jarðvegsrofi eins og raunin er víða á þessum slóðum.

Októ er fæddur árið 1962 og nam viðskipta- og markaðsfræði í Bandaríkjunum. Hann starfaði við innflutning, heildsölu og framleiðslu í hartnær fjóra áratugi, þar af um 22 ára skeið sem stjórnarformaður Ölgerðarinnar, þar sem hann lét af stjórnarformennsku í sumarbyrjun.

Nú er hann því að fullu genginn inn í það hlutverk að vera skógarbóndi.

Hann hlaut landgræðsluverðlaun vorið 2023 fyrir landgræðslu- og skógræktarstarf sitt. Sagði m.a. í umsögn Landgræðslunnar að hann hefði sýnt mikið frumkvæði og verið fyrirmynd annarra landeigenda í landgræðslu.

Landgræðslumaður í riflega áratug

„Ég er að græða land og gróðursetja tré á Rangárvöllum í Rangárþingi Ytra,“ segir Októ. „Ég byrjaði lítillga í skógrækt að Heiðarlæk árið 2012 og svo landgræðslu 2015. Samtals eru jarðirnar 860 hektarar og má segja að landgræði séu þar æði misjöfn. Um helmingur er vel gróð land, m.a. tún og heiðin. Hins vegar er hinn

helmingur landsins mjög illa farinn, líkt og land víða á Rangárvöllum,“ segir hann. Jarðvegsrof sé þar mjög víða þó að Landgræðslan hafi unnið þrekvirki í gegnum árin.

„Þar sem áður var lífrænn jarðvegur og gróð land er nú víða sandi orpið hraun,“ útskýrir Októ. Megi þar til dæmis nefna að íbúar bæjarins Heiði, sem sé næsti bær við Heiðarlæk, hafi gegnum aldirnar þurft að flýja fimm sinnum undan sandinum sem lagðist yfir tún og spillti þar búskap.

Tvö hundruð hektarar

Að sögn Októs er uppgræðslan í landi hans orðin rúmlega 200 hektarar. „Þetta vor dreifðum við 40 tonnum af kjöttmjöli í bland við 20 tonn af hænsnaskít og 12 tonnum af tilbúnum áburði,“ segir hann. Hvað trjáplöntun

Októ Einarsson ætlaði í upphafi að planta einni trjáplöntu fyrir hvern Íslending en nú eru þær orðnar um 800.000 talsins.

Hér sést greinilega við hvers konar landslag er að eiga. Máni Jósefsson hjá Nautás ehf. á Sjónarhóli dreifir tilbúnum áburði í ósléttu hrauninu.

viðvíkur hafi verið gróðursett 105.000 tré í vor og önnur 65.000 sett niður með hausti.

Margir fleiri koma að verkefninu að sögn Októs; ráðgjafar frá Landi og skógum, verktakar í jarðvinnslu og áburðardreifingu og góður hópur í gróðursetningu. Hans hægri hönd hafi svo verið Ellert Marísson skógræðingur.

Landið er víða erfitt yfirferðar og segir Októ því talsverða áskorun að koma áburði og trjám um svæðið.

„Ég hef oft sagt í gríni að landgræðsla, og þó sérstaklega skógrækt, sé spurning um áfallstjórnun. Ég man að í upphafi, er ég var heimsóttur af fólki frá Skógræktinni og var að kvarta yfir lélegum vexti trjána, var sagt við mig í léttum tón að ég væri „týpískur byrjandi, alveg farinn á taugum“. Mér finnst í raun fæst ganga alveg eins vel og ég vildi en viðurkenni fúslega að þegar ég skoða myndir frá því að ég byrjaði á þessu hefur gróðurfarið breyst til mun betri vegar,“ segir hann.

Markmiðið Októs í landgræðslunni er að koma í veg fyrir frekari eyðingu gróðurs og jarðvegs með því að mynda sjálfbæra gróðurþekju. Yfirleitt er áburði dreift í tvö sumur, birki eða öðru plantað annað eða þriðja sumarið og áburði í sumum tilfellum aftur dreift á svæðið hið fjórða. Októ hefur einnig jafnað út hvítavikurgryfjur, dreift í þær áburði og kjöttmjöli og svo sáð grasfræi í.

„Þegar búið er að „hemja“ sandinn eins og hægt er fylgir gróðursetning trjáa í kjölfarið. Þar nota ég helst birki sem er góður undanfari frekari skógræktar fyrir næstu kynslóðir,“ bætir hann við.

Tvö tré á hvern Íslending

Um það hvers vegna hann hafi upprunalega farið út í landgræðslu

„Upphaflega var takmark mitt að gróðursetja eitt tré fyrir hvern Íslending ...“

segist hann í grunninn hafa langað að láta gott af sér leiða með einhverjum hætti. „Mér finnst einnig landið fállega gróð þó að ég vilji ekki sjá hálendisauðnimar öðruvísi en þær eru í dag. Auðvitað mun þetta bras mitt með tíð og tíma minnka eitthvað jarðvegsfok eins og voru tíð hér áður og þekkjast enn í þurru norðan- og norðaustanáttum.

Upphaflega var takmark mitt að gróðursetja eitt tré fyrir hvern Íslending, en í dag eru trén orðin um 800.000 sem hafa verið gróðursett,“ segir hann enn fremur.

Ánægður með Land og skóg

Hvernig skyldi honum svo lístast heilt yfir á uppgræðslu- og skógræktarmálin í landinu nú um stundir?

„Mér líst mjög vel á þau,“ svarar hann að bragði. „Ég er sannfærður um að sameining Skógræktarinnar og Landgræðslunnar eigi eftir að gagnast öllum sem að þessum verkefnum koma, bæði starfsfólki, skógarbændum og öðrum. Mín reynsla af samvinnu við báðar þessar stofnanir hefur verið með eindæmum góð. Jákvaett, leiðbeinandi og almennt skemmtileg fólk til að vinna með. Það helsta sem ég gæti kvartað yfir er skilningsleysi stjórnvalda á því hvað þessi unga atvinnugrein fær æ minna fjármagn undanfarið ár til þess að græða landið,“ segir Októ að lokum.

Næstu kynslóðir gleðjast: barnabarn Októs, Steinar Darri Veigarsson, 18 mánaða, dáist að uppgræðslunni og á kannski eftir að hjálpa til einn daginn.

Lífræn hreinsistöð

Fyrirferðalítill með 25 ára ábyrgð
Engin rotþró eða hefðbundin siturlögn
Margar stærðir í boði
Tæming seyru á 3 - 5 ára fresti

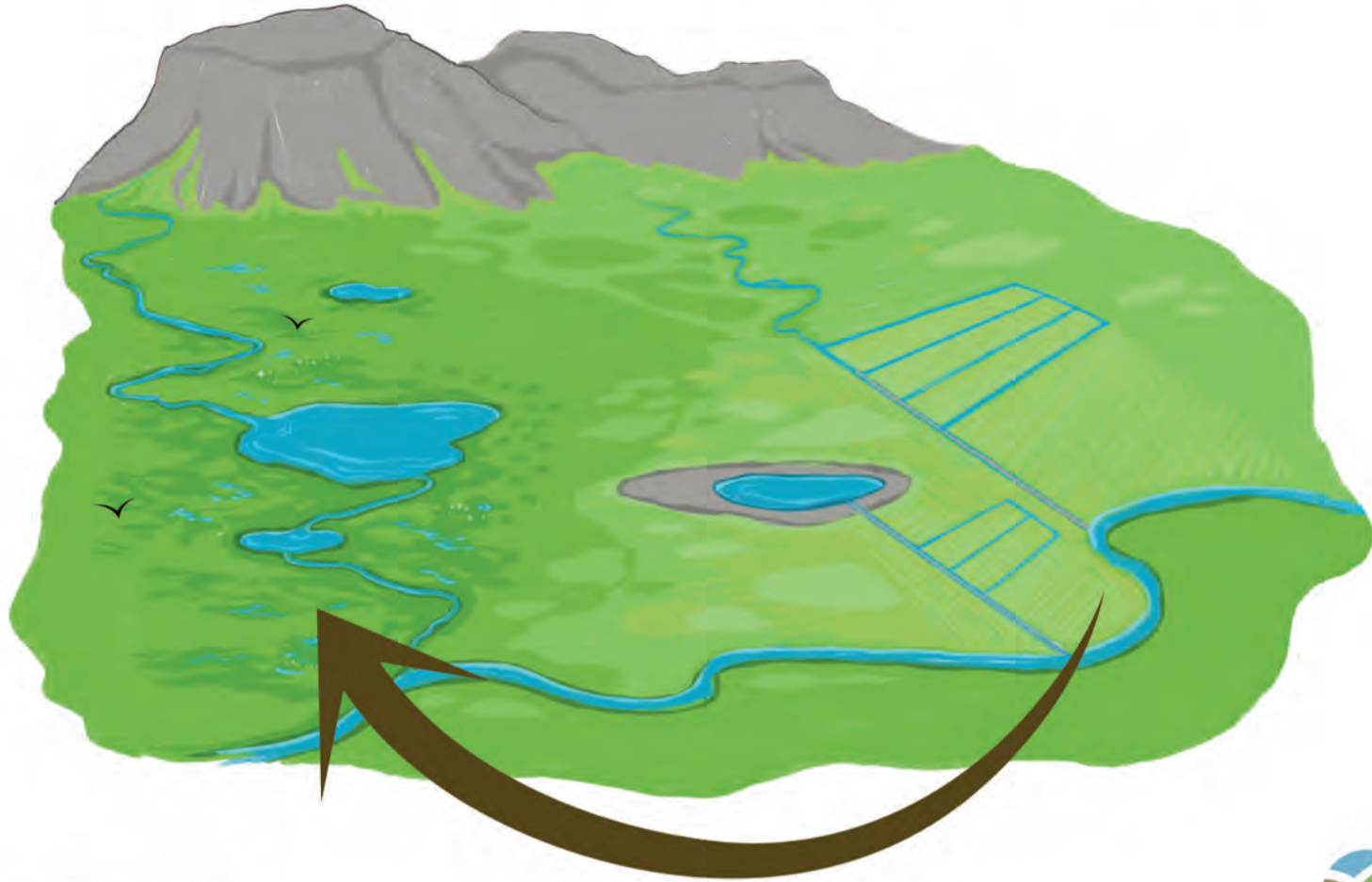

IDNVER

Tunguhálsi 10 - 110 Reykjavík
Sími 517 2220 - petur@idnver.is

WPL
Diamond

Viltu fylla mýrina þína lífi á ný?

Við veitum ráðgjöf í síma **570 5550**
og tökum á móti styrkumsóknum
á landogskogur.is

Það er hægt með
endurheimt votlendis!

Landbúnaður

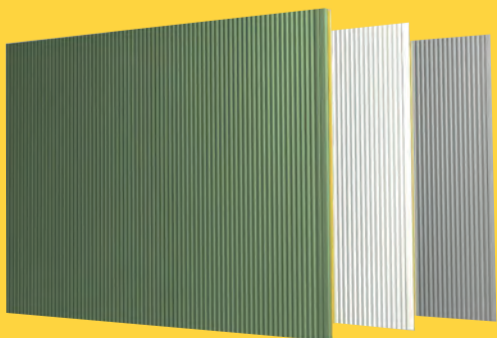
Límtréshús

Bogahús

Bogaskýli

Yleiningar, skrúfur og áfellur

Stálgrindarhús

Hýsi-Verkheimar ehf. | Smiðjuvegi 5, Kópavogi | Sími 497 2700 | hysi@hysi.is | hysi.is |

Rafn Bergsson og Majken Egumfeldt-Jørgensen eru alsæl með aðstæðurnar í fjósínu á Stóru-Hildisey 1.

Myndir / smh

Austur-Landeyjar:

Flytja að Stóru-Hildisey 1

– Rafn Bergsson og Majken Egumfeldt-Jørgensen færa sig til og auka framleiðslu sína

Sigurður Már Harðarson
smh@bondi.is

Rafn Bergsson, formaður deildar nautgripabænda hjá Bændasamtökum Íslands, og kona hans, Majken Egumfeldt-Jørgensen, hafa fært sig um set í Austur-Landeyjum og eru flutt á Stóru-Hildisey 1 frá Hólmahjáleigu.

Þau segjast hafa formlega flutt 20. júlí en Majken segir að í raun hafi ferlið tekið um eitt ár frá því að fyrsta tilboð var gert.

Vinnumaður á næsta bæ
keypti Hólmahjáleigu

Skrifað var undir kauptilboð í byrjun febrúar fyrir Stóru-Hildisey 1. „En fyrirhuguð viðskipti voru þá auðvitað með þeim fyrirvara að við seldum okkar jörð, þannig að þetta tekur allt sinn tíma,“ bendir Rafn á.

Þau þurftu hins vegar ekki að leita langt eftir kaupanda, því Bretinn Jack Willam Bradley, sem var vinnumaður á nágrennabænum,

Stóru Hildisey 2, og unnusta hans, Rebekka Karolína Björgvinsdóttir, ákváðu að hefja búskap saman og kaupa Hólmahjáleigu.

Byrjuðu frá grunni

„Við tókum við Hólmahjáleigu árið 2005, af foreldrum mínum og þar eru mínar rætur. Þá var reyndar engin mjólkurframleiðsla en kvótinn hafði verið seldur þremur árum áður. Búið var að breyta fjósínu í hesthús – þannig að við byrjum í kúabúskap frá grunni því þar lá okkar áhugi.

Við keyptum því kúr og kvóta og settum upp rormjaltakerfi – og má segja að við höfum farið erfiðu leiðina. En við byggðum okkur upp hægt og bitandi; vorum komin með lausagöngu og mjaltapjón,“ útskýrir Rafn.

Þau segja að á þetta löngum tíma hafi laun erfiðisins loksins skilað sér í því að þau voru komin í þá aðstöðu að geta svipast um eftir möguleikum á stækkun og voru í raun að huga að stækkun Hólmahjáleigu þegar Stóra-Hildisey 1 var auglýst til sölu – og þau ákváðu að stökkva á það góða

tækifæri. „Það er ekkert launungarmál að maður hefur horft á Stóru-Hildisey með ákveðinni aðdáun enda að öllu leyti fyrirmyndarþú sem við tókum við. Þegar við skoðuðum dæmið þá var þetta langhagstæðasti kosturinn miðað við okkar forsendur til að komast í betri og nýrri aðstöðu.

Umtalsverð aukning

Breytingar verða talsverðar á umfangi búrekstrar með flutningum Rafns og Majken. „Þetta er umtalsverð aukning. Við tókum með okkur um 50 þúsund lítra í greiðslumarki en bara fimm kúr að gamni,“ segir Rafn og Majken bætir við að það hafi verið þeirra uppáhaldskúr.

Jörðin á Stóru-Hildisey er 300 hektarar að stærð og ræktað land 107 hektarar. Tóku þau við búinu með um 70 kúm og samanlagður kvóti verður rúmlega 500 þúsund lítrar, en í Hólmahjáleigu voru þau með um 326 þúsund lítra kvóta.

Svo er hérna svolítið nautaelði líka sem við vorum áður ekki með. Segir Majken að búið sé að nefna allar kýrnar en núna taki við að kynnast þeim betur.

Nýtt mjalta- og gjafakerfi

„Við vorum í raun mjög heppin með hvað þetta gekk allt saman vel upp, því vildum selja okkar jörð í rekstri til áframhaldandi búrekstrar. Já, í raun þetta gekk bara mjög hratt í gegn þegar réttur skriður var kominn á málið,“ segir Rafn.

Þau eru búin að koma sér vel fyrir og segja að aðstæður séu um margt öðruvísi en þau áttu áður að venjast. „Það hefur verið mesta áskorunin að læra á nýtt mjalta- og gjafakerfi,“ segir Majken, „en þetta er smám saman að koma,“ bætir Rafn við. Þá hringir sími Rafns og þá er mjaltapjóninn að láta vita að ekkert hafi mjólkast í 90 mínútur, sem þau skrifa á tæknilega örðugleika þar sem kýrnar voru úti.

„Það er ekkert launungarmál að maður hefur horft á Stóru-Hildisey með ákveðinni aðdáun ...

Afurðaverð togast upp

„Við þekkjum svo sem alveg nautaelði líka, þar sem við vorum með það í Hólmahjáleigu líka til að byrja með. En það gengur bara fint – erum með ágætis aðstöðu fyrir það hér,“ svarar Rafn. Spurður út í þróun á afurðaverði í nautakjötsframleiðslunni, segir Rafn að það sé heldur að togast upp á við í rétta átt. Þá hafi náðst svolíttl ávinningur með auknum ríkisstuðningi á sláturálagið. Hann segir að það þurfi þó að gera talsvert betur svo þessi grein geti vel þrífist á Íslandi. Um langt skeið hafi afurðaverð verið alveg óviðunandi og svaraði í raun engan veginn kostnaði að setja nautkálfa á. Rekstrarskýrslur Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins hafi líka ítrekað staðfest bága stöðu greinarinnar.

Nýlegar afurðaverðshækkningar séu hins vegar vonandi fyrirboði þess sem koma skal og segir Rafn að með sameiningu kjötafurðastöðva sé vonast eftir að svigrúm skapist til hagræðingar í sláturgeiranum og þannig möguleikum á enn frekari hækkunum afurðaverðs í átt að því sem telst viðunandi. Þannig hafi afurðastöðvarnar sjálfar talað. „Núna er boltinn hjá þeim og við verðum að sjá að þessi hagræðing skili sér til leiðréttingar á afurðaverði til bænda,“ segir Rafn. „Ég held að það séu fáir sem vilja í raun upplifa skort á íslensku nautakjöti með tilheyrandi auknum innflutningi,“ skýtur Majken inn í.

Annars konar opinber stuðningur

Rafni sýnist að ásetningurinn hafi aukist aðeins aftur eftir að hafa hrapað verulega á tímabili. „Svo má ekki gleyma því í allri umræðu um opinberan stuðning við íslenskan landbúnað að það er líka hægt að styðja við hann með öðrum hætti en beinhörðum stuðningsgreiðslum. Ég vænti þess að það verði skoðað meira núna þegar stuðningskerfið verður tekið til endurskoðunar. Til dæmis væri hægt að búa til umgjörð utan um fjárhagslegt umhverfi búgreinanna sem sé þolanlegra en þessi fjármagnskostnaður sem við búum við í dag, á því sviði búa íslenskir bændur við mjög skakka samkeppnisstöðu miðað við bændur í nágrennalöndunum sem við flytjum inn afurðir frá.

Staðreyndin með okkar grein, okkur nautgripabændur, er að við erum með mjög fjárfrekan búrekstur miðað við tiltölulega litla veltu.“

Möguleg framleiðsluaukning

Þau segja að um sinn ætli þau að sjá aðeins til með framtíðarmúsíkina, hvort þau ætli að auka við sig í framleiðslu. Þau fullnýti nú þann mjaltapjón sem þau eru með, en útiloka ekki aukningu þegar fram líða stundir.

Þegar blaðamaður bar að garði um miðjan ágúst var seinni slætti nýlökkið og þau vonuðust nú bara eftir að þurfa ekki að slá í þriðja sinn. Fyrrum ábúendur, Pétur Guðmundsson og Izabela Barbara Pawlus, hafi verið með þeim í fyrsta slætti og aðstoðað þau við að koma sér fyrir í búskapnum í nýju fjósi.

Þau eru Pétur og Izabela þakklát fyrir alla hjálpa. Þau hafi verið einstaklega viljug að hjálpa og leiðbeina þeim. Það sé ómetanlegt að samskiptin séu góð og vilji til að hjálpa sé til staðar þegar tekið er við svona rekstri.

Majken og Rafn böðu í sólarljósinu í björtu fjósínu á Stóru-Hildisey 1.

Weckman stálklæðningar

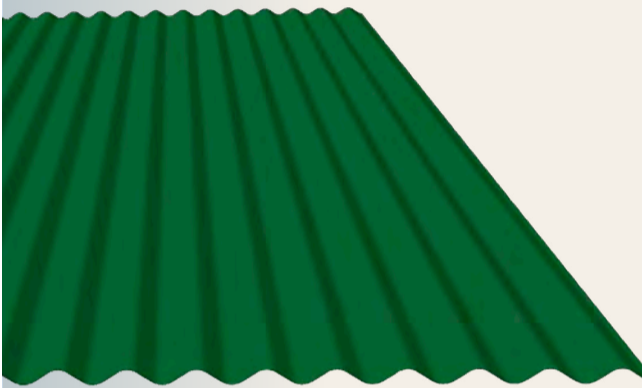

H. HAUKSSON EHF.

• 30 ára reynsla á Íslandi • Hagstætt verð • Fjölmargin litir í boði • CE vottuð framleiðsla •

Bárujárn

Verð kr. 3.600 m² með vsk.

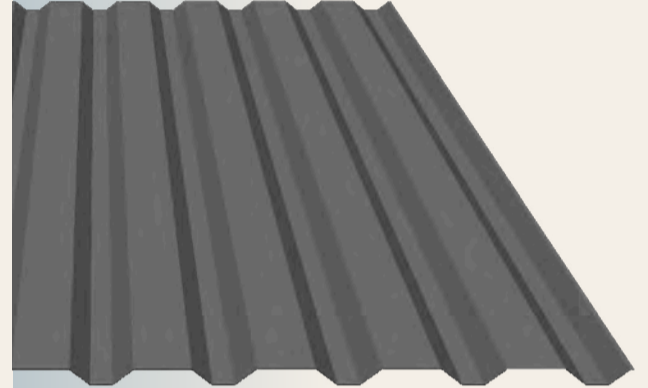
Stallað stál

Verð kr. 4.900 m² með vsk.

Trapisustál

Verð kr. 3.600 m² með vsk.

H. Hauksson ehf. Ögurharfi 8, 203 Kópavogur | 588 1130 | hhauksson.is | hhauksson@hhauksson.is

WECKMAN

Garðyrkja

Heildarlausnir fyrir garðyrkjuna

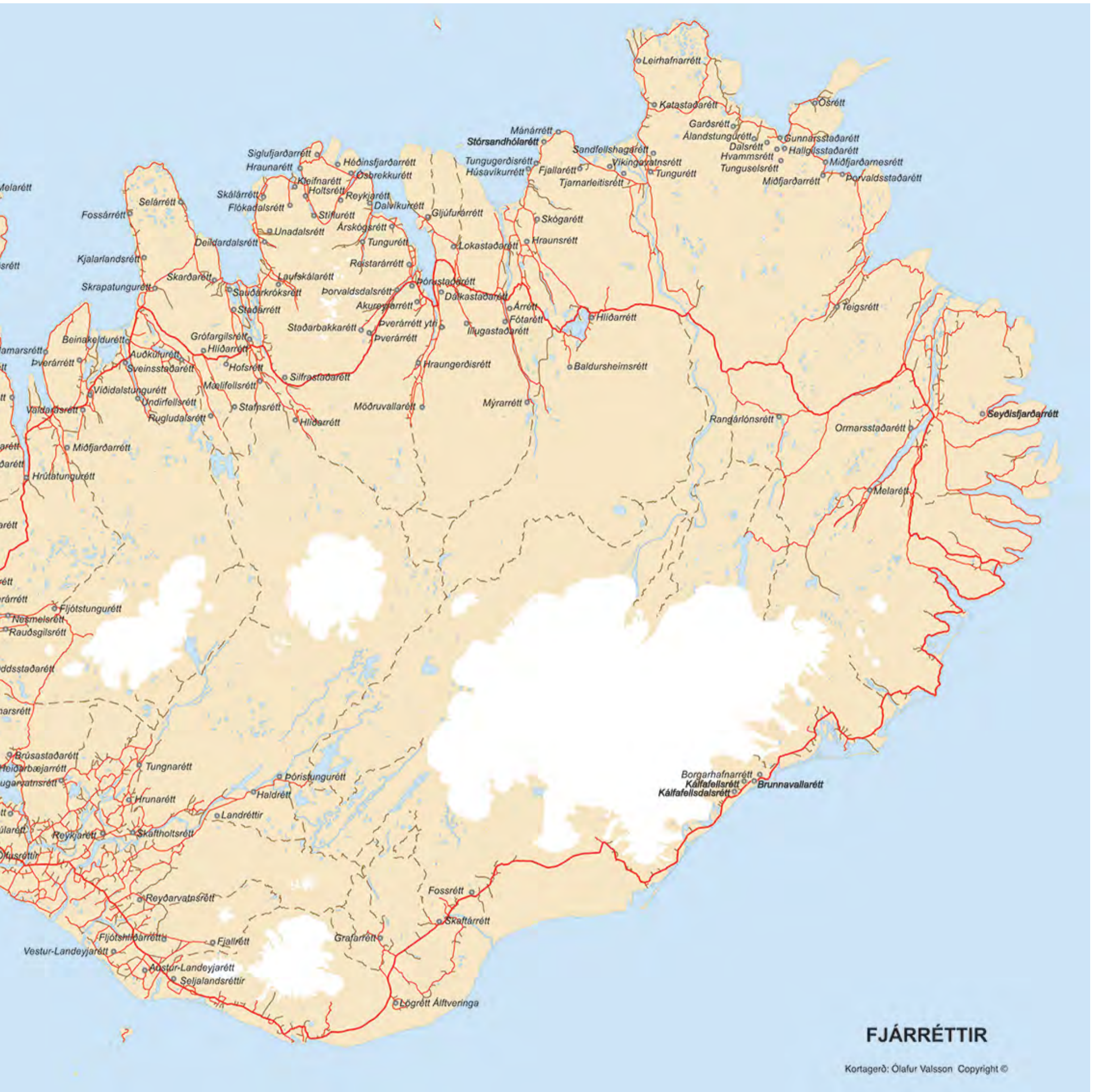
Allt frá
fræjum til
afurða

Frjó umbúðasalan, hluti af Samhentum síðan 2016

Suðurhraun 4a, 210 Garðabæ, 5758000
www.samhentir.is sala@samhentir.is

Samhentir

FJARRÉTTIR

Kortagerð: Ólafur Valsson Copyright ©

Borgarhafnarétt, Suðursveit	Réttað síðustu helgina í ágúst ef spáin leyfir
Brunnavallarétt	Réttað síðustu helgina í ágúst ef spáin leyfir
Brunnavallarétt	Réttað síðustu helgina í ágúst ef spáin leyfir
Kálfafellsdalsrétt, Miðþorpi, Suðursveit	Réttað síðustu helgina í ágúst ef spáin leyfir
Kálfafellsrétt, Miðþorpi, Suðursveit	Réttað síðustu helgina í ágúst ef spáin leyfir

Suðurland

Austur-Landeyjaréttir hjá Grenstanga, Rang.	Sunnudaginn 22. sept. 14.00
Brúsastaðarétt í Þingvallasveit, Árn.	Sunnudaginn 15. sept. kl. 17.00
Fjallrétt við Þórólfsfell, Rang.	Mánudaginn 9. sept. kl. 10.00
Fljótshlíðarétt í Fljótshlíð, Rang.	Sunnudaginn 15. sept. kl. 11.00
Haldréttir í Holtamannafrétti, Rang.	Sunnudaginn 8. sept. kl. 09.00
Heiðarbæjarétt í Þingvallasveit, Árn.	Laugardaginn 14. sept. kl. 15.00
Hrunaréttir í Hrunamannahreppi, Árn.	Föstudaginn 13. sept. kl. 10.00
Landréttir við Áfangagil, Rang.	Fimmtudaginn 19. sept.
Laugarvatnsrétt, Árn.	Vantar upplýsingar
Reyðarvatnsréttir á Rangárvöllum	Laugardaginn 21. sept.
Reykjaréttir á Skeiðum, Árn.	Laugardaginn 14. sept. kl. 09.00
Grafingsréttir í Grafningi, Árn	Mánudaginn 16. sept. kl. 09.45
Seljalandsréttir undir Eyjafjöllum, Rang.	Laugardaginn 14. sept.
Selvogsréttir í Selvogi, Árn.	Sunnudaginn 26. sept. kl. 9.00
Skaftholtsréttir í Gnúþverjahreppi, Árn.	Föstudaginn 13. sept. kl. 12.00
Suðureyjarleitir, Vestmannaeyjum	Laugardaginn 31. ágúst kl. 10.00
Tungnaréttir í Biskupstungum	Laugardaginn 14. sept. kl. 09.00
Vestur-Landeyjaréttir við Forsæti, Rang.	Sunnudaginn 22. sept. kl. 14.00
Þórístunguréttir, Holtamannafr.	Sunnudaginn 8. sept. kl. 09.00
Þórkötlustaðaréttir í Grindavík	Sunnud. 19. sept. kl. 14.00, seinni réttir laugard. 2. október.
Ölfusréttir í Reykjadal, Ölfusi	Sunnudaginn 19. sept. kl. 15.00

Stóðréttir

Auðkúluréttir við Svinavatn, A.-Hún.	Sunnudaginn 29. sept. kl. 11.00	Selnesréttir á Skaga, Skag.	Laugardagana 7. sept. og 14. sept.
Árhólaréttir (Unadalsrétt) við Hofsó, Skag.	Föstudaginn 27. sept.	Skarðaréttir á Gónguskörðum, Skag.	Sunnudaginn 8. sept.
Deildardalsréttir í Deildardal, Skag.	Föstudaginn 27. sept.	Skrapatunguréttir í A.-Hún.	Sunnudaginn 15. sept. kl. 11.00
Fossaréttir á Skaga, A.-Hún.	Laugardaginn 5. október	Staðaréttir í Skagafríði	Fyrri sunnudaginn 8. sept., seinni laugardaginn 14. sept.
Hlíðaréttir við Bólstaðarhlíð, A.-Hún.	Sunnudaginn 15. sept. kl. 16.00	Tunguréttir í Svarfaðardal, Eyf.	Vantar upplýsingar
Kjalarlandsrétt, A.-Hún.	Laugardaginn 14. sept.	Undirfellsréttir í Vatnsdal, A.-Hún.	Sunnudaginn 22. sept. kl. 09.00
Laufskálaréttir í Hjaltadal, Skag.	Laugardaginn 28. sept.	Viðidalstunguréttir í Viðidal, V.-Hún.	Laugardaginn 5. október
Melgerðismelaréttir í Eyjafjarðarsveit	Laugardaginn 5. október kl. 13.00	Þverárréttir í Eyjafjarðarsveit	Laugardaginn 5. október
Miðfjarðaréttir í Miðfirði, V.-Hún.	Sunnudaginn 8. sept.	Þverárréttir í Vesturhópi, V.-Hún.	Laugardaginn 28. sept.

Að vera úti í náttúrunni er hollt fyrir líkama og sál. Hér er haustró og lygna í Mývatnssveit.

Myndir / sá

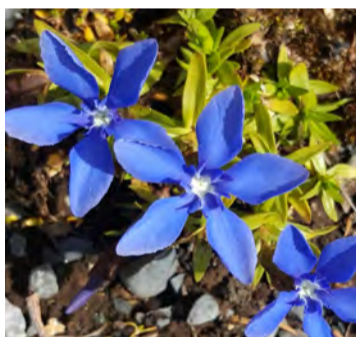
Útivist:

Hvers vegna fólki líður vel í náttúrunni

Jörð, ár, fjöll og tré. Þögul gljúfur, iðandi lækir og gróskumiklar grænar lautir og garðar.

Ef þú verð tíma í náttúrunni hefur þú líklega tekið eftir því að þér líður betur þar en inni við. Hvers vegna skyldi það vera? Ein af þekktari kenningum þar um; biophilia-tilgátan, bendir til þess að við elskum náttúruna vegna þess að við höfum náttúruna vegna þess að við höfum þennar fyrir sálræna vellíðan því þörfin sé skrifuð í DNA okkar. Þetta hljómar ekki ólíklega. Fleira er þó skoðunarvert. Hvað er það við

náttúruna og samband okkar við hana sem gleður okkur og nærir svo mjög? Bandaríski sálfræðingurinn Kris Abrams hefur velt þessu fyrir sér. Abrams nam vistfræði, óbyggða- og náttúrutengda meðferð. Á einkastofu sinni vinnur hann með skjólstæðingum úti í náttúrunni og sjálfur ver hann þar eins miklum tíma og hann getur. Með því að nýta reynslu sína og kunnáttu í þessum efnum þróaði Abrams hugmyndir um lykilástæður fyrir vellíðan fólks í náttúrunni og heilunaráhrifum hennar.

„Náttúran lækna og hjálpar okkur að lifa merkingarbæru og gleðilegu lífi. Þetta eru ástæðurnar fyrir því að ég tel að við séum svo hamingjusöm í náttúrunni,“ segir Abrams.

Náttúran kennir að það er ekkert að þér

Þegar þú ert úti í náttúrunni þarftu ekki að horfa í spegil af neinu tagi. Í staðinn einbeittir þú þér annaðhvort að náttúrunni umhverfis þig eða því sem þú ert að aðhafast, t.d. að klifra, setja upp tjald eða garðyrkju. Rannsóknir sýna að líkamsmynd fólks batnar þegar við verjum tíma í náttúrunni og framangreint gæti verið hluti af því.

Þegar þú ert í einveru í náttúrunni, meðal vana eða ferðafélaga, færðu frið fyrir t.d. kynjamismun, kynþáttafordómum, hómófóbíu, transfóbíu, stjórnmála- og dægurþrasi og fleiri uppsprettum kúgunar, fordóma og lítilsvirðingar sem grassera í samfélaginu.

Náttúran sýnir þér einmitt ótrúlegan fjölbreytileika í allri sinni dýrd. Það eru gild tré og krangaleg, lág og há. Inni í þyrpingu af gulum blómum gætirðu séð bleikt blóm og áttað þig á að um er að ræða stökkbreytingu. Í náttúrunni höfum við ekki þörf fyrir að fella neikvæða dóma heldur däumst að fjölbreytileika hennar. Þetta hefur áhrif á undirmeðvitund okkar til góðs.

Tíminn hægir á sér

Stress, frestir og ögurstundir, mældar með klukkustundum, mínútum og sekúndum, þetta gufar allt upp þegar við erum úti í náttúrunni. Klukkur stífa okkur að jafnaði frá náttúrulegri hrynjandi líkama okkar og jarðarinnar, enda tifa þær eftir skipulagi efnahagskerfa þjóða öðru fremur. Það skapar mikla streitu.

Náttúran er í raun fyrirmynd hins heilbrigða lífs. Tré og plöntur vaxa h-æ-g-t. Sauðfé á fjalli bítur rólega. Smádyr þvælast um og það

er eðlilegur hraði þeirra. Allt hreyfir sig í samræmi við eðlilegan takt og þú byrjar að gera það sama.

Nægtir

Menning okkar innrætir okkur að við höfum aldrei nóg. Við leitumst við að græða meira, kaupa fleiri hluti, borða dýrindis mat. Meginstraumsmenningin hvetur okkur líka til að hugsa sem minnst um hvernig ríkjandi ofneysla hefur áhrif á aðra, svo sem verkafólkið sem framleiðir fót okkar, eða fólk og dýr sem háð eru jafnvægi loftslagsins.

Aftur á móti felur vistkerfi í sér sátt og jafnvægi. Tré vaxa í hæð sem endurspeglar næringarefni og það vatn sem er tiltækt. Íkornar geyma til dæmis rétt magn af mat til að lifa veturinn af. (Ímyndaðu þér hversu fátítt þú væri ef íkornar myndu reikna með að hnetusöfnun þeirra yxi í veldishraða án nokkurrar fyrirhafnar af þeirra hálfu – eins og við gerum með fjárfestingar okkar!) Að vera kyrrlátt vitni að jafnvægi og samspili vistkerfis er eins og græðismyrsl í opna und ofneyslunnar.

Eftirgjöf þæginda og stjórnar

Menning okkar heldur á lofti þeirri skaðlegu mýtu að við eigum að leitast við að hafa allt eins þægilegt og mögulegt er, gera lífið eins létt og ánægjulegt og frekast er unnt og snúast öndverð við hvers konar erfiðleikum. Ekkert hefur gert fólk eins óhamingjusamt og þetta. Við getum einfaldlega ekki alltaf verið ánægð eða haft það gott. Við getum ekki stjórnað öllu. Að reyna að ná varanlegum þægindum og stjórna á ytri aðstæðum leiðir til daufs, tilgangslaus lífs sem slævir sálina.

VARAHLUTIR Í KERRUR

Vagnhöfða 7, 110 Reykjavík | Sími 517 5000 | stalogstansar.is

Náttúran kallar þig aftur til raunveruleikans. Þú getur ekki komið í veg fyrir að það rigni, getur ekki flýtt sólinni. Þú getur ekki stillt hitastigið í þægilegar 22 gráður. Ef þú ert að klífa fjall mun þig verkja í alla vöðva. Að afsala sér meintu taumhaldi á öllum sköpuðum hlutum fylgir geysilegur léttir. Þú vaknar sem af draumi og áttar þig á því hversu litla stjórn þú hefur í raun og veru. Þú meðtekur að erfiðleikar og skortur á stjórn eru hluti af lífinu og að samþykkja þann veruleika gerir lífið ekki aðeins þolanlegt, heldur eykur mögulega einnig gleðina yfir að fá að lifa.

Náttúran minnir á hringrás lífs og dauða

Í vestrænum samfélögum gerum við allt sem við getum til að forðast þá vitneskju að við, og allir sem við elskum, munu deyja. Í náttúrunni gengur maður hvarvetna fram á dauð tré sem eru ungum sprotum til næringar og lífs. Þú gengur í gegnum brunasvæði og sérð villt blóm dafna í nýauðguðum jarðveginum. Þú gætir jafnvel séð dýrahæ.

Þegar við stöndum augliti til auglitis við dauðann kunnum við betur að meta eigin líf og andrána og upplifum mikla gleði yfir að vera til. Þeir sem lifað hafa af krabbamein þekkja þennan sannleika vel af

harkalegum kynnum við dauðann. Náttúran tengir okkur inn í veruleika hringrásar lífs og dauða.

Þegar hávaði hinnar brjáluðu nútímamennningar hverfur

Hugur þinn róast og þú upplifir þögn og kyrrð. Þvílíkur léttir! Ekki þarf að segja neitt um þetta frekar.

Fegurð náttúrunnar

Hvernig er slík tign möguleg? Mikill er styrkur þess fjalls sem staðið hefur þarna í öll þessi ár. Kraftaverk hins eina blóms, inngeslun sólarljóssins. Kynngi eins trés, með rætur djúpt í jörðu, sem teygir sig til himins og ber þögult vitni um heiminn í kringum sig. Þú finnur til lotninga og gleði og ert aftur heil manneskja.

Að rifja upp tenginguna við allar aðrar lífverur

Þér finnst þú tilheyra þessari jörð. Að þú sért hluti af samfélagi náttúrunnar. Þú ert úr sama efninu og veist í hjarta þínu að þú ert hvorki betri – né verri – en fuglinn, tréð eða næsti maður sem gengur sömu leið og þú.

Þú manst hver þú ert í raun og veru

Þér líður vel í eigin skinni. Þú upplifir eigin kyrrláta frið og styrk, þú skynjar þinn sanna innri mann. Gríman sem þú jafnan berð í samfélaginu er þýðingarlaus og ónaúðsynleg og þú lætur hana falla.

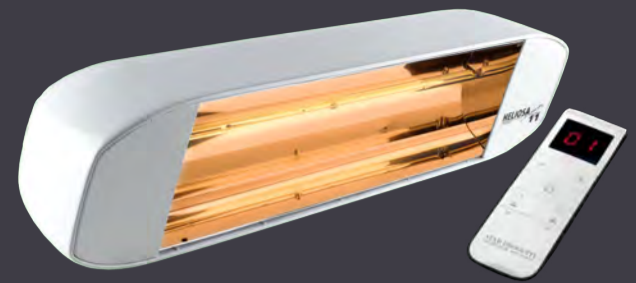
Þú upplifir hið kynngimagnaða

Hvort sem þú kallar hana himneska, guðs græna, undur, móður eða öðru nafni þá hjálpar náttúran þér að tengjast þessari kraftmiklu, elskandi nærveru. Þú gætir fundið fyrir þessari nærveru elska þig og styðja. Þú gætir orðið aðnjótandi leiðsagnar og visku. Náttúran færir þig nær eigin sál og eilífðinni.

EcoWatch. Þýtt og staðfært/sá

Ný kynslóð útihitara

Gæða útihitarar á verönd, svalir og öll útisvæði. Þola regn og mega vera úti allan ársins hring. Stillanleg veggfesting fylgir og fjarstýring með 3 hitastillingum.

Skjólveggir fyrir bústaðinn

Sérlega fallegir skjólveggir úr gleri sem veita gott skjól án þess að trufla útsýnið. Veggirnir koma í ýmsum stærðum og útfærslum.

Verið velkomin í Flísabúðina og fáid ráðgjöf sérfræðinga okkar.

Flísabúðin

Stórhöfða 21, 110 Reykjavík | 545 5500 | flis@flis.is | flisabudin.is

ÍSLENSK FRAMLEIÐSLA
Á BÍLSKÚRS- OG IÐNAÐARHURÐUM

ISHURÐIR

www.ishurdir.is

564-0013 | 865-1237

Wendel
Stofnað 1957

HILLTIP VETRARBÚNAÐUR

SNJÓTENNUR, FJÖLPLÓGAR,
SALT - OG SANDDREIFARAR

Tangarhöfða 1 - 110 Reykjavík - 551-5464
www.wendel.is - wendel@wendel.is

Lífræn mjólkurframleiðsla fer fram á Höjgaard en þar una sér um 500 kýr.

Hálfíslenskur bóndi á lífrænu búi

Á ferð sinni um Jótland hitti Magnús Halldórsson, umsjónarmaður Vísnaðs Bændablaðsins, bónda sem er af íslensku bergi brotinn.

„Þessi bóndi heitir Kjartan Poulsen og móðir hans var frá Nýjabæ í Meðallandi. Kjartan lét lítið af sínum búskap á Höjgaard á Suðvestur-Jótlandi, með 500 kýr í lífrænum búskap, en sagði að stærstu kúabændur í Danmörku væru með um eða yfir 3.000 kýr. Ekki eru notaðir róbótar við lífrænan búskap, eftir því sem mér skildist. En mjaltabásinn er með 40 mjaltatækjum og vinna tveir í einu við mjaltir. Morgunmjaltir taka þrjá tíma, en kvöldmjaltir um þrjá og hálfan tíma. Kýrnar eru úti á beit frá því í apríllok og fram í október, eða eftir tíðarfari.“

Kýrnar hans Kjartans eru af Hostein-friesian kyni, bæði svartskjöldóttar og rauðskjöldóttar. „Fóðurs er aflað á um 1.000 hekturum og síðan þarf auðvitað mikið beitiland. Það takmarkar bústærðina að vera í lífrænum búskap.

Kjartan Poulsen, hálfíslenskur kúabóndi á Höjgaard á Jótlandi í Danmörku.

Kýr og kálfar virtust álíka ánægð með tilveruna, eins og á betri búum íslensku. Að sumarlagi eru starfandi um 15 manns við búið.

Kjartan var fyrsti bóndi með lífrænan búskap sem varð formaður Landssambands danskra kúabænda. Sem barn og unglingur við sumardvöl í Kollsvík, tutlaði ég aðeins eina belju kvölds og morgna og þótti nóg,“ segir Magnús. /mh

Land og skógur

Útivist í skógi á hausti.

Staðlar og gæðaviðmið í skógrækt og landgræðslu

Á síðustu dögum hafa skapast miklar umræður í Þjóðfélaginu um skógrækt sem hófust með umfjöllun fjölmiðla um skógræktarverkefni á vegum einkaaðila í landi sveitarfélagsins Norðurþings í Saltvík.

Við hjá Landi og skógi höfum í kjölfar þessarar miklu umfjöllunar átt fund með fulltrúum framkvæmda-

aðila og landeigenda til að fara yfir þessa tilteknu framkvæmd til að skoða hvort eitthvað og þá hvað hafi farið úrskeiðis. Á myndum sem birst hafa má sjá mjög umfangsmikla jarðvinnslu sem stingur flesta í augun. Telja má að hér hefði mátt komast af með minna rask án þess að það hefði komið niður á árangri þeirrar nýskógræktar sem þarna er á ferðinni. Um aðferðir til jarðvinnslu í mismunandi landi gilda almennt ekki afdráttarlausar reglur hérlandis en alltaf hlýtur það að vera leiðarljósið að lágmarka hana eins og kostur er á hverjum stað. Í þessu tilfelli hefur þess ekki verið gætt og af því þarf að læra.

Komið hefur fram í umræðunni að landið sem tekið er til þessara nota þykir verðmætt útivistarland að margra mati, auk þess að búa yfir mikilli líffjölbreytni og vera mikilvægt fuglasvæði, og hefði því ekki átt að velja til framkvæmda af þessu tagi. Fyrir liggur að sveitarfélagið sem landeigandi, í þessu tilfelli Norðurþing, hafði fjallað um þetta ítrekað og fyrirætlanir höfðu breyst að nokkru marki frá fyrstu hugmyndum. Bæði var tekið tillit til sumra ábendinga sem borist höfðu, fyrirhugað framkvæmdasvæði flutt til og umfangið minnkað nokkuð. Allar leyfisveitingar og lögbundnar athuganir höfðu farið fram samkvæmt þeim opinberu reglum sem gilda um framkvæmdir af þessu tagi, þ.m.t. að huga að verndun fornleifa. Í þessu samhengi má benda á að viðmið um val á landi til skógræktar hafa um allnökkurt skeið verið lítið breytt og eftir því sem best er vitað þá hefur svipað land og hér um ræðir verið tekið til skógræktar á umliðnum áratugum í nokkrum mæli.

Agúst Sigurðsson.

Þá hefur einnig verið rætt um umfang verkefnisins en þarna eru teknir undir tæpir 100 hektarar lands í einum áfanga. Segja má að það sé nokkuð nýtilkomið að svo stórir áfangar séu lagðir undir á einu bretti; skógrækt undanfarinna áratuga hefur meira einkennst af smáum áföngum með aðkomu hins opinbera og því vekur framkvæmd af þessari stærðargráðu mikla athygli. Það eru hins vegar ekki settar aðrar hömlur á skógrækt af þeirri stærðargráðu sem hér hefur verið tilgreind en þær sem einstök sveitarfélög setja sér í sínu aðalskipulagi og fyrir liggur að farið var að þeim reglum í þessu verkefni.

Margt fleira hefur verið rætt í tengslum við þessa tilteknu framkvæmd. Sumt af því kallar á að þeirri vísindalegu þekkingu sem tiltæk er sé komið betur á framfæri til að útskýra ýmsar forsendur skógræktar af þessu tagi – þessu þarf að bæta úr. Þá er mjög mikilvægt til þekkingaröflunar að fylgjast mjög náið með þróun þessa lands og skóginum sem þar mun vaxa upp og að gerðar verði nákvæmar mælingar á m.a. kolefnisbúskap svæðisins og breytingum á náttúrufari næstu árin.

Að gefnu tilefni skal það undirstrikað að mikilvægt er fyrir okkur Íslendinga að geta starfað að okkar skógrækt eftir skýrum ramma sem markaður er af lögum og vel ígrunduðum verklagsreglum. Þessi rami er hin sjálfbæra skógrækt sem getið er um í skógræktarlögum. Á umliðnum árum hefur verið unnið eftir ákveðnum leiðbeiningum eins og talið hefur best henta á hverjum tíma en það er engu að síður ljóst að í sumum þáttum er ramminn ekki nægjanlega víðtækur og skýr – og þessu þurfum við að breyta. Þetta hefur verið í umræðu um árabíl en frá því að hin nýja stofnun Land og skógur fór af stað um síðustu áramót hefur verið ljóst að þetta væri eitt af stóru viðfangsefnum að takast á við nú strax í upphafi. Það má kalla þetta íslenskan

Benelli

Benelli M2 Euro
kr 198.455Super Black Eagle 3 B.E.S.T.
kr 349.900Super Black Eagle 3 Cerakote Tungsten
kr 359.900Benelli Montefeltro MAX-5 12 Gauge
kr 189.050Benelli Nova Black
kr 123.500

Benelli M2 S90 vinstri handar

kr 269.900

Vesturröst

Sérverslun skotveiðimannsins- Laugaveg 178 - sími: 551 6770 - www.vesturrost.is

Mynd / Pétur Halldórsson

„ Það má kalla þetta íslenskan skógræktarstaðal fyrir sjálfbæra skógrækt ...

Þá er mikilvægt að nefna að unnið hefur verið að þýðingu og aðlögun alþjóðlegra staðla hvað varðar endurheimt vistkerfa, svokallaðra SER-staðla.

Sú vinna hófst hjá Landgræðslunni árið 2022 en er nú verkefni sem Land og skógur hefur tekið við. SER (Society for Ecological Restoration) er grundvallarstaðall og þarf að vera okkar leiðarljós við alla endurheimt vistkerfa. Mikilvægt er að staðfæra staðalinn, þannig að hann henti íslenskum aðstæðum. Vinna við staðfærsluna er hafin en töluvert er þó eftir og nauðsynlegt að setja kraft í þetta næstu misserin.

Ofangreindir staðlar og gæðaviðmið eru algert grunnatriði fyrir skógræktar- og landgræðslustarfið í landi okkar í bráð og lengd. Við hjá Landi og skógi leggjum mikla áherslu á að vinna þessi verkefni með markvissum hætti og hraða þeim sem frekast er unnt. Við höfum því ákveðið að setja ofangreind verkefni í sérstakan forgang og leggja til þeirra aukinn kraft. Sérstakur stýrihópur sem starfar þvert á svið stofnunarinnar hefur nú fengið það hlutverk að samræma verkefni, skipuleggja vinnulag og tryggja nauðsynlegt samráð við stofnanir, sérfróða aðila sem og hagaðila. Markmiðið er að verulegri framvindu verði náð í verkefnum á næstu þremur mánuðum og að fyrstu tillögur að gæðaviðmiðum varðandi val á landi til skógræktar liggja fyrir í nóvember. Vinna þessi hjá Landi og skógi er í nánú samstarfi við okkar fagráðuneyti en fyrir liggur að slík gæðaviðmið þarfnast sérstakrar staðfestingar ráðuneytisins.

Í þessum verkefnum felast geysileg tækifæri til að endurskoða og skerpa á allri ákvarðanatöku varðandi skógræktar- og landgræðsluáætlanir hér á landi og til þess að ná betri skilningi og sátt um það mikilvæga starf sem fram fer á þessu sviði.

Höfundur er forstöðumaður Lands og skógar.

skógræktarstaðal fyrir sjálfbæra skógrækt. Slíkan staðal höfum við ekki haft með skýrum hætti hingað til en vinnan var lítillega hafin hjá Skógræktinni á síðasta ári en verkefnið nú komið í hendur hinnar nýju stofnunar Lands og skógar að vinna með. Við lítum til þess að nálgast verkefnið með svipuðum hætti og nágrennar okkar á Bretlandseyjum sem átt hafa slíkan staðal og að mörgu leyti má leggja þá vinnu til grundvallar og nýta, þó eitthvað þurfi að sjálfsgöðu að staðfæra fyrir okkar aðstæður. Við bindum miklar vonir við þetta mikilvæga verkefni sem okkur ber að hafa forystu um og leita til þess m.a. viðtæks samstarfs margra aðila.

Annað grunnverkefni sem þarf að vinna þessu samhliða eru ný gæðaviðmið fyrir val á landi til skógræktar. Þetta verkefni er hluti af aðgerðaráætlun stjórnvalda í landgræðslu og skógrækt 2022-2026 sbr. Landgræðsluáætlun og landsáætlun í skógrækt fram til ársins 2031 – Land og líf. Vinna við þessi gæðaviðmið var aðeins komin af stað hjá Skógræktinni á sínum tíma en brýnt er að þessi viðmið liggja fyrir sem allra fyrst.

Fyrsta flokks ítalskar útiflísar

Gæddu garðinn, útisvæðið, svalirnar eða innkeyrsluna nýju lífi. 2-3cm þykkar útiflísar frá **Casalgrande Padana** og **DelConca** sem hægt er að líma niður, leggja í sand eða setja á hæðarstillandi stóla. Verið velkomin í Flísabúðina og fáid ráðgjöf sérfræðinga okkar.

Flísabúðin

Stórhöfða 21, 110 Reykjavík | 545 5500 | flis@flis.is | flisabudin.is

...Gæði þegar að er gáð

Rafstilling

Rafstilling S: 581-4991 Netfang: Rafstilling@rafstilling.is

Reki S: 562-2950 Netfang: Reki@reki.is

Skemmuvegur 46, Kópavogur

CFMOTO fjórhjól fyrir leik og störf

Öll hjólin eru með beinni innspýtingu, rafmagnstýri, spili, dráttarkrók, handahlífum, háu og lágu drifi með læsingu. Vökvabremsum, álfelgum og eru tveggja manna götuskráð T3b. Verð er með Vsk.

Umboðsaðilar: Kaupfélag Skagfirðinga, Sauðarkróki. Lyngás, Hellu. Bikevik, Reykjanesbæ, AB varahlutir, Egilsstöðum.

Nítró - Urðarhvarfi 4 - 557 4848
Nánari upplýsingar á nitro.is

Alltaf að klippa útiganginn

Nú þegar haustið er að koma eru líklega flestir kúabændur farnir að undirbúa það að hýsa þá nautgripum sem hafa verið úti í sumar. Sjálfsgæður hluti af því að taka inn er að klippa gripina enda ekki þörf fyrir þá að vera loðnir, þegar þeir eru komnir inn í fjós.

Snorri Sigurðsson

snorri.sigurdsson@outlook.com

Klipping hefur jákvæð áhrif á líðan þeirra, vöxt og framleiðslu og skýrist það fyrst og fremst af því að klippir nautgripir svitna minna og líður því betur en hinum. Það að klippa gripina í fjósinu á því að vera sjálfsgæður hluti vinnubragðanna og það sem meira er, vinnan við þetta borgar sig!

Sveittir gripir

Kýr eða kvígur sem hafa verið úti í tiltölulega langan tíma fram á haustið aðlagast veðurfarinu, þ.e. svalari dögum og nóttum, með því að feldurinn þykkar. Þegar þær koma svo inn í fjós, og fara á stöðugt og gott fóður, verður varmaframleiðsla þeirra vegna jórtrunar töluverð og þennan hita þurfa þær að losna við. Ef þær væru utandyra myndi umhverfishitinn, sem þá væntanlega er nokkuð lágur, taka til sín þessa orku frá gripunum en svo er ekki farið inni í fjósum. Þar einangrar þykkur feldurinn skinnið og þeir fara að svitna með tilheyrandi vanlíðan. Þar sem þétt er á gripum eða loftræsting ekki mjög góð eykst þessi svitaframleiðsla enn frekar. Þetta ferli hefur þess utan áhrif á framleiðsluna enda nota nautgripir töluverða orku til þess eins að losa sig við umframhitann. Fóðurnýting verður sem sagt betri ef gripirnir eru ekki loðnir!

Klippingar borga sig

Fyrir nokkrum árum kom fram, í danskri rannsókn, að bændur gætu grætt í kringum 12.000 ÍKR á hverja kú eða kvígu að jafnaði við það eitt að klippa þær, þegar þær eru hýstar.

Mynd 1. Kýr sem hefur fengið smá viðbótarhygli bóndans. Ef vel er að gáð sést að kýrin er með svitabletti þrátt fyrir að hún sé tiltölulega stutthærð og samkvæmt heimildum í fjósi þar sem loftgæði voru góð. Mynd / Ola Stene.

Meginskýringin á þessari arðsemi klippingar fólst í því sem hér var sagt að framan, þ.e. hagkvæmari framleiðsla, en rannsóknin sýndi einnig að mest var að sækja við það að klippa kvígurnar. Þetta skýrist væntanlega af því að þær eru oftast hafðar lengur úti og því með enn þykkari feld og svitna því mun meira en t.d. kýr svo dæmi sé tekið. Gripir sem svitna mikið hafa einnig meiri vatnsþörf og séu óklipptar fyrsta kálfs kýrnar saman við hinar eldri getur það bitnað á framleiðslu þeirra þar sem þær eru lægra settar í fjósinu og fá „úthlutað“ verri drykkjartímum en kúm sem eru hærra settar. Það kom einnig í ljós að mjólkurframleiðsla kvíganna jókst við klippinguna sem styður við framansagðar fullyrðingar um áhrifin.

Tæki og tól

Það eru til margt konar útfærslur af tækjum og tólum til að fjarlægja hár af nautgripum. Hefðbundnar

rafhlöðudrifnar kúaklippur, sjá mynd 2, eru þó væntanlega algengastar og þægilegastar í notkun fyrir flest af þeim hárklippiverkum sem þarf að framkvæma. Oft geta þó júgur á kvígum og kúm verið hárgug og það getur verið önuget að klippa vel þessi hár, sem oft eru einkar fingerð. Þá kemur hárbrennari sér vel, sjá mynd 3, en með honum eru hárin fjarlægð með einföldum og vel að merkja sársaukalausum hætti. Þá eru til mjög sérhæfðar klippur, fyrir afmörkuð verkefni eins og t.d. halahár, en líklega eiga fæstir kúabændur svona klippur, sjá mynd 4, sem þó geta verið einkar handhægar.

Þó mynd 1 sé meira hugsuð sem skemmtileg skreyting við textann, sýnir hún einnig að þó svo að þessi kýr sé í raun frekar snöggklippt á öllum líkamanum þá sjást á henni svitabletti þrátt fyrir að hún hafi verið í vel loftræstu fjósi. Hún væri því augljóslega mun sveittari ef hún væri loðnari.

Mynd 2. Hefðbundnar rafhlöðudrifnar kúaklippur eru væntanlega algengasti hárklippibúnaður í fjósum hér á landi.

Mynd 3. Dæmi um júgurhárbrennara. Brennarinn byggir á svokölluðum köldum loga og tekur einungis örfáar sekúndur að brenna hárin af og án þess að valda skeppunni skaða.

Mynd 4. Halaháraklippur eru dæmi um sérhæfðan búnað til þess að klippa halahár nautgripa.

Óbein áhrif

Að klippa kýr, og sérstaklega kvígur, er einnig góð fjárfesting vegna þess að það gerir þær auðveldari í meðförum. Flestum gripum finnst gott að láta klippa sig og það gefur þeim því jákvæða upplifun af náinni snertingu sem getur hæglega skilað sér þegar kemur að því að mjólka þarf viðkomandi eftir fyrsta burð.

Rétt vinnubrögð mikilvæg

Þegar byrjað er að klippa er ráðlagt að setja klippurnar í gang í góðri fjarlægð frá þeim grip sem á að klippa. Þetta gerir hann öruggari og aðrir gripir í nágrenninu venjast líka hljóðinu. Einnig er gott að nálgast gripinn framan frá, sé það hægt, til þess að gera ferlið sýnilegt fyrir viðkomandi grip.

Þegar byrjað er, ráðleggja Norðmenn að byrja að klippa við halarót og færa sig svo fram eftir hryggnum. Klippa síðan halann og lærin. Það er mjög mikilvægt að

klippa halann vel en það hefur bein jákvæð áhrif á hreinleika gripanna. Séu sérhæfðar halaháraklippur notaðar má enda á því verki fyrir marga gripum í einu. Allt bakið er líka sérstaklega mikilvægt vegna þess að það er þar sem gripirnir svitna mest og hárlagið er líka þykkast þar. Síðan er um að gera að klippa undir maganum, þar sem skitur festist auðveldlega. Júgríð er einnig mikilvægt að klippa, sérstaklega þar sem eru mjaltþjónar. Þetta skýrist af því að júgrin verða hreinni og ásetning spenahylkja betri, þ.e. ef hárin hafa verið fjarlægð.

Órólegir gripir

Standi til að klippa gripum sem erfitt er að hemja, og/eda bjóði aðstaðan ekki beint upp á það að heilklippa, er ráðlagt að forgangsraða bakkliippingunni, eins og sjá má dæmi um á mynd 5.

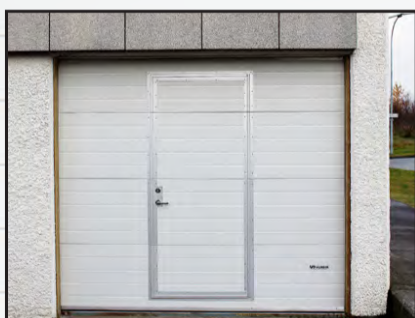
Að hluta til byggt á, og með leyfi höfundar, grein Ola Stene úr Buskap Nr 1/2023.

Mynd 5. Stundum láta bændur sér nægja að raka efri hluta gripanna en það eitt og sér stórbætir líðan gripa og hjálpar þeim að losna hraðar við hita og raka.

Mynd / Fas.scot

Bílskúrs- og iðnaðarhurðir

- Stuttur afhendingartími
- Hágæða íslensk framleiðsla
- Val um fjölda lita í RAL-litakerfinu
- Vindstyrktar hurðir

Smíðað eftir máli

Iðnaðarhurðir

Iðnaðarhurðir með gönguhurð

Bílskúrshurðir

Hurðir í trékarma

Tvískiptar hurðir

Fyrsta flokks þjónusta og ráðgjöf

VAGNAR HURÐIR

Tunguháls 10, 110 Reykjavík, sími 567 3440, vagnar@vagnar.is, vagnar.is

Útrýming sauðfjárriðu

– Hvaða bæir fá umframstyrki?

Í landsáætlun um útrýmingu sauðfjárriðu er gert ráð fyrir að áhættubæir fái umframstyrki til að hraða ræktun gegn riðu eins og kostur er.

Sigurborg Daðadóttir.

Áætlunin gerir ráð fyrir að allir sauðfjárbændur fái áfram styrki til að nota sæðingahrúta sem eru með verndandi eða mögulega verndandi arfgerðir, en að bæir sem flokkaðir verða sem áhættubæir fái að auki sérstaka hvatastyrki til notkunar á slíkum hrútum. Styrkirnir verða bundnir við notkun hrúta með þessar arfgerðir á allar ær á áhættubæ, óháð því hvort hrúturnar séu heimahrútar, aðkeyptir eða sæðingahrútar, öllu skiptir að hraða innleiðingu verndandi og/ eða mögulega verndandi arfgerða í viðkomandi hjörð til þess að fyrirbyggja uppkomu riðuveiki. Það er hagur allra að hraða ræktun á áhættubæjum.

Verið er að skrifa nýja riðureglugerð sem tekur mið af því sem stendur í landsáætluninni og reynt verður að hraða útgáfu hennar eins og kostur er, vonandi verða drög að nýrri reglugerð kynnt í Samráðsgátt stjórnvalda innan fárra vikna. Útgáfa reglugerða tekur tíma, raunhæft er að áætla að ný riðureglugerð líti dagsins ljós í október. Allir geta þó undirbúið sig, sérstaklega ættu bændur á N-Vesturlandi að kanna hvort þeirra bær gæti flokkast sem áhættubær

og þannig átt kost á umframstyrkjum strax í næstu fengitíð. Þið ættuð að lesa kafla 4 og skoða hvort ykkar bær hakar í eitthvert af boxunum sem

upp eru talin í töflu 6 á bls. 21 í landsáætluninni, atriðin taka til sjö síðastliðinna ára.

Telji þið að ykkar bær ætti að flokkast sem áhættubær ættuð þið strax að hafa samband við héraðsdýralækni eða hans fólk á umdæmisskrifstofu Mast á Sauðárkróki. Þannig getið þið unnið ykkur í haginn og lýtt fyrir flokkuninni því Mast getur ekki flokkað með formlegum hætti fyrir en reglugerðin hefur verið gefin út, því nákvæmari upplýsingar í tíma því meiri líkur á réttri flokkun fyrir fengitíð og þar með opnast fyrir umframstyrki.

Landsáætlun um útrýmingu sauðfjárriðu er sameiginleg stefna stjórnvalda og bænda, þar kemur fram hvernig Ísland ætlar sér að losna við riðuveiki í sauðfé. Landsáætlunin er vandað rit, þar er mikill fróðleikur og leiðbeiningar fyrir sauðfjárbændur, áætlunina má finna á heimasíðum BÍ, RML, MAR og MAST, auk þess hafa verið prentuð nokkur eintök sem hægt verður að nálgast hjá RML.

Höfundur er fráfarandi yfirdýralæknir.

ÚTSALA
20-50% AFSLÁTTUR
VERSLUNIN LOKAR

HVELLUR

Smiðjuveg 30, 200 Kópavogi
S: 577 6400

SJÁ NÁNAR:

www.hvellur.com

Alvöru vatnsvörn fyrir öll votrymi

Við bjóðum upp á breiða vörulínu frá Winkler One sem hafa gjörbreytt leikum í vatnsvörn.

Svalagólf, útistigar, kæligeymslur eða mjólkurhús – hvert sem verkefnið er þá veita sérfræðingar okkar ráðgjöf til að tryggja bestu lausnina fyrir þínar aðstæður.

Verið velkomin í Flísabúðina og fáið ráðgjöf sérfræðinga okkar.

Flísabúðin

Stórhöfða 21, 110 Reykjavík | 545 5500 | flis@flis.is | flisabudin.is

Áhættuflokkur og viðmið

1 Fé til lífs frá riðubæ (hrútar/ær/lömb), ekki með V
1 Hrútar fengnir að láni frá riðubæ, ekki með V
1 Sameiginlegt fjárrag í húsi
1 Samgangur/-hjálp bænda á sauðburði
1 Samnýting tækja/tóla með beina snertingu við slímhúð eða líkamsvessa
2 Fé til lífs frá riðubæ (hrútar/ær/lömb), með V
2 Hrútar fengnir að láni frá riðubæ, með V
2 Sameiginlegt fjárrag í aðhaldi heima á bæjum
2 Sameiginlegur fjárflutningur
2 Samnýting tækja/tóla með beina snertingu við fé, ef ekki slímhúð eða líkamsvessa
2 Samnýting á skítadreifurum
2 Sameiginlegt beitiland með fôðurgrindum og drykkjartrogum
3 Fôður fengið frá riðubæ
3 Regluleg samnýting landbúnaðartækja með óbeina snertingu við fé
3 Landfræðileg lega (aðliggjandi bæir)

Tafla 6. Flokkun áhættubæja.

EXIDE rafgeymar

Með tilkomu sífellt flóknari og fjölbreyttari farartækja sem eru búin sérhæfðum rafbúnaði, hefur þörfin fyrir öfluga og trausta rafgeyma aukist.

Skannaðu QR kóðann og finndu rétta rafgeyminn fyrir þitt farartæki

Fyrirtækjapjónusta Olis

Alvöru fólk með alvöru þekkingu og reynslu

Hafðu samband við sérfræðinga Olis í síma 515 1100 eða pontun@olis.is

olis

Riðukynbótamat

Í júlí síðastliðnum birtist þetta nýja kynbótamat fyrir riðumótstöðu í kynbótamatsyfirlitinu í Fjárvis. Það er von okkar sem stöndum að þróun og innleiðingu þess að þetta geti orðið gagnlegt hjálpartæki nú þegar sauðfjárbændur fara af fullum krafti í að innleiða verndandi arfgerðir gegn riðuveiki inn í sauðfjárstofninn.

Valið fyrir riðumótstöðu fer fram á grundvelli arfgerðar þríongensins sem er hægt að greina með frekar auðveldum hætti. Samt sem áður er ljóst að ekki er raunhæft að arfgerðargreina allar kindur sem koma við sögu í þessu stóra verkefni. Ætternisupplýsingar geta aftur á móti í mörgum tilfellum gefið upplýsingar um hvaða arfgerðir kindur geta verið með þó þær séu ekki arfgerðargreindar. Slík spá fyrir alla gripi í ættartölu stofnsins er flókið verkefni, sérstaklega í ljósi þess hve margar samsætur um ræðir og hve margir möguleikar geta orðið ef reynt er að spá meira en eina kynslóð fram eða aftur í ættir. Þess vegna höfum við hjá Landbúnaðarháskóla Íslands og Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins þróað þessa frekar einföldu aðferð til að spá fyrir um riðumótstöðu kinda sem ekki eru arfgerðargreindar byggt á ætternisupplýsingum, og köllum spána riðukynbótamat.

Aðferðir

Aðferðin byggir á ákveðnum einföldunum sem gerir að hún er ekki algerlega nákvæm í öllum tilfellum. Hún hefur aftur á móti þann kost að gefa eina tölu fyrir allar kindur sem niðurstöðu sem getur verið þægilegt til að bera saman kindur með mismunandi upplýsingar á bak við sig. Spáin sem við gerum er skilgreind eins og kynbótamat, þ.e. þetta er spá fyrir um hverju hver kind skilar til afkvæma sinna frekar en spá um hvaða mótstöðu hún sjálf er með. Þetta fer þó yfirleitt saman. Jafnframt er hún sett fram á sama hátt og vaninn er með kynbótamat hér á landi, þ.e. sem tala með

Jón Hjalti Eiríksson.

Þórdís Þórarinsdóttir.

meðaltal 100 og staðalfrávik 10.

Aðferðin er í stuttu máli þannig að fyrst er gerð spá um fjölda eintaka af hverri genasamsætu sem líklegt er að hver gripur beri. Fyrir arfgerðargreinda gripi er það vitað út frá greiningunni. Fyrir aðra gripi er byggt á ætterni. Spáin tekur tillit til óvissu með því að gefa upp tölur á milli heilu talnanna.

Í raun getur hver kind bara haft nákvæmlega 0, 1 eða 2 eintök af hverri samsætu en spáin getur þá t.d. verið 0,5 ef helmings líkur eru á að kindin erfi eina slíka samsætu. Í næsta skrefi eru niðurstöðurnar teknar saman fyrir allar samsætur. Hverri arfgerð er gefið tölugildi sem lýsir því hve mikil vernd er tengd viðkomandi samsætu samkvæmt þeim rannsóknunum sem hafa verið gerðar. Byggt á því er tekið saman í eina tölu hver líkleg mótstaða afkvæma hverrar kindar er.

Niðurstöður

Prófanir á aðferðinni sýndu að öryggi spáinnar, þ.e. líkur á að mótstaðan sem spáin sé næri þeirri sem kemur í ljós ef kindin er arfgerðargreind, er ágæt ef hátt hlutfall skyldra kinda eru greindar. Hversu örugg spáin verður fyrir einstaka bú er þannig mjög háð því hvort mikið er arfgerðargreint í hjörðinni og hve mikið sæðingar hafa verið notaðar á búinu. Sæðingarnar hafa áhrif því arfgerð sæðingahrútanna er þekkt. Niðurstöðurnar sýndu líka skýrt að það er drýgra að arfgerðargreina hrúta en ær til að þekkja arfgerðirnar í sinni hjörð því hrútarnir eiga að jafnaði mun fleiri afkvæmi en ærnar. Þessar aðferðir virðast jafnframt virka betur og eiga betur við fyrir samsætur sem eru ekki mjög sjaldgæfar. Eins og staðan er

Kynbótamat	Greiningar skyldra einstaklinga			
136	F: R171	H154	MF: H154	
121	F: T137		M: H154	
121	L: H154	H154	L: H154	
118	L: H154		FF: H154	FMF: H154
108	F: C151		MF:	
101	F:		MF:	MM: H154
99	F: N138		MF:	
96	Foreldrar óþekktir			
94-95	F:		MM:	MF:
85	F:		MM: V136	

Kindur sem eru ekki arfgerðargreindar. F: faðir, M: móðir, L: lamb, MF: móðurfaðir, MM: móðurmóðir.

í dag eru það þannig frekar H154 (AHQ) og C151 og samsæturnar sem þessar spár eru videigandi fyrir. Fyrir R171 (ARR) og T137 ætti að byggja á arfgerðargreiningum sem mest næstu 1–2 tvö árin alla vega. Þegar fram líða stundir og þessar samsætur verða algengari verður frekar gagn af spánni fyrir þessar samsætur líka og hægt að fara að spara sér arfgerðargreiningar.

Í meðfylgjandi töflum er dæmi um kynbótamat nokkurra kinda, bæði arfgerðargreindra og ekki arfgerðargreindra. Þessar örfáu arfhreinu verndandi R171 kindur sem eru þekktar eru eðlilega langhæstar, með mat upp á 167 og kindur arfhreinar með

Kynbótamat	Greiningar	
167	R171	R171
147	T137	H154
121	H154	
103	N138	
94-95		
57	V136	V136

Riðukynbótamat fyrir arfgerðargreindar kindur.

áhættuarfgerðina V136/V136 lægstur með 57. Aðrar arfgerðir radast þar á milli, og villigerðin (ARQ/ARQ), sú algengasta fær mat um 94–95. Við skoðun á matinu sást hvernig kindur sem eru lægri en 95 reynast eiga ættingja með V136 (VRQ), áhættusamsætuna. Þær sem eru hærra en 97 reynast svo eiga forfeður eða afkomendur með mögulega lítið næmar, mögulega verndandi eða verndandi samsætur.

Notagildi

Við sem höfum unnið að þessu sjáum notagildi kynbótamats fyrir riðumótstöðu helst fyrir okkur með tvennum hætti. Í fyrsta lagi, nú þegar ræktunin gegn riðu er að byrja getur það hjálpað til við að finna ær sem mögulega bera mögulega verndandi samsætur, þá

helst H154 því sú er algengust í á stofninum.

Þessar ær eru þá með kynbótamat nokkuð yfir 100 á meðan þær sem eru næsta örugglega bara með næmar samsætur fá mat undir 100. Það kann þá að vera meiri ástæða til að láta greina ær með herra mat eða taka lömbin undan þeim til skoðunar og ásetnings. Hin leiðin til hagnýtingar verður trúlega frekar notuð þegar við verðum komin lengra í innleiðingunni, en þá gæti verið gagnlegt að horfa til riðukynbótamatsins við val ásetningsgimbra til að spara arfgerðargreiningar en reyna jafnframt að hámarka mótstöðu gimbrahópsins sem er settur á.

Jón Hjalti er lektor við Lbhí. Þórdís er ráðunautur í búfjárrækt hjá RML.

BILAÐ SMURKERFI? VIÐ REDDUM ÞVÍ.

MIKIÐ ÚRVAL AF VARAHLUTUM Í
GROENEVELD SMURKERFI
ÞJÓNUSTUM ALLAR
GERÐIR SMURKERFA

☎ 779 1886
✉ skralli@skralli.is

SKRALLI

Skráið smáauglýsingar
á www.bbl.is

Gróffóður á fóðurgangi.

Mynd / Aðsend

Er tuggan góð?

Öfgarnar í veðrinu ættu ekki að hafa farið fram hjá neinum í sumar, en þær hafa valdið áskorunum í gróffóðuröfluninni.

Baldur Örn Samúelsson.

Þurrkar voru til vandræða á Austurlandi framan af sumri á meðan var mikil vætutíð á Suður- og Vesturlandi, því voru þar ekki margir gluggar til að ná fyrri slætti í góðum þurrki. Töluvert kaltjón var á tünnum á Norður- og Austurlandi og því stærri hluti heyforða nýræktir og/ eða græn fóður til að ná viðunandi uppskeru. Allt þetta hefur áhrif á gæði og eðli gróffóðursins sem getur valdið miklum breytileika milli ára.

Áhrif veðurs á grösín

Grösín vaxa misjafnt eftir veðri. Í þurru sumri geta grösín farið að forgangsraða að koma upp punti og fer meira púður í stöngulvöxt sem að alla jafna er tormeltari en blöðin og sjást þá oft hærrí gildi á ómeltanlegu tréni sem getur komið niður á orku fóðursins.

Í meiri vætutíð verður meiri blaðvöxtur og grösín koma seinna með punt, hins vegar ef beðið er of lengi með að slá vegna óþurrka gætu grösín orðið of mikið vaxin sem veldur meira tréni en minni orku og próteini. Þurrkstíg fóðursins hefur einnig áhrif á eðli fóðursins en blautara fóður er oftast með meira af leysanlegu próteini. Taka þarf mið af því við val á kjarnfóðri því horfa þarf þá á að fá kjarnfóður með nægri leysanlegri orku og torleystu próteini. En ef fóðrið er þurrast er meira af torleystu próteini því meiri þörf á leysanlegu próteini í kjarnfóðrinu. Ef tréni er lágt í fóðrinu ætti að horfa á tréni sýni kjarnfóður og öfugt ef mikið tréni er í fóðrinu.

Heyefnagreiningar

Eftir svona sumar er mikilvægi heyefnagreininga ótvírætt fyrir markvissa og góða fóðrun. Heyefnagreiningar eru mikilvægt

bústjórnarverkfæri til að taka réttar ákvarðanir í fóðrun og kjarnfóðurkaupum. Gott er að huga að því að taka sýni úr því fóðri sem endurspeglar vetrargjöfina, sýni úr fyrri slætti, seinni slætti og græn fóðri. Það getur verið gott að taka sýni úr geldkúa heynu til að athuga hversu vel hefur tekist til í framleiðslu þess og hvort þurfi að gera einhverjar breytingar á geldkúafóðruninni. Safnsýni úr fyrri slætti geta gefið fína mynd á heildarhegðingunni.

Greiningar til áburðarleiddbeininga

Ef taka á heysýni fyrir upplýsingar um nýtingar á áburði er ákjósanlegra að taka þá úr einni ákveðinni spildu en safnsýni gefa fína mynd á heildar heyforðanum. En fyrir nákvæmari upplýsingar fyrir áburðargjöf er gott að taka jarðvegssýni. Til að nefna ef einhverjar spildur afköstuðu undir væntingum eða eru eitthvað undarlegar er tilvalið að taka úr þeim jarðvegssýni til að leita skýringa hvort skorti einhver næringarefni.

Greining á korni

Ef ræktað er nokkuð af korni og nýta á í mjólkurkúr er gott að láta greina kornið til að vita þurrefnið, próteinið og sterkjuna.

Með að þekkja fóðurgildi kornsins má reikna mjög nákvæmlega korngjöfina inn í fóðuráætlunina og spara á mótí aðkeypt kjarnfóður. En til að spara kjarnfóður með sem öruggustum hætti þarf að hafa allar forsendur þekktar og þar er þurrefnis- og sterkjumagn kornsins mikilvægast. Því þegar korn er greint skal alltaf óska eftir sterkjumælingu.

Hægt er að panta hey- og jarðvegssýnatöku hjá RML inni á forsiðu RML.is, þar er hnappur sem heitir „Panta sýnatöku“ eða hafa samband við næsta ráðunaut. Fyrir þá sem vilja taka sjálfir sýni má nálgast staðlaðan heyefnagreiningar fylgiseðil undir Ráðgjöf > Jarðrækt > Heyverkun inni á RML.is.

Höfundur er ráðunautur í fóðrun.

KÄRCHER

Hreinsibúnaður og vélar

K háprýstidælur

HD háprýstidælur

HDS háprýsti/hitadælur

PGG rafstöðvar

NT ryksugur

RAFVER
rafver.is - S: 581 2333 - rafver@rafver.is

Hitaveitulagnir Kaldavatnslagnir Fráveitulagnir

ÍS RÖR

Hringhella 12 - Hafnarfirði - S. 565-1489 - isrör.is

Nemendur á námskeiðinu hringrás gróðurhúsalofttegunda í norðlægum vistkerfum. Mynd / Bjarni Diðrik Sigurðsson

Mælingar í mýrlendi

Sumarið er besti tíminn til útvistar, eða það finnst sérfræðingum okkar hjá Landi og skógi að minnsta kosti.

Gróður er í fullri virkni og við nýtum tímann til þess að gera ýmiss konar mælingar. Sem dæmi eru unnar fjölbreyttar rannsóknir á flæði gróðurhúsalofttegunda, en þær eru grunnur þeirra gagna sem við notum í loftslagsbókhaldi Íslands sem snýr að losun frá landi.

Sumarið er þó ekki einungis nýtt í rannsóknir en við nýtum það líka til að læra meira um vistkerfi landsins. T.d. tóku sérfræðingar Lands og skógar þátt í sumarnámskeiði um hringrás gróðurhúsalofttegunda í norðlægum vistkerfum. Sérfræðingarnir starfa m.a. við mælingar á flæði gróðurhúsalofttegunda í þurr- og votlendisvistkerfum. Námskeiðið var kennt samtímis í gegnum Landbúnaðarháskóla Íslands, háskólann í Lundi í Svíþjóð og háskólann í Oulu í Finnlandi. Það samanstóð af blöndu af netfyrirlestur, vettvangsvinnu og nemendaverkefnum. Vettvangsvinnan var unnin í þremur hópum þar sem nemendur skiptust milli Lækjar í Leirársveit, Abisko í Svíþjóð og Oulanka í Finnlandi. Rannsóknarsvæðið á Læk er hluti af sk. ReWet rannsókn þar sem verið er að mæla flæði gróðurhúsalofttegunda í framræstu votlendi sem til stendur að endurheimta, en einnig eru gerðar viðmiðunarmælingar í öröskuðu votlendi í nágrenninu. Framkvæmdir voru punktmælingar á flæði koltvísýrings og metans, flygildi voru notuð til fjarkönnunar og mismunandi umhverfisbreytur sem hafa áhrif á flæði gróðurhúsalofttegunda voru mældar. Nemendaverkefni fólu í sér að læra að skala upp punktmælingarnar yfir á stærra svæði með hjálp fjarkönnunargagna og túlka áhrif umhverfisbreytanna á flæði gróðurhúsalofttegundanna. Loks voru svæðin þrjú skoðuð saman og reynt að koma auga á hvað gæti verið ólíkt með þeim. Þátttakan á námskeiðinu gaf góða raun fyrir starfsfólk Lands og skógar sem sinnir þessum rannsóknum.

Mýrgas verkefnið hjá Landi og skógi er dæmi um slíka rannsókn sem hefur það hlutverk að mæla losun og bindingu

Gasmælingar á Reynivöllum. Mynd / Vigdís Freyja Helmsdóttir

gróðurhúsalofttegunda (CO₂ og CH₄) í íslenskum mýrum í mismunandi ástandi, aðallega framræstum og öröskuðum en einnig mýrum sem hafa verið endurheimtar. Til þess höfum við hátt í 40 reiti sem dreifðir eru um Suðvesturland og eru mældir einu sinni á tveggja vikna fresti yfir vaxtartímabilið. Að auki eru um 10 mælireitir á rannsóknarsvæðinu við Reynivelli í Kjós sem mældir eru vikulega yfir sumarið en sjaldnar á veturna. Flæði gróðurhúsalofttegunda milli yfirborðs og andrúmslofts er mælt í gegnum færanlegan klefa sem settur er á jörðina í nokkrar mínútur í senn. Klefinn er glær og hleypir sólarljósi í gegn svo binding gróðurs vegna ljóstillifunar er tekin með í reikninginn. Einnig eru framkvæmdar myrkar mælingar þar sem breitt er yfir klefann og sólarljós útilokað til þess að einangra losunina frá bindingunni. Þrjár endurtekningar af gasmælingum eru gerðar í hverjum reit en í hverri heimsókn er einnig mæld hæð vatnsborðs, jarðvegssraki, jarðvegshiti, lofthiti, ljóstillifunarkvæntni (PAR) og grænkustuðull yfirborðs (NDVI) sem allt eru þættir sem geta haft áhrif á flæði gróðurhúsalofttegunda í votlendisvistkerfum. Að auki eru í hverjum reit tekin jarðvegssýni, dýpt jarðvegs mæld ásamt því að lagt er mat á gróðurfar, vistgerð og raskástand vistkerfisins.

Rannsóknir af þessu tagi bæta í þekkingarbrunn okkar á íslenskum vistkerfum með hverju ári og nýtast til skipulagningar á endurheimt þeirra.

Vigdís Freyja Helmsdóttir, sérfræðingur hjá Landi og skógi.

Brennslusalerni

NÝTT Á ÍSLANDI!

Freedom O

Ekkert vatn
Hvorki rotþró né jarðvinna
Þegar náttúran kallar

Premium

Cinderella Incineration Toilets

516-2600
vorukaup@vorukaup.is

VÖRUKAUP

Viðhald & viðgerðir á döfinni?

Við sendum hvert á land sem er!

Vinnupallar bjóða frábært úrval stærri og smærri vinnupalla ásamt stigum, þurrk- og hitatækjum, loftlausum hjólbörum, öryggisvörum, fallvarnarbeltum- og festingum og svona mætti lengi telja.

Skoðuðu úrvalið til sölu og leigu á vpallar.is

Hafðu samband, fáðu ráðgjöf og öruggar lausnir hjá okkur!

VINNUPALLAR

Vinnupallar ehf. – Vagnhöfða 7 – s. 787 9933 – vpallar@vpallar.is – www.vpallar.is

Auglýsing um skipulagsmál í Rangárþingi eystra

Samkvæmt 41. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 er auglýst eftirfarandi tillaga að deiliskipulagi í Rangárþingi eystra.

Káragerði – nýtt deiliskipulag

Deiliskipulagstillagan gerir ráð fyrir 2,8 ha lóð úr landi Káragerðis. Heimilt verður að byggja íbúðarhús ásamt þremur aukahúsum, gestahús, gróðurhús og hesthús eða skemmu. Heildarbyggingarmagn verður allt að 800 m², hámarkshæð mænis frá plötu eru 8 m og þakhalli 0-60 gráður.

Ofangreinda tillögu er hægt að skoða á heimasíðu Rangárþings eystra, á Skipulagsgátt Skipulagsstofnunar og á skrifstofu skipulags- og byggingarfulltrúa frá 18. ágúst 2024. Hverjum þeim sem telur sig eiga hagsmuna að gæta er gefinn kostur á að gera athugasemd við tillögurnar og er athugasemdarfrestur veittur til og með 25. september 2024. Athugasemdum skal skila í gegnum Skipulagsgáttina eða skriflega til skipulags- og byggingarfulltrúa Rangárþings eystra að Austurvegi 4, 860 Hvolsvelli.

Samkvæmt 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 er kynnt aðalskipulagslýsing á aðalskipulagi Rangárþings eystra.

Brekur – breyting á aðalskipulagi, nýtt ferli

Verið er að breyta taka 7 ha svæði úr landi Brekkna úr landbúnaðarnotkun í verslunar- og þjónustusvæði.

Hægt er að nálgast skipulagslýsinguna á heimasíðu Rangárþings eystra, á Skipulagsgátt Skipulagsstofnunar og á skrifstofu skipulags- og byggingarfulltrúa. Einnig verður skipulagslýsing kynnt með opnu húsi, á skrifstofu skipulags- og byggingarfulltrúa þann 27. ágúst n.k. frá kl 8:30 til 10:00. Ofangreint skipulagsmál er í kynningu frá 18. ágúst 2024 með athugasemdafrest til og með 10. september 2024.

Athugasemdum skal skila í gegnum Skipulagsgáttina eða skriflega til skipulags- og byggingarfulltrúa Rangárþings eystra að Austurvegi 4, 860 Hvolsvelli.

F.h. Rangárþings eystra

Þóra Björg Ragnarsdóttir

Fulltrúi skipulags- og byggingarsviðs Rangárþings eystra

Hernaði skógræktar gegn náttúru landsins verður að linna

Almenningur hefur að undanfögnu fylgst agndofa með í fjölmiðlum hvernig fyrirtækið Yggdrasil Carbon hefur látið rústa ríkulegu mólendi, með gnægð aðalbláberja og fuglalífi í landi Saltvíkur í Norðurþingi.

Sveinn Runólfsson.

Komið hefur fram að markmið landeigandans (sveitarfélagsins) sé að búa til útivistarskóg og sveitarfélagið hafi síðan leitað til Yggdrasils til að fá hjálp við að fjármagna verkefnið með framleiðslu og sölu á kolefniseiningum. Stafafura, sem er framandi ágeng tegund, er þar í meirihluta. Óhætt er að fullrða að umrætt berjaland er með mikilli líffræðilegri fjölbreytni og háu kolefnisinnihaldi. Botngróður stafafuruskóglendis er tegundafár og ömurlegur á að líta og í verkefnum þar sem framleiða á kolefniseiningar má gera ráð fyrir að grísjun verði lítil. Skógrækt til útivistar og kolefnisbinding með einræktun trjáa eiga lítið sameiginlegt.

Almenningur telur væntanlega að þetta náttúrunið í Saltvík sé einsdæmi hér á landi. Því miður fer því víðs fjarrí. Þetta sama fyrirtæki er á allra síðustu árum að rækta skóga með svipuðum hætti á allnokkrum stöðum á landinu. Alls hefur verið gróðursett í stór svæði undir fána Skógarkolefnis, sem er í umsjá Lands og skógar, á að minnsta kosti 20 stöðum á landinu, oft með herfingu eins og í Saltvík. Vissulega ekki alltaf í jafnríkt mólendi eins og þar, en allt undir merkjum framleiðslu kolefniseininga til sölu. Engar raunverulegar mælingar hafa verið gerðar á gróðursetningarsvæðunum hvað varðar kolefnisinnihald jarðvegs, né á losun eða bindingu fyrir og eftir jarðvinnslu.

Skógarbotn í stafafuruskógi.

Mynd / Sigurður H. Magnússon.

Stefna stjórnvalda – Líf og land

Líf og land er opinber stefna stjórnvalda sem stofnuninni Land og skógur ber að vinna eftir. Þar segir meðal annars: „Gróður og jarðvegur geyma mikið kolefni. Með því að stuðla að frekari bindingu kolefnis og koma í veg fyrir að kolefni losni úr gróðri og jarðvegi er dregið úr áhrifum landnotkunar á loftslag. Ýmis annar ávinningur getur fylgt slíkum aðgerðum sé rétt að þeim staðið, s.s. efling líffræðilegrar fjölbreytni, bætt miðlun vatns, jarðvegsvæðing og aukin framleiðni lands.“

Enn fremur segir í Lífi og landi: „Í samræmi við þessar áherslur (stefnunnar) er mikilvægt að huga að áhrifum landgræðslu, skógræktar og endurheimtar votlendis á líffræðilega fjölbreytni, sérstaklega fuglastofna.“ Ísland ber ábyrgð á fuglategundum

sem þrífast best á bersvæði. Aukin skógrækt hefur neikvæð áhrif á afkomu þessara tegunda og upplýsingar um þessi áhrif eru grundvöllur að upplýstri ákvarðanatöku hvað varðar breytingar á landnotkun. Markmið stjórnvalda er að samþætta stefnu í loftslagsmálum, jarðvegsvæðing og um líffræðilega fjölbreytni. Í ljósi stefnu stjórnvalda um eflingu aðgerða í þágu loftslagsmála þarf m.a. að huga að því hvort notkun framandi tegunda í skógrækt hafi neikvæð áhrif á líffræðilega fjölbreytni. Því er talin ástæða til að unnið verði áhættumat um notkun algengustu trjategunda í skógrækt og að útbúnar verði leiðbeiningar um notkun þeirra, hvernig haga eigi vali á landi og að hverju þurfi að gæta. Val á landi til skógræktar þarf ávallt að taka tillit til náttúruverndar, minjaverndar, landslags og skógrækt skal vera

Þetta land mun með tímanum breytast í skógarbotninn á myndinni að ofan.

Mynd / Þorkell Lindberg Þórarinnsson

í samræmi við skipulagsáætlanir sveitarfélaga.

Framkvæmdirnar í Saltvík

Við framkvæmdirnar í Saltvík voru þessar áherslur stjórnvalda að engu hafðar. Markmið stefnunnar 2022–2031 eru skýr: „Til að tryggja að vistkerfi verði heil og fjölbreytt og stuðli að auknum umhverfisgæðum á borð við jarðvegsvæðing, aukna útbreiðslu náttúruskóga og vernd og efling líffræðilegrar fjölbreytni, verði unnið að eftirfarandi markmiðum til ársins 2031 ... Efla verndun heilla vistkerfa og gróðurleifa. Efla og vernda líffræðilega fjölbreytni og takmarka rask vistkerfa af völdum aðgerða á sviði landgræðslu, skógræktar og við endurheimt votlendis og gróðurleifa.“

Lög og alþjóðasamningar

Það er ekki bara þessi stefna stjórnvalda sem Yggdrasil hefur að engu, heldur eru þessar skógræktarframkvæmdir í Saltvík í engu samræmi við markmið laga um náttúruvernd og stríða gegn alþjóðlegum samningum um vernd líffræðilegrar fjölbreytni.

Í 2. gr. laga um náttúruvernd er fjallað um verndarmarkmið fyrir vistgerðir, vistkerfi og tegundir. Í stuttu máli er meginmarkmiðið að viðhalda fjölbreytni vistgerða/vistkerfa og búsvæða og viðhalda útbreiðslusvæðum þeirra, tegundafjölbreytni og vistfræðilegum ferlum. Einnig að tryggja virkni vistkerfa til framtíðar, m.a. með því að ábyrgjast ákjósanlega verndarstöðu þeirra. Í greininni segir sérstaklega að þessi markmið eigi ekki við framandi tegundir.

Þessi grein náttúruverndarlaganna byggir á alþjóðasamningum, s.s. samningnum um vernd líffræðilegra

fjölbreytni og Bernarsamningnum sem er grundvallarsamningur Evrópuríkja um vernd lífríkis í Evrópu bæði innan og utan Evrópusambandsins. ESB hefur svo sínar eigin tilskipanir til að fullnusta vernd lífríkis, m.a. með neti vistfræðilegra verndarsvæða, Natura 2000.

Tilgangslaus verkefni

Þeir sem standa fyrir og bera ábyrgð á þessum hernaði gegn náttúru landsins með óheftri skógrækt til kolefnisbindingar verða að svara hvers vegna þeir stunda þessa harkalegu jarðvinnslu. Þeim ætti að vera ljóst að þegar tegundaríku landi með kolefnisríkum jarðvegi er rústað og engar raunverulegar mælingar gerðar á kolefnisbúskap eða úttekt á líffræðilegri fjölbreytni munu skógræktarverkefnið ekki uppfylla þær gæðakröfur sem krafist er til vottunar. Án vottunar verða engar söluhæfar kolefniseiningar framleiddar og landeigandinn fær ekki tekjur af verkefnum.

Það er með ólíkindum að fyrirtæki og jafnvel sveitarstjórnir skuli láta blekkjast til að fjárfesta í kolefnisbindingu sem engin trygging er fyrir að muni fá vottun sem byggir á faglegum og mælanlegum grunni. Fyrir hverja er þá verið að misþyrma landinu eins og gert hefur verið við Húsavík?

Skógrækt í mólendinu við Húsavík er dæmi um þá staðreynd að hér á landi er virk náttúruvernd utan friðlýstra svæða nánast engin. Það er kominn tími til að stjórnvöld geri sér grein fyrir þessu og setji reglur sem koma í veg fyrir landniðslu af þessu tagi.

F. h. stjórnar VÍN, vina íslenskrar náttúru.

Höfundur er er formaður stjórnar VÍN.

LEIGUVARA

HVERNIG VÆRI AÐ FARA FREKAR INN UM GLUGGANN?

Liftroller er lausn sem auðveldar allan flutning á byggingarefni á færibandi inn og út af verkstað. Þannig minnkar álagið á starfsfólki.

www.byko.is/leiga | leiga@byko.is | 515 4020

BYKO
GERUM ÞETTA SAMAN

liftroller®

Af hverju lífræni dagurinn?

Lífræni dagurinn verður haldinn hátíðlegur laugardaginn 21. september kl. 11–15. Nokkur lífræn býli um land allt opna hjá sér þennan dag. Þar munu gestir geta séð, smakkað og lært hvað lífrænir bændur eru að fást við.

Þau lífrænu býli sem eru búin að staðfesta opið hús eru:

- Yrkja, Syðra-Holt, Svarfjardal
- Sólbakki garðyrkjustöð, Ós, Hörgársveit
- Móðir Jörð, Vallanesi, Fljótsdalshéraði
- Búland kúabýli, Hvolsvelli

Einn viðburður verður á höfuðborgarsvæðinu á Á Bistro í Elliðaárdal. Á Bistro ætla í samstarfi við Lífrænt Ísland og VOR að bjóða upp á rétti byggða nær alfarið á lífrænum íslenskum hráefnum þennan dag. Það verður því hægt að kaupa sér dýrindis lífrænan íslenskan mat á Á Bistro þennan dag og fræðast um lífræna ræktun. Nokkur erindi verða á deginum og afþreying fyrir börnin.

Á Íslandi er ræktað og framleitt fjölbreytt úrval af lífrænt vottuðum vörum og snyrtivörum. Við sjáum sjaldan þessar vörur allar á einum stað en það munum við gera á lífræna deginum á Á Bistro í Elliðaárdal. Listakonan Antje Taiga Jandrig mun í tilefni dagsins gera listaverk úr lífrænt vottuðum íslenskum vörum.

Þeir framleiðendur sem verða með á Á Bistro verða kynntir á heimasíðunni www.lifraentisland.is og á Facebook-síðu Lífræns Íslands á næstu vikum.

Hugmyndin á bak við lífræna daginn

Þegar ég bjó í Danmörku fyrir nokkrum árum fór ég ásamt manninum mínum, Jesper, og nýfæddum syni á lífræna daginn í Danmörku sem tengdaforeldrar mínir héldu hátíðlegan það árið. Tengdaforeldrar mínir, Søren og Britta, eru lífrænir bændur á Vestur-Jótlandi. Á býlinu reka þau matvöruverslun þar sem allt er lífrænt vottað og þau rækta um 85 mismunandi tegundir. Þennan lífræna dag komu yfir þúsund manns sem fylgdust með því þegar kúnum var hleypt út eftir veturinn, fengu sér lífræna máltíð, keyptu í matinn, og börn gátu kíkt á kýrnar og leikið sér í heyböggum.

Eftir að við fjölskyldan fluttum til Íslands tók ég eftir því hversu lítið úrval var af lífrænt vottuðum vörum í búðunum miðað við í Danmörku og hversu lítið úrval var af lífrænt vottuðum íslenskum vörum. Ég hef síðan þá viljað leggja mitt af mörkum til að fræða neytendur um af hverju lífræn ræktun skiptir máli.

Innblásin af lífræna deginum sem ég tók þátt í í Danmörku kom hugmyndin að stofnun lífræna dagsins á Íslandi fyrir tveimur árum. Ég, Jóhanna Vilhjámsdóttir og Tumi Bjartur Valdimarsson skipulögðum daginn í samvinnu við VOR (Verndun og ræktun) og Lífrænt Ísland verkefnið – sem ég gekk til liðs við í kjölfarið.

Markmið lífræna dagsins er að vekja athygli á lífrænni ræktun og framleiðslu á Íslandi og að Íslendingar fái tækifæri til að heimsækja lífræn býli og kynna bændum og framleiðendum og ekki síst smakka á því sem verið er að rækta og framleiða lífrænt á Íslandi.

Ræktunarland með lífræna vottun er aðeins um 1,5% af ræktunarlandi á Íslandi í dag. Markmið Evrópusambandsins er að 25% af ræktunarlandi í Evrópu verði komið með lífræna vottun árið 2030. Það er ekki að ástæðulausu að Evrópusambandið er farið að leggja meiri áherslu á lífræna ræktun, en lífræn ræktun stuðlar m.a. að jákvæðari áhrifum á lífræðilegan fjölbreytileika, verndun drykkjarvatns og hafs og lífríki hafsins. Jarðvegur sem er heilbrigður er betur í stakk búinn til að takast á við flóð og þurrka og er þar að auki betri kolefnisgeymsla. Þar skiptir höfuðmáli að ekki sé verið að nota tilbúinn áburð, eingöngu sé notaður lífrænn áburður sem er ein grunnreglan í lífrænni ræktun.

Hvort sem manni er annt um umhverfið eða maður vill lágmarka eiturefnaleifar og aukaeftni sem maður verður fyrir úr matvöru eða ber á sig í gegnum snyrtivörur þá hafa lífrænt vottaðar vörur vinninginn í öllu þessu.

Við hjá Lífrænu Íslandi hvetjum alla til að heimsækja lífræn býli víðs vegar um landið á lífræna daginn eða kíkja við á Á Bistro í Elliðaárstöð.

Anna María Björnsdóttir,
verkefnastjóri lífræna dagsins,
Lífrænt Ísland.

Löggilding, skoðun og ísetningar á ökuritum og hraðatakörkurum

Við erum með nýjustu og fullkomnustu tæki sem boðið er upp á frá VDO til að mæla og stilla allar gerðir af digital og analong ökuritum

Endilega hafið samband og sjáið hvort við getum ekki leyst ykkar mál.
Ágúst Magni, sími 896 1083, agustm@vikverkstaedi.is, vikverkstaedi.is

Vík verkstaði
Einhella 6,221 Hafnarfirði

SERES 3
Luxury Rafmagnsbíllinn býður upp á ríkulegan staðalbúnað og frágang í hæsta gæðaflokki!

Verð 4.490.000,-
Við auglýsum svo sannarlega ekki "verð frá".

RAG
import - export
Helluhraun 4, Hafnarfirði
sími 565 2727 & 892 7502
www.rag.is

VIÐ AUGLÝSUM
ALDREI
„VERÐ FRÁ“

Vatnshitarar fyrir sumarhús

Ýmsar gerðir af vatnshiturum sem hita vatnið um leið og skrúfað er frá vatninu, spennu 220v til 380v afl 3200w til 24000w. Engin hitakútur lengur.
Verð frá kr. 24.812.- til 281.292.-

Varmás
Markholt 2
Mosfellsbæ
sími 566 8144

Lífrænt
Hreinsivirki!

NÚTÍMA ROTPRÓ

Fyrir sumarhús, heilsárhús, hótél o.fl.

Yfir 90% hreinsun - hreinsigeta PIA vottuð

3ja þrepa hreinsun - ekkert rafmagn

Engar siturlagnir - fyrirferðarlítill

Mögulegt að breyta í skólphreinsistöð síðar

Þýsk gæði - CE merkt

Stærðir 2-600 persónueiningar

HVAMMSHÓLAR

SIGURÐUR VIGGÓ HALLDÓRSSON PÍPULAGNINGAEMEISTARI +354 660 4085 SIGGI@HVAMMSHOLAR.IS

Ullarvika á Suðurlandi

Ullarvika á Suðurlandi er nú haldin í þriðja sinn. Að Ullarvikunni standa Feldfjörðbændur, Spunasystur, Uppspuni, Þingborgarkonur og fjölmargir fleiri aðilar sem lifa og hrærast í ull og kindum. Þetta er vikulöng hátíð sem hefst 29. september og lýkur 5. október.

Hulda Brynjólfsdóttir.

Dagskráin er fjölbreytt en öll árin sem vikan hefur verið haldin hefur sauðfjárlitasyning, markaðstorg, fjöldi fjölbreyttra námskeiða og fyrirlestrar verið hluti af því sem þar er að finna. Fólk hefur komið frá mörgum löndum á þessa hátíð sem hverfist um íslenskar sauðkindur og ullina sem hún gefur og öllum þeim fjölbreyttu nýtingarmöguleikum hennar.

Ull er svo sannarlega gull og er þessi vika fyrst og fremst hugsuð til að gera henni hátt undir höfði og leyfa fólki að njóta ullar og læra meira um hana og hvernig má nýta hana í hvers konar handverk, en auk þess í allt mögulegt annað en handverk á skapandi og uppbyggilegan hátt.

Kennarar og fyrirlesarar koma víða að en í hópi þeirra sem að ullarvikunni standa má finna aðila sem eru býsna fróðir um ull og hvernig má vinna hana og eru heimamenn því einnig kennarar á námskeiðunum sem í boði eru. Meðal námskeiða má til dæmis nefna spuna, prjón, litun, þæfingu, sauðfjárrækt með áherslu á ull og fjöldamargt annað.

Við sem stöndum að Ullarvikunni vinnum alla vinnu í sjálfböðavinnu og undirbúningur fyrir hana er heilmikill til að skipulag gangi upp og er hún haldin annað hvert ár. Síðast var hún haldin haustið 2022.

Spunasystur eru hópur kvenna sem er búsettar víðs vegar í Rangárvallasýslu. Flestar þeirra eru bændur sem eiga sauðfé og snýst félagsskapurinn fyrst og fremst um að handspinna úr eigin ull, þæfa, prjóna, vefa, lita, fræðast og fræða aðra, hittast og hafa gaman og efla áhuga og auka virðingu fyrir íslensku sauðkindinni. Margar þeirra hafa opnað vinnustofu heima á bæ sínum og á ullarvikunni eru þessar vinnustofur opnar og hægt að keyra á milli og sjá hvað hver og ein er að gera. Óhætt er að fullyrða að það sé vel þess virði að kíkja í heimsókn til þeirra, en kort með staðsetningu þeirra er gefið út fyrir ullarvikuna. Ein Spunasystir býr austur í Álftaveri og verður hennar vinnustofa einnig opin og þá hafa fleiri aðilar bæst í hópinn til að opna vinnustofuna sína og bjóða fólki að kíkja til þeirra.

Þingborgarkonur er annar hópur kvenna sem hefur í tugi ára hist reglulega, prjónað og spunnið og selja þær vörur sínar í Gömlu Þingborg. Ullarvikan byrjaði árið sem þar áttu þrjátíu ára starfsafmæli og fer stærstur hluti viðburðanna fram í Félagsheimilinu Þingborg sem er örstutt frá Ullarversluninni í Gömlu Þingborg.

Í félagsheimilinu verður einnig kaffihús opið í lok vikunnar og laugardaginn 5. október fer markaðstorgið þar fram, ásamt útskýringu og spunakeppni. Þar er opið fyrir alla að koma með prjónana sína og sitja með öðru prjónafólki, fá sér kaffi og bakkelsi og njóta þess að vera til. Á heimasíðunni má finna hvenær prjónakaffið er opið.

Uppspuni er smáspunaverksmiðja sem er starfrækt af fjölskyldu rétt austan við Þjórsárbrú. Á ullarvikunni verða ýmsir viðburðir sem eru opnir gestum og verður opið inn í vinnsluna og búðina alla dagana, auk þess sem þar fara fram námskeið og fleiri viðburðir sem auglýstir eru á heimasíðu ullarvikunnar; www.ullarvikan.is Meðal viðburða þar má nefna opið fjárhús þar sem féð verður rúíð og víkingadag þar sem víkingar koma og sýna gamalt handverk og fleira tengt víkingatíma landsins.

Þá er opið og námskeið að finna í Hespahúsinu á Selfossi og hægt að kíkja þar í litunarpottana sem malla með jurtum og umbreyta garni í litadýrd sem er göldrum líkast. Má nefna námskeið þar sem tengist skapandi prjóni ásamt fjölmörgum öðrum. Það er sömuleiðis auglýst á heimasíðunni.

Þetta er aðeins brot af því sem verður í boði á ullarviku á Suðurlandi 2024 og vel hægt að mæla með því að fólk taki sér tíma til að kíkja í sveitina og taka þátt í því sem þar fer fram.

Höfundur er eigandi Uppspuna, sem er einn af þeim aðilum sem hefur staðið að Ullarvikunni.

Dvalar- og hjúkrunarheimilið Fellaskjól óskar eftir hjúkrunarfræðingi.

Starfshlutfall eftir samkomulagi.

DVALAR OG HJÚKRUNARHEIMILIÐ

Fellaskjól

Eins er hægt að skoða tímabundna ráðningu ef þess er óskað.

Fellaskjól leitar eftir duglegum og kraftmiklum hjúkrunarfræðingi til þess að koma til starfa á Dvalar- og hjúkrunarheimilinu Fellaskjól í Grundarfirði.

Heimilið er sjálfseignarstofnun með leyfi fyrir 12 hjúkrunarrýmum.

Því er þetta tilvalið tækifæri fyrir hjúkrunarfræðing sem hefur áhuga á að vinna á notalegu litlu hjúkrunarheimili með skemmtilegu og hjálpsömu teymi og heimilisfólki.

Hjúkrunarfræðingur vinnur dagvaktir, en er einnig á bakvakt eftir samkomulagi.

Starfið felur í sér umönnun aldraðra, lyfjaumsjón, RAI - mat heimilismanna og ýmiskonar pappírsumsýslu. Hjúkrunarfræðingur heldur einnig utan um hjúkrunaráætlanir heimilisfólks og sér um að skipuleggja og veita fræðslu til umönnunarstarfsfólks, heimilismanna og aðstandenda.

Hæfniskröfur:

- Hjúkrunarnám frá viðurkenndri menntastofnun
- Starfsleyfi landlæknis
- Góð hæfni í mannlegum samskiptum og áhuga á starfi með öldruðum.
- Fær um að sinna ábyrgðarfullu hlutverki
- Frumkvæði, áreiðanleiki og jákvætt viðhorf
- Stundvísi og skipulögð vinnubrögð
- Sveigjanleiki í starfi
- Vinnur vel í teymi
- Gott vald á íslenskri tungu

Laun eru samkvæmt kjarasamningum Samband íslenskra Sveitarfélaga og Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga.

Umsækjanda býðst einnig aðstaða í formi herbergis með sér baðherbergi og lítillar eldhúsaðstöðu, þar til fundin er langtíma lausn.

Staðan er laus frá 1. september.

Frekari upplýsingar veitir Rakel Birgisdóttir mannauðstjóri og launafulltrúi í síma 894-1969/438-6677 eða á netfangi: fellaskjol@simnet.is

Ef áhugi er fyrir hendi má senda umsókn ásamt ferilskrá, kynningarbréfi, starfsleyfi og sakaskrá á fellaskjol@simnet.is

VERTU Í BETRA SAMBANDI MEÐ MOTOROLA!

Motorola fjarskiptabúnaður tryggir gott samband.

FÁLKINN ÍSMAR
DEKKING | REYNSLA | ÞJÓNUSTA

FÁLKINN ÍSMAR EHF | DALVEGI 10-14 | 201 KÓPAVOGUR
SÍMI: 510 5100 | FALKINNISMAR.IS

„Við vorum ekki Akureyringar“

Rit Sögufélags Eyfirðinga, Súlur, er komið út og færir fjölbreytt efni að venju að því er fram kemur í tilkynningu frá útgefendum.

„Kristín Aðalsteinsdóttir ræðir við Ásu Marinósdóttur ljósmóður þar sem margt fróðlegt og skemmtilegt ber á góma. Aðalbjörg Bragadóttir fjallar um hið ástsæla ljóðskáld Kristján frá Djúpalæk og Sígfrús Jónsson lítur til baka á tíma sinn sem bæjarstjóri Akureyringa.

Viðtal Kristínar M. Jóhannsdóttur við þrjá Þorpara varpar afar athyglisverðu ljósi á lífið norðan ár þegar Glerárþorp var í mótun en lengi vel áttu Þorparar undir högg að sækja hjá Akureyringum. Er þá fátt eitt talið af því sem Súlur færa okkur að þessu sinni,“ segir í tilkynningu ritnefndar hins norðenska tímarits.

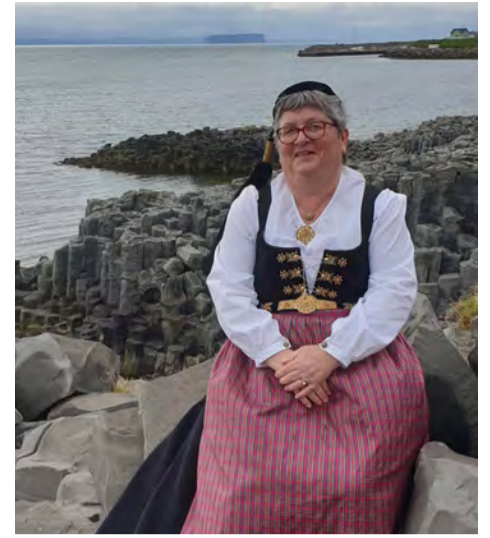
Hægt er að gerast áskrifandi að Súlum í síma 863-75299 – eða gegnum netfangið jhs@bugardur.is. /ghp

Þrjár hressar í þjóðbúningum á toppi Tindastóls, allt félagskonur í Pilsaþyt. Frá vinstri: Guðrún Ingólfsdóttir, Svava María Ögmundsdóttir og Sigríður Ingólfsdóttir. Myndir / Aðsendar

Jóhanna Björnsdóttir og Ásta Ólöf Jónsdóttir eru dyggir stuðningsmenn Tindastóls í körfubolta og eru hér með Íslandsmeistarabikarinn.

Ásta Ólöf í sínum fallega þjóðbúningi en hún er í forsvari fyrir Fjallkonuhátíðina.

Skagafjörður:

Þjóðbúningarnir heiðraðir

Fjallkonuhátíð fer fram í Skagafirði dagana 7. og 8. september. Hátíðin er haldin fyrst og fremst til að heiðra minningu frumkvöðla í þjóðbúningamenningu okkar Íslendinga.

Í ár eru 150 ár liðin frá andláti Sigurðar Guðmundssonar, sem nefndur var „Sigurður málarí“. Hann var fæddur á Hellulandi í Hegranesi í Skagafirði og uppalinn í Skagafirði. Hann var mikill áhugamaður um íslenska búninga og hannaði m.a. íslenska skautbúninginn eins og við þekkjum hann í dag.

Hugmyndin kom frá Þjóðbúningafélagi Íslands og er haldin í samstarfi við Pilsaþyt í Skagafirði og Annríki – þjóðbúningar og skart í Hafnarfirði.

Kvenfélag Rípurhrepps

„Sigurður átti tengsl við Sigurlaugu Gunnarsdóttur í Ási í Hegranesi, sem var mikil framákona á sinni tíð. Hún kom að stofnun fyrsta kvenfélags á Íslandi, Kvenfélags Rípurhrepps, sem enn er starfandi. Sigurlaug saumaði elsta skautbúninginn sem varðveist hefur eftir fyrirmynd Sigurðar málara. Þriðji aðilinn er síðan Guðrún Skúladóttir (1740–1816), dóttir Skúla fógeta, fædd á Ökrum í Blönduhlíð, mikil hannyrðakona og var nefnd „Blómstranna móðir“.

Um þetta fólk má meðal annars fræðast á hátíðinni í erindi Hildar í Annríki,“ segir

Ásta Ólöf Jónsdóttir, sem er í forsvari fyrir Fjallkonuhátíðinni.

Klæddist fyrst upphlut í menntaskóla

Ásta Ólöf greinir heilmikla þjóðbúningastemningu í þjóðfélaginu núna. Alltaf sé gaman að sjá þingkonur og ráðherra skryðast búningum við hátíðleg tækifæri og þá ekki síður þær yngri en hinar eldri.

„Þjóðbúningadagar framhaldsskólanna hafa líka örugglega sitt að segja. Ég til dæmis klæddist upphlut í fyrsta sinn níttján ára gömul á árshátíð Menntaskólans á Akureyri, búningi sem mamma saumaði sér fermingarárið mitt. Þá ákvað ég að svona ætlaði ég að eignast þegar ég yrði stór,“ segir Ásta Ólöf hlajandi og bætir við að þjóðbúningar kvenna hafa verið meira áberandi en karla enda fjölbreyttari, en karlarnir koma þó sterkir inn. Bæði hafi konurnar verið duglegar að sauma á þá og svo séu alltaf einhverjir sem sauma sjálfir.

Fjölbreytt dagskrá

Dagskrá hátíðarinnar er mjög fjölbreytt en hún verður sett formlega laugardaginn 7. september klukkan 13 í Miðgarði með ávarpi forystukvenna í Pilsaþyt og Þjóðbúningafélagi Íslands. Að því loknu verður glæsileg þjóðbúningasýning Annríkishjónanna Hildar og Ása á efri hæð í

Miðgarði. Aðgangur að sýningunni er ókeypis.

Þar verða til sýnis búningar af öllum stærðum og gerðum. Klukkan 15.45 þennan dag verður líka sérstök þjóðbúningamyndataka í Miðgarði, með öllum sem mæta í þjóðbúningum. Á sunnudag verður rútuferð á slóðir frumkvöðlanna. Í hana þarf að skrá sig hjá Pilsaþytur@gmail.com og hún kostar 4.000 krónur.

Pilsaþytur áberandi í Skagafirði

Þegar Ásta Ólöf er spurð út í þennan mikla áhuga á þjóðbúningum í Skagafirði er hún fljót til svars. „Við í Pilsaþyt reynum að vera áberandi við hin ýmsu tækifæri. Hér eru margir sem eiga búninga en hér bjó einmitt kona um árabíl, Helga Sigurbjörnsdóttir, sem nú er látin en hún hélt námskeið og aðstoðaði marga við að koma sér upp búning. Við Pilsaþytskonur saumuðum í sameiningu kyrtil sem Fjallkona Skagafirðinga klæddist á 17. júní og notaður er við hátíðleg tækifæri hér í firðinum. Hann verður væntanlega sýnilegur á hátíðinni. Pilsaþytur rekur sig aftur til ársins 2013 þó formlega hafi félagið verið stofnað 10. mars 2019 í baðstofunni í Glaumbæ.“

Allar nánari upplýsingar og dagskrá Fjallkonuhátíðarinnar er að finna á Facebook-viðburðinum „Fjallkonuhátíð í Skagafirði 7.–8. september 2024“.

/mhh

Vestmannaeyjar:

Að brúka bekki

Nýverið kortlagði Vestmannaeyjabær tvær gönguleiðir þar sem tryggt er að ekki sé meira en 250 metrar á milli bekkja.

Þær stóllur Ólöf A. Elíasdóttir og Anna Hulda Ingadóttir áttu frumkvæði að hugmyndinni þar í bæ, sem byggir á verkefni Félags íslenskra sjúkrahjálfa frá árinu 2010 og ber nafnið „Að brúka bekki“. Upphaflega verkefnið var unnið í samstarfi við Félag eldri borgara og gengur út á að ekki séu meira en 250 m á milli hvíldarstaða enda skortur á bekkjum oft hindrun fyrir þá sem erfitt eiga með hreyfingu, hvort sem á við eldri borgara eða þá yngri.

Gaf kvenfélagið Heimaey fimm bekki til verkefnisins auk þess sem gefnir hafa verið þrír til viðbótar, sannarlega búbot í þágu frábærs framtaks. /sp

Ertu með drægni kvíða?

Eigum gott úrval Plug-in Hybrid bíla

Jeep Compass PHEV
Verð frá 3.290.000 kr.

Meira úrval á
notadir.benni.is

Bílabúð Benna
Krókhálsi 9
Reykjavík
590 2035

Benni Notaðir bílar

Þau Áslaug Arna Sigurbjörnsdóttir, háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðherra, Jón Atli Benediktsson, rektor Háskóla Íslands, og Guðrún Björnsdóttir, framkvæmdastjóri Félagsstofnunar stúdenta, undirrita greinargerð um nýtt hlutverk hússins. Mynd / Margrét Ágústa

Nýr hornsteinn lagður að Sögu

Lagður var nýr hornsteinn að húsinu sem lengst af gekk undir nafninu Bændahöllin, en endurbætur þess eru langt komnar.

Þann 21. ágúst sl. lögðu þau Áslaug Arna Sigurbjörnsdóttir, háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðherra, og Jón Atli Benediktsson, rektor Háskóla Íslands, nýjan hornstein að Sögu við Hagatorg.

Festi ríkið og Félagsstofnun stúdenta kaup á húsnæðinu fyrir tæpa fimm milljarða kr. í lok árs 2021 og var ljóst að ráðast þyrfti í talsverðar endurbætur og viðgerðir. Framkvæmdir á Sögu hafa staðið yfir frá árinu 2022 en lagt var upp með að þær stæðu ekki lengur yfir en

í rúm tvö ár, sem hefur gengið eftir. „Það er afar ánægjulegt að nú hillir undir verklok við endurbætur á Sögu og að húsið verði tekið í notkun á ný. Saga á sér glæsta sögu en nú er komið að kaflaskilum og við leggjum ríka áherslu á að færa húsið inn í nýja tíma og að þar verði blómleg og lifandi starfsemi,“ segir Jón Atli Benediktsson, rektor Háskóla Íslands.

Gert er ráð fyrir að flutningur Menntavísindasviðs Háskóla Íslands í Sögu fari fram að mestum hluta í október, nóvember og desember nk. og reiknað er með að starfsfólk og nemendur Háskóla Íslands flytji inn í húsið síðar í haust. /sp

„Tínum tunglsljós af vötnum“

Orðsins list kemur að þessu sinni frá Ólafi Jóhanni Sigurðssyni.

Ólafur Jóhann fæddist í Hlíð í Garðahreppi árið 1918 en flutti fimm ára með foreldrum sínum að Litla-Hálsi í Grafningi og fjórum árum síðar að Torfastöðum í sömu sveit. Hann naut kennslu farkennara á veturna. Ungur fór hann til Reykjavíkur með það að markmiði að gerast rithöfundur.

Með ritstörfum stundaði Ólafur Jóhann verkamannavinnu og almenn sveitastörf 1934–40, var búsettur í Reykjavík frá 1939, var þar blaðamaður og síðan starfsmaður Helgafellsútgáfunnar 1940–44. Hann sótti m.a. fyrirlestur um nútímabókmenntir og skáldsagnaritun í Columbia University í New York veturinn 1943–44 og vann um árabíl við handrita- og prófarkalestur, allt til ársins 1975.

Fyrstu verk Ólafs Jóhanns voru raunsæisskáldsögur þar sem hann lýsir nútímavæðingu íslensks þjóðfélags á 20. öld.

Ólafur Jóhann Sigurðsson.

Hann vakti strax athygli á sér 16 ára gamall með annarri bók sinni, Við Álftavatn, 1934, en skáldsagan Fjallið og draumurinn, sem kom út 1944, er af mörgum talin hans höfuðverk. Hann gaf einnig út ljóðasöfn, smásögur og barnabækur. Auk þess þýddi hann Mýs og menn eftir Steinbeck og samnefnt leikrit.

Ólafur Jóhann var í hópi virtustu rithöfunda hér á landi. Eftir hann liggja fimm smásögur, sex skáldsögur, tvær smáskáldsögur, fjórar barnabækur og fjögur ljóðasöfn. Hann hlaut Sifurhestinn árið 1972, og fyrstur Íslendinga bókmenntaverðlaun Norðurlandaráðs 1976 fyrir ljóðabækurnar Að laufferjum og Að brunnum.

Eiginkona Ólafs Jóhanns var Anna Jónsdóttir og eignuðust þau tvo syni, Jón Ólafsson haffræðing og Ólaf Jóhann Ólafsson, rithöfund. Ólafur Jóhann Sigurðsson lést árið 1988.

/sá

Sumar

*Söfnum sólskini af grasi,
tínum tunglsljós af vötnum!
Guðir gróðurs og birtu
eru gengnir að leikum:
aka eldreid um himin,
draga dagstjörnu úr moldu,
rótt í lágnætislogni
lyfta gullskildi bleikum.*

*Flýgur fiðrildi í kjarri,
liðast lækur um engjar,
óma söngvar í sefi,
sækir angan að vitum:
Fyllur forðabúr hjartans,
grípum geisla og hljóma,
þar sem óflekkud ættjörð
unir björtustu litum.*

*Senn mun fiðrildum förlast,
dögg á dagstjörnu kólna,
leggir lyngjurta svigna,
laufið mæðast og blikna:
Söfnum sólskini af grasi,
tínum tunglsljós af vötnum,
meðan hrímnætur hvíla
handan jökla og vikna!*

Ólafur Jóhann Sigurðsson.

RUMFOT.IS

FRÁBÆR RUMFÖT

Nýbýlavegur 28 - Kópavogur - Sími 565-1025 - Email: rumfot@rumfot.is
Opíð 12-17.30 og 11-15.00 laugardaga.

SJÁ NÁNAR Á LOFT.IS

JE Speedfit® hraðtengi

John Guest Speedfit lagnakerfið er með hraðtengjum sem einfaldlega er smeltt sama. Lagnakerfið hefur verið vinsælt meðal bænda um allan heim vegna þess hve fljótlegt og hagkvæmt það er í uppsetningu.

GIRPI HTA® C-PVC neysluvatnslagnir

- Brennur ekki
- Engin reykur
- Bráðnar ekki
- 98% endurvinnanlegt

LÁMARKAR BAKTERÍUMYNDUN Í NEYSLUVATNS-LÖGNUM

LOFT & RAFTÆKI | Vatnsorka

Hjallabrekka 1 - Dalbrekkumegin | S: 564 3000

Aktu á gæðum

MAXAM

KLETTUR

Svæðisáætlun um meðhöndlun úrgangs á Vestfjörðum og mat á umhverfisáhrifum

Öll sveitarfélög á Vestfjörðum vinna nú að sameiginlegri svæðisáætlun um meðhöndlun úrgangs í samræmi við 6. gr. laga um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003, með síðari breytingum.

Tillaga að svæðisáætlun, ásamt umhverfismatsskýrslu í samræmi við III. kafla laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana, nr. 111/2021, liggur nú fyrir.

Gefst nú almenningi sex vikna frestur til að kynna sér tillöguna og umhverfismatsskýrsluna og koma athugasemdum sínum á framfæri áður en áætlunin er afgreidd af viðkomandi sveitarstjórn.

Hægt er að kynna sér tillöguna á vefsíðum Vestfjarðastofu (www.vestfirir.is), á vefsíðu Umhverfisráðgjafar Íslands ehf. (www.environment.is) og í Skipulagsgátt Skipulagsstofnunar.

Skriflegar ábendingar og athugasemdir skulu berast í síðasta lagi þriðjudaginn 8. október 2024 á netfangið stefan@environice.is eða í pósti á heimilisfangið:

Umhverfisráðgjöf Íslands ehf.
v/ Svæðisáætlunar um meðhöndlun úrgangs á Vestfjörðum
Hvanneyrargötu 3
311 Hvanneyri

Menning:

Átthagamáilverkið stöðvar tímann

Sýningin Átthagamáilverkið stendur yfir á Kjarvalsstöðum í Reykjavík. Þar má sjá verk eftir hundrað listamenn hvaðanæva að af landinu.

Í kynningartexta frá Listasafni Reykjavíkur segir að á sýningunni sé ferðast hringinn í kringum landið í gegnum sögu sem spanni rúma öld. Staldrad sé við og litið í firði, dali, þorp og bæi með augum fólks sem þekki þar betur til en nokkur annar. Um sé að ræða átthagamáilverk sem máluð séu af ást og hlýju, uppfull af tilfinningu fyrir staðhátum og minningum um fyrri tíma.

Segir jafnframt að saga átthagamáilverksins sé jafnframt saga samfélagsbreytinga. Á tuttugustu öld hafi fólk annars vegar flust af bæjum í þéttbýli og hins vegar frá landsbyggðinni til höfuðborgarinnar. Þessir búferlaflutningar séu samofnir breytingum á sviði menntunar og menningar, verslunar og þjónustu, atvinnu- og efnahagsþróunar sem og félagslegra tengsla. Átthagamáilverkin standi eftir eins og tilraun til þess að hægja á þessari framrás, stöðva tímann, fanga eitthvað áður en það verður um seinar.

Einlægni og ást

„Við val á verkunum var ekki horft til vægis þeirra í hefðbundnu listsögulegu tilliti,“ segir Markús Þór Andrésson, deildarstjóri sýninga og miðunar hjá Listasafni Reykjavíkur.

„Þetta eru ekki meistaraverk eða dæmi um bestu málverk síns tíma. Þau eru valin saman út frá því hugarþeli sem talið er liggja að

Gestir skoða eitt verkanna á sýningunni Átthagamáilverkið sem nú stendur yfir á Kjarvalsstöðum. Mynd / Listasafn Reykjavíkur

baki tilurð þeirra. Þar ræður tenging listamanns við viðfangsefni sitt og með hvaða hætti viðkomandi tjáir hug sinn. Einlægni og ást eru þeir eiginleikar sem ráða meiru um hvort verk eru valin inn á sýninguna fremur en tæknileg geta eða hvernig þau passa inn í línulega listasögu. Þá var lögð áhersla á að koma víða við, í hverjum landshluta og berja fjölbreytta átthaga augum,“ segir hann.

Erindið að opna nýja sýn

Erindi sýningarinnar við nútímann er að sögn Markúsar að hún opnar nýja sýn á listasögu 20. aldar.

„Hún er svo miklu ríkulegri heldur en sú úrvinnsla sem fram hefur farið gefur til kynna. Í dag hefur opnast fyrir annan og stærri hóp inn á listavöllinn. Áður giltu

strangari aðgangsreglur þar sem þeir sem taldir voru eiga erindi voru helst vel menntaðir fagmenn af karlkyni en nú er uppi krafa um inngildingu,“ segir hann. Því fylgi sú ábyrgð að líta fram hjá allri jaðarsetningu og stefna að þátttöku og sýnileika ólíkra einstaklinga. Um leið verði að endurskoða gamalgróid stigveldi og gæðamat.

„Þessi sýning gengur kannski heldur langt í að snúa hlutum á hvolf og blanda saman ólíkum hlutum, en það er um leið ögrandi og hressandi í samtímanum,“ segir Markús enn fremur.

Eitt hundrað listamenn eiga verk á sýningunni og eru þeir jafnt lærðir listamenn sem sjálfmenntað áhugafólk. Kennir þarna ýmissa grasa og má m.a. sjá nöfn allmargra helstu listamanna þjóðarinnar. Sýningin stendur fram í október. /sá

Magnús Leópoldsson lögg. fasteignasali
FASTEIGNAMÍÐSTÖÐIN
Hlíðasmára 17, 201 Kópavogi - Sími: 550 3000 Fax: 550 3001
Áhugaverðar jarðir
JARDIR.IS
fasteignamidstodin@fasteignamidstodin.is - www.fasteignamidstodin.is

OPNI HÁSKÓLINN Í HR
Opnaðu á ný tækifæri með Opna háskólanum
Í Opna háskólanum finnur þú fjölbreytt úrval af spennandi og áhugaverðum námskeiðum í farnámi, staðnámi og námi á eigin hraða.
Flest stéttarfélag niðurgreiða hluta námskeiðsgjalda fyrir félagsfólk sitt.
@opnihaskolinn

Límtré-Timbureiningar
STRÚKTÚR
Stálgrind
Yleiningar
PIR
Steinull
| Strúktúr ehf | www.struktur.is | struktur@struktur.is |
| Bæjarflöt 9 | 112 Reykjavík | Sími: 588 6640 |

OSO
HOT WATER
OSO Hitakútar
Vörukaup ehf
Lausnir fyrir iðnað og heimili
516-2600
www.vorukaup.is
vorukaup@vorukaup.is
vörukaup

Auglýsing um skipulagsmál í Rangárþingi eystra

Samkvæmt 41. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 er auglýst eftirfarandi tillaga að deiliskipulagi í Rangárþingi eystra.

Strönd 1a – nýtt deiliskipulag

Deiliskipulagstillagan nær til 6 ha svæðis jarðarinnar Strönd 1a, L220959. Heimilt verður að byggja allt að 500 m² íbúðarhús, 150 m² starfsmannahús, 800 m² hesthús ásamt reiðhöll og 400 m² skemmu. Hámarkshæð íbúðarhúsa er allt að 5 m en landbúnaðarbygginga allt að 7 m. Einnig er gert ráð fyrir skeiðvelli á svæðinu.

Austurvegur á Hvolsvelli – deiliskipulagsbreyting

Deiliskipulagsbreytingin gerir ráð fyrir breytingum á Austurvegi í gegnum Hvolsvöll, verið er að stækka beygjuvasa, fækka inn- og útkomuleiðum ásamt því að aðkoma við Hlíðarveg og Suðurlandsveg til austurs færirst.

Ofangreindar tillögur er hægt að skoða á heimasíðu Rangárþings eystra, á Skipulagsgátt Skipulagsstofnunar og á skrifstofu skipulags- og byggingarfulltrúa frá 23. ágúst 2024. Hverjum þeim sem telur sig eiga hagsmuna að gæta er gefinn kostur á að gera athugasemd við tillögurnar og er athugasemdafrestur veittur til og með 4. október 2024. Athugasemdum skal skila í gegnum Skipulagsgáttina eða skriflega til skipulags- og byggingarfulltrúa Rangárþings eystra að Austurvegi 4, 860 Hvolsvelli.

Samkvæmt 31. gr. og 41. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 er auglýst samhliða breyting á aðalskipulagi Rangárþings eystra ásamt tillögu að deiliskipulagi.

Brú – nýtt deiliskipulag

Deiliskipulagstillagan nær yfir þrjú svæði, frístundabyggð, hótélbyggingu og býlið sjálft. Frístundarsvæðið gerir ráð fyrir 40 lóðum þar sem heimilt verður að byggja frístundarhús á einni hæð með risi, ásamt gestahúsi, geymslu og gróðurhúsi. Hámarkshæð frístundahúsa verður 6,5 m en húsagerðir eru frjálssar að öðru leyti. Einnig er gert ráð fyrir um 2.500 m² hótélbyggingu og hámarkshæð verður allt að 6 m. Ekki er gert ráð fyrir stækkunarmöguleikum fyrir þegar byggð mannvirki við Brú.

Brú – breyting á aðalskipulagi

Með aðalskipulagsbreytingunni er gert ráð fyrir frístundabyggð með allt að 40 frístundarlóðum á 46 ha svæði, verslun- og þjónustusvæðið fer úr 3 ha. í allt að 42,7 ha. að stærð fyrir veitingarekstur, gestahús og hótél fyrir allt að 85 gesti.

Ofangreindar tillögur er hægt að skoða á heimasíðu Rangárþings eystra, á Skipulagsgátt Skipulagsstofnunar og á skrifstofu skipulags- og byggingarfulltrúa frá 23. ágúst 2024. Hverjum þeim sem telur sig eiga hagsmuna að gæta er gefinn kostur á að gera athugasemd við tillögurnar og er athugasemdafrestur veittur til og með 4. október 2024. Athugasemdum skal skila í gegnum Skipulagsgáttina eða skriflega til skipulags- og byggingarfulltrúa Rangárþings eystra að Austurvegi 4, 860 Hvolsvelli.

Vélabásinn:

Óviðjafnanleg fágún

– Prufuakstur á Mercedes Benz EQE SUV

Ástvaldur Lárusson
astvaldur@bondi.is

Bændablaðið fékk til prufu EQE SUV rafmagnsbílinn frá Mercedes Benz. Um er að ræða stóran fjölskyldubíl sem er fágaður og uppfullur af vönduðum búnaði.

Eintakið í þessum prufuakstri var nánar tiltekið EQE SUV 350 4MATIC Power. Til að útskýra nafnið þá er SUV til að aðgreina jepplinginn frá EQE fólksbínum. 350 vísar til mótoraanna sem, þrátt fyrir að vera samtals heil 292 hestöfl, eru þeir aflminnstu sem Askja býður upp á. 4MATIC stendur fyrir fjórhjóladrif og Power fyrir aukahlutapakkann, sem er einn sá rausnarlegasti.

Ytra útlitið einkennist af mjúkum og aflíðandi línunum. Mikill ættarsvipur er með Benzum, sérstaklega þeim rafknúnu. Myndirnar tala sínu máli.

Þegar stigið er um borð í EQE SUV tekur á móti manni eitthvað allt annað og meira en í hinum almenna fólksbíl eða jeppa, en hér er fágúnin tekin upp á annað stig. Útlitið á innréttingunni er ekki látlaust, þó hún sé útfærð þannig að hún sé ekki yfirþyrmandi. Allt sem hægt er að snerta virðist vera gegnheilt og hjargfast.

Í þessum tiltekna bíl var innréttingin öll svört og dökkgrá. Fremri hlið innréttingarinnar er plata sem er þakin mynstri úr Benz-stjórnunni, svona ef einhver skyldi gleyma tegund farartækisins. Þar fyrir ofan er ristin fyrir miðstöðina felld inn og er efsti hluti mælaborðsins þakinn efni sem minnir á rúskinn. Þá eru tvö miðstöðvarop hvort sínum megin sem líkjast þotuhreyflum. Stýrið, sem er klætt nappa-leðri, er með takka fyrir helstu skipanir.

Viðamikil stýrikerfi

Í miðri innréttingunni er stór snertiskjár með öflugri kerfi frá Mercedes Benz sem býður upp á býsna mikla möguleika. Viðmótið er snarpt og fallett útlits, en ef það ætti að gagnrýna eitthvað, þá er það helst hversu viðamikil stýrikerfið er og hversu löng leið getur verið að sumum stillingum.

Það sem maður þarf að hafa aðgengilegt er alltaf á skjánum, eins og stillingar fyrir miðstöð, hita í rúðum og margmiðlun. Neðan við skjáinn eru nokkrir hnappar á stöng, meðal annars til að eiga við hljóðstyrkinn í útvarpinu og nálga myndavélar sem sýna umhverfið á afar skýran og nothæfan hátt.

Vönduð kort eru innbyggð í kerfið sem er þægilegt að hafa uppi til að fá yfirsýn, jafnvel þó að leiðsögukerfið sé ekki í notkun. Í staðinn fyrir að vera með einfalda ör, þá er notuð lítil mynd af bílnum til að gefa upp staðsetninguna. Beint framan við öku manninn er annar skjár sem sýnir helstu upplýsingar um akstur og getur notandinn breytt uppsetningu og lit eftir eigin óskum.

Hljóðkerfi af bestu gæðum

Hljóðkerfið í þessum bíl er sennilega það besta sem undirritaður hefur komist í tæri við. Hljómurinn er sérlega þéttur og ber ekki á nokkru suði eða sargi þegar græjurnar eru settar í botn. Sama hvort spilið er tónlist sem á heima á klúbbi í Berlín eða óperuhúsi í Milanó, þá er útkoman stórkostleg. Sætin eru þægileg, rétt eins og búast má við í

Mercedes Benz EQE SUV er jepplingur þar sem lúxus og vönduð smíði eru í fyrirrúmi. Svipurinn með öðrum Benzum er sterkur.

Myndir / al

Þessi bíll situr mitt á milli EQC og EQS rafknúna jepplinganna í vörulínu Mercedes Benz.

Viðamikil stýrikerfi er innbyggt í snertiskjáiinn. Þar er meðal annars hægt að eiga við hljóðkerfið, sem er óviðjafnanlega gott.

Aftursætin rúma fullorðið fólk með ágætum.

Einn helsti kostur jepplinga er praktískt skott.

Mercedes Benz lúxusbíl, og er nóg pláss fyrir fólk af öllum stærðum. Hávaðnir munu ekki þrengja að farþegum í aftursætunum, sem eru ekki síður notaleg. Gólfíð er alveg flatt aftur í og er nóg pláss fyrir fætur og hné á meðan höfuðplássíð rétt sleppur fyrir hæstu farþegana.

Hanskahólfíð er rúmgott og hurðavasarnir stórir. Á milli sætanna er djúpt lokað hölf. Undir skjánum er jafnframt lítið hölf þar sem er glasahaldari og þráðlaus hleðslustöð fyrir farsímann. Það fyrsta sem undirritaður hugsaði þegar hann settist í bílinn var að síminn myndi eflaust alltaf gleymast á hleðslustöðinni, sem er nokkuð falin. Mercedes Benz hefur hins vegar séð fyrir því, en þegar slökkt er á ökutækinu og hurðin opnuð heyrst

í vinallegri röddu sem lætur vita ef síminn hefur orðið eftir.

Mjúkur og þögull

Aksturseiginleikar EQE SUV einkennast af mykt og þögn. Hestöflin eru 292 sem duga ágætlega, en bíllinn er ekki það kraftmikill að ökumenn og farþegar fái fiðring í magann þegar inngjöfin er sett í botn. Þegar ekið er yfir hraðahindranir finnst hversu öflug loftþrúðafjöðrunin er, en á meðan flestir bílar halda áfram að dúða í einhverjum tíma, þá er einhver mekañk í EQE SUV sem vinnur á móti veltingnum.

Eitt af því áhugaverðasta í akstri bílsins er fjórhjólástýrið, en þökk sé því er þessi stóri jepplingur lipur á við

smábíl. Þegar horft er í afturspeglana er hægt að sjá afturhjólin beygja í allt að tíu gráður og þegar lagt er á bílinn á lægri hraða er upplifunin álík því og að vera í skotbómulyftara. Á hærri hraða beygja öll fjögur hjólin í sömu átt, sem mun vera til þess að auka stöðugleika.

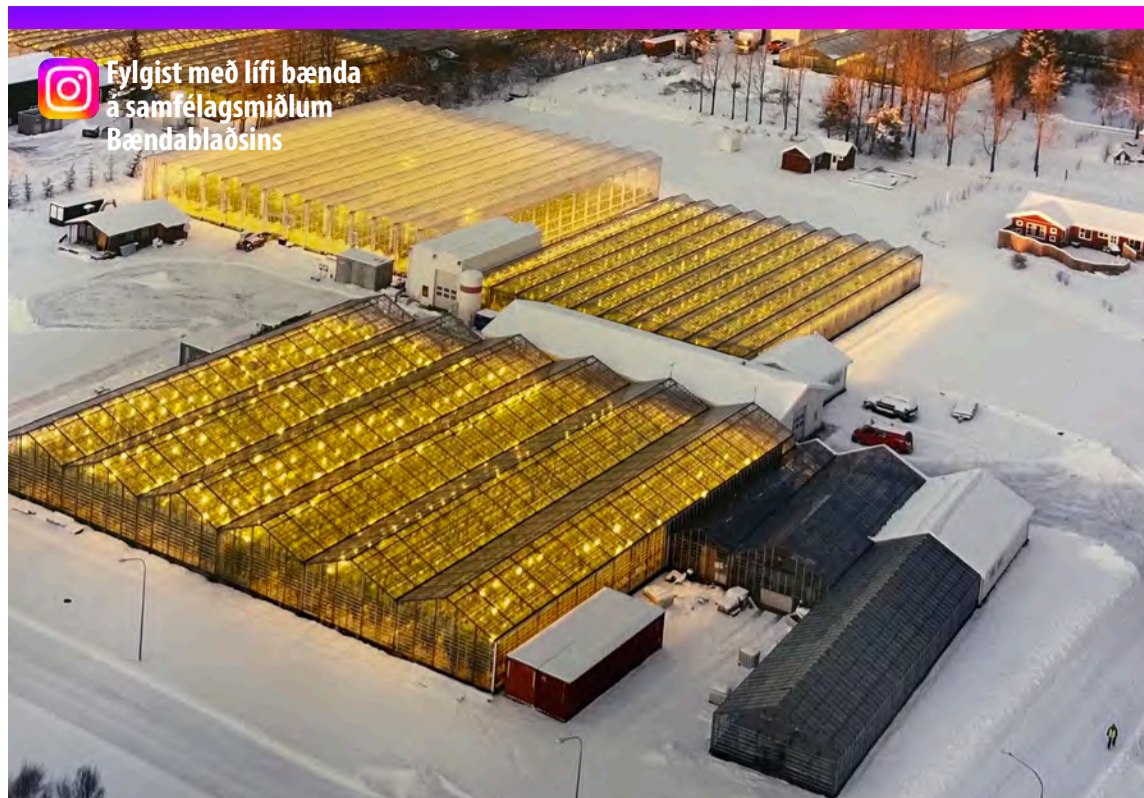
EQE SUV er með akstursaðstöð sem er þannig útbúin að ökumaðurinn verður sjaldnast var við hana, en þegar sveigt er af akrein kemur smá titringur í stýrið. Þegar kveikt er á skynvædda hraðastillingunum fer öflugri akstursaðstöð í gang sem heldur fjarlægð frá næsta bíl og sér að miklu leyti um að vera á miðri akrein.

Að lokum

Helstu mál í millimetrum eru: Breidd,

2.141; hæð, 1.685; lengd 4.863. Rafhlaðan er 90 kílóvattstundir sem gefur drægni allt að 551 kílómetra. Ódýrasta útgáfan, sem nefnist EQE SUV 350 Pure, fæst á 12.890.000 krónur með virðisaukaskatti. Bíllinn í þessum prufuakstri, sem var eins og áður segir EQE SUV 350 Power, kostar 16.290.000 krónur. Allir EQE SUV eru með fjórhjóladrifi.

Þrátt fyrir að EQE SUV sé langt frá því að vera ódýr, þá er þessi bíll með raunverulega fágún, sem réttlætir verðið að einhverju leyti. Útgáfan sem blaðamanni var fengin, með minnstu mótörnum og miklum staðalbúnaði, er sennilega sú sem höfðar til flestra. Nánari upplýsingar fást hjá Öskju, söluaðila Mercedes Benz á Íslandi.

Fylgist með lífi bænda
á samfélagsmiðlum
Bændablaðsins

Garðyrkjubýlið Gufuhlíð er um 6.000 m² að stærð.

Myndir / Aðsendar

Bóndinn:

Farsæl gúrkutið

Gúrkuplantan vex hratt á garðyrkjustöðinni Gufuhlíð í Biskupstungum en fjölskyldan þar á bæ mun gefa lesendum Bændablaðsins innsýn í verkefni gúrkubænda í gegnum Instagram blaðsins.

Býlið Gufuhlíð er staðsett í Reykholti í Biskupstungum og var sett á fót á fjórða áratug síðustu aldar. Jakob Helgason og Birna Guðmundsdóttir keyptu garðyrkjustöðina árið 1965. Fyrst um sinn voru ræktuð þar bæði tómatar og gúrkur, en fljótlega eftir að Jakob og Birna tóku við var farið yfir í að rækta eingöngu gúrkur enda á þessum árum einungis um að ræða sumarræktun. Helgi kom inn í reksturinn árið 1997. Garðyrkjustöðin var þá stækkuð og raflýst auk þess sem farið var að rækta allt árið um kring. Síðan þá hefur garðyrkjustöðin stækkað smátt og smátt og orðið tæknivæddari.

Býli, staðsetning og stærð:

Garðyrkjubýlið Gufuhlíð er um 6.000 fm að stærð og staðsett í Reykholti í Biskupstungum.

Ábúendur, fjölskyldustærð og gæludýr:

Ábúendur í Gufuhlíð eru Helgi Jakobsson og Hildur Ósk Sigurðardóttir ásamt dætrunum Íðunni, Sögu og Kötlu auk tíkurinnar Dúnu. Elsta dóttirin, Ingunn, býr á Selfossi ásamt Lárusi manni sínum, Arnari Magna, 8 ára syni þeirra og hundinum Tuma.

Hefðbundinn vinnudagur:

Vinnudagurinn hjá okkur hefst kl. 7 alla morgna á að tína og pakka gúrkunum fyrir bíl frá Sölufélagi garðyrkjumanna sem sækir alla virka daga og flytur grænmeti til Reykjavíkur. Eftir það fer svo allur tíminn í það að sinna og hirða um plönturnar sem er töluverð vinna þar sem gúrkuplantan vex hratt, eða allt að 70 cm á viku.

Skemmtilegustu/leiðinlegustu störfin:

Skemmtilegasta við ræktunina er þegar allt gengur vel og er í góðri rútínu en leiðinlegustu störfin við ræktunina er að glíma við óværur sem sækja á plönturnar.

Systurnar Íðunn, Katla og Saga standa vaktina með mestu þryði.

Helgi Jakobsson og Hildur Ósk Sigurðardóttir.

Hvernig væri hægt að gera búskapinn hagkvæmari?

Með því að fylgjast með framþróun í ræktun erlendis er hægt að uppfæra og ná hagkvæmni í rekstri – eða í raun að auka við framleiðslu á þeim fermetrum sem fyrir eru áður en farið er í stækkanir á húsum.

Hvernig sjáið þið landbúnað á Íslandi þróast næstu árin?

Landbúnaður á Íslandi, lítið til framtíðar, verður örugglega á svipuðu skriði eins og verið hefur síðustu áratugi, alltaf í stöðugri þróun í takti við tæknifyngungar en væntanlega stærri og færri bú.

Eftirminnilegasta atvikið við bústörfin?

Eftirminnilegustu atvikin við bústörfin eru án efa allar framþróanir í tæknimálum og stækkanir á húsakostum.

Arnar Magni, barnabarn Helgu og Hildar, gæðir sér á vænni gúrku.

Eignatorg býður sérhæfða þjónustu við verðmöt og sölu á bújörðum og öðru landi, með eða án rekstrar.

Við byggjum á áralangri reynslu á því sviði.

Björgvin Guðjónsson, búfræðingur og löggiltur fasteignasali, s. 510-3500 eða 615-1020,

bjorgvin@eignatorg.is

Moskító- og mýflugnafælan er
Lúsmýfæla

Evrópsk
framleiðsla

...fæst í öllum betri landbúnaðarverslunum

radarcan®

**MITSUBISHI
ELECTRIC**
Changes for the Better

• Loft í loft
• Loft í vatn
• Vatn í vatn

**Varmadælur
Vörukaup ehf**

516-2600
vorukaup@vorukaup.is

VK vörukaup

**TÖKUM AÐ OKKUR VERKEFNI
OG VINNUM ÚR ÞEIM
LAUSNIR**

VHE • Melabraut 27 Hafnarfjörður • Hraun 5 Reyðarfirði
Sími 843 8804 • Fax 575 9701 • www.vhe.is • sala@vhe.is

Matarkrökurinn:

TTK, Tik Tok og skyr

Hafliði Halldórsson
hafliði@icelandiclamb.is

Haustið er farið að banka ansi hraustlega á gluggann hjá okkur flestum og hitatölur nálgast þær sömu og við viljum hafa í kæliskápnun.

En hvað er eiginlega aftast í þessum skáp, er kannski hægt að nýta betur það sem þar er og spara bæði fyrir umhverfið og heimilisbókhaldið? Hverjir hafa efni á að henda allt að 30% af matvælum sem rata heim í ísskápinn? Ég hvet lesendur til að tæma ísskápinn reglulega, hunsu vol og væl frá heimilistólkinu og koma góðu hráefni, sérstaklega ferskvöru og afgöngum, í umferð áður en það er orðið of seint. TTK, tekið til í kælinum er réttur sem á uppruna sinn í ísskápatiltekt, hráefnið getur verið hvað sem og allt mögulegt sem birtist og svo er bara að velja úr og setja saman bragðgóðan rétt hverju sinni.

Ef eitthvað er að marka fréttir þá hefur ofan í árvissa gúrkuþið í fjölmiðlum runnið yfir okkur sannkallað gúrkuæði í sumar og íslenskar gúrkur seljast sem aldrei fyrr. Samfélagsmiðlum og þeim sem njóta vinsældra, aðallega á Tik Tok er eignaður heiðurinn og æðið á miðlunum er ekki bara hér á landi. En auðvitað vitum við að íslenskar gúrkur eru einfaldlega holl gæðavara, sem á heima á matseðlinum sem ofast, heil, hálf, skorin, söxuð, maukuð, í sósum, salötum og súrsuð.

Skyr er svo gott í alls konar, sem millimál, í þeytinginn nú eða sem eftirrétur. Skymús með hvítu súkkulaði er einhver einfaldasti eftirrétur sem er til og tekur örfáar mínútur að búa til, prófið endilega.

Lamba TTK með sesam og eldipipar
Eldað lambakjöt
Rauðlaukur
Hvítlauksrif
Soðnar kartöflur
Matarolía
Sriracha eldipiparsósa
Sojasósa
Sesamfræ
Vorlaukur
Feykir
Svartur pipar

Einn af mörgum möguleikum með kjötafganga, lamb eða annað kjöt sem er að finna hjá ykkur, er að gera einfaldan rétt á pönnu. Grunnurinn er laukur, hvítlaukur og eftir atvikum annað grænmeti. Við sleppum hlutföllum að þessu sinni, skerið grænmetið gróft og svitið í olfu á pönnu ásamt kjötinu sem þið hafið skorit í grófa bita. Bætið sesamfræjum saman við og eldið áfram í 1–2 mínútur áður en þið bætið sojasósu, eldipiparsósu og svörtum pipar við. Smakkið til

með sósunum og athugið að nota ekki salt fyrr en í lokin ef þarf, þar sem sojasósan er mjög sölt. Saxið vorlauk og setjið á réttinn og endið á að rifa ostinn yfir.

Gúrkusalat með eplum og dilli
1 gúrka
½ grænt epli
2 msk eplaedik
1 msk matarolía
Ferskt dill
Salt

Skerið gúrkuna í tvennt eftir endilöngu og skafið mjúka kjarnann úr. Skerið gúrkuna í jafnstóra bita eða sneiðar, saxið eplið frekar smátt. Blandið saman í skál og setjið eplaedik, matarolíu og grófsaxað dill saman við. Smakkið til með salti og e.t.v. bætið við meira ediki.

Snöggsúrsaðar gúrkur
1 gúrka
1 dl edik

1 dl vatn
2–3 msk sykurl

Blandið saman ediki, vatni og sykri og látið sykurrinn leysast upp. Skerið gúrku í þunnar sneiðar og hellið vökvanum yfir. Látið standa í stofuhita í klukkutíma ef þið borðið allt strax, eða setjið í loftþétt ílát í kæli þar sem þær geymast í nokkra daga. Hér er tilvalið að bæta líka við einhverjum lauk og ferskum kryddjurtum.

Skyreftréttur með jarðarberjakrapi

Skymús
200 gr vanilluskyr
200 g hvítt súkkulaði
200 g rjómi
1 blað matarlím

Setjið matarlím í skál með köldu vatni. Setjið rjóma í pott og hitið að suðu, kreistið vatn úr matarlíminu og setjið í heitan rjómann, hellið yfir súkkulaðið og blandið vel.

Bætið skyri saman við og þeytið vandlega saman, gjarnan með tófrasprota. Kælið vel og þegar á að nota músina er hún sett í hræivélaskál og þeytt í nokkrar mínútur. Borið fram með jarðarberjakrapi, ferskum jarðarberjum og stökkum marens.

Jarðarberjakrap
300 g jarðarber
100 ml vatn
50 g sítrónusafi, ferskur
60 g sykurl
1 blað matarlím

Setjið matarlím í skál með köldu vatni. Maukið jarðarberin með sítrónusafa í blandara. Setjið vatn og sykurl í pott og hitið þar til sykurrinn leysist upp. Kreistið vatn úr matarlími og hrærið saman við. Blandið öllu saman og frystið í málmíláti. Frosið krapnið er síðan skafið með gaffli eða skeið sem er vissulega þolinmæðisverk, en vel þess virði.

KROSSGÁTA

	225	DÆS	OFANÍ- BURBUR VALDA	KRYDDA	FEIKNA	BÖGGLA SÁR	BURSTA- ÞAK
	HARM- RÆNN						FJAS
	DYGGUR				ÁVARPAR		
	BÖLVA				INNLIKA		
					FUGL		
	ÁTT		GÁ				SPOTTI
	DANGL		MATJURT				
		ELDSNEYTI			AUGNA- RÁÐ	TVEIR EINS	
		LOFTFAR				SKAMMA	
SVÍFA							FALL- BEINT
TIL- FUNDINN				TVEIR EINS	TALA		
				KROPPA			
				RENNSLI		GAUL	
						LANGAR	
SÉRGEÐI					RÍKI		
UPP- HRÖPUN				BLÖSKRA	ÚTVEGAR		
						FÁTT	
		GRÍPA	RUSLA			GRÍÐAR	
			NAFN				
HLUT- SKIPTA		BJÓLA			SEFA		STIG
		DREITILL			ÁFALL		
				LINNA			STAFUR
				STAMPUR			HRÓPA
TINDUR				UNGUN		ÁSTUNDUN	
						TVÍHLJÓÐI	
KVÍÐA				SKYNFÆRA			ÝTING
ÆPIR							
			Í RÖÐ		VESÆLAR		

Lausn á krossgátu í síðasta blaði

	224	METTA	ÓSKUÐU DIMMA	B	SJÓNGLER	EFNI	S	YORKENNA SEGUL- BAND	A	NAFN
FÍNLEBUR	S	M	Á	L	E	I	T	U	R	ÞEKJA LEIÐ
AÐN EFTIRSJÁ	E	Y	Ð	I	HÁLFPI	L	E	M	Ú	R
	I	Ð	R	U	BOGNA HEIMTING	K	I	K	N	A
I RÖÐ NEITUN	J	K			TILNEFNA UNDIR- OKUN	S	K	I	P	A
TILREIÐA	H	GREIP	DUNÐAR ÆTT	B	A	U	K	A	GRÍÐ- UNGUR	ÁTT HERMA
	V	E	R	K	A	R	Ú	BÓBLAST	A	T
RAUN	R	E	Y	N	D	HÉFILEIKI	G	Á	F	A
ÁRÉTTA	M	I	N	N	A	BYLUR	U	ERFIDI	A	R
JURT	S	E	F		SKRIFA	UNDMÆIS HYGGST	L	É	N	S
	N	H	Æ	L	L	LEIÐSLA OFTAR	T	A	U	G
KROPPI	N	A	R	T	I	BRÁKI LÍÐ	M	A	R	R
BIL	S	K	I	L		VENJA	H	E	F	Ð
HVOLF	K	Ú	P	A		STÖKUN	E	I	N	U
LAND	K	A	T	A	R	TVEIR EINS	R	R	R	Á
						FARVEGIR	R	Á	S	I

www.bbl.is

Jesús sagði:

„Allt sem þér gerðuð einum minna minnstu bræðra, það hafið þér gert mér.“

Matt. 25.40

biblian.is

Smáauglýsingar

Skráning smáauglýsinga er á vefslóðinni: www.bbl.is/smaauglysingar

Verð: Textaauglýsing kr. 2.650 m. vsk (innan við 140 slög) og kr. 6.250 texti + mynd.

Skilafrestur: Fyrir kl. 15.00 á mánudegi fyrir útgáfu.

Sími: 563-0300 Netfang: augl@bondi.is

MARÁS

TOHATSU
UTANBORÐSMÓTORAR

JAPÓNSK GÆÐI!

Léttir Kraftmiklir
Fyrirferðalitir Sparneytnir
Hljóðlátir 3,5-250 hö

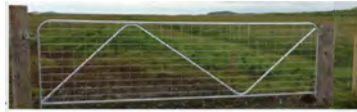
Miðhraun 13 - 210 Garðabær
Sími: 555 6444 - www.maras.is

Mitsubishi Outlander árg. '04, ekinn 118.000 km. Sjálfskiptur á góðum heilsársdekkjum. Nýfirfarinn af Heklu og skoðaður til '26. Einn eigandi. Staðsettur í Reykjavík. Verð kr. 490.000. Uppl. í s. 849-1719, eftir kl. 13.

Til sölu Cadillac Sedan Deville, með 4,9 V8 mótör, árgærd 1991. Mjög vel með farinn, ekinn 87.000 mílur. Verð kr. 800.000 eða tilboð. Allar upplýsingar í s. 895-3216.

Lambheldu hliðargrindurnar. 420 x 110. Mösksvar 15 x 10. Frá kr. 29.900 +vsk. Lamasett kr. 3.990 +vsk. S. 669-1336 og 899-1779, Aurasel.

Til sölu seiðaker ásamt botnlökum og vatnshæðarstýringum. Stærð 1,5 m x 1,5 m x 0,5 m. Uppl. í s. 868-0049.

Til sölu frystibíll. Bens Sprinter árgærd 2011. Keyrður 162.000 km. Sjálfskiptur. Tilboð óskast sent á netfangið: Einar@core.is

Seljum vara- og aukahluti í flestar gerðir af kerrum. Sérþöntunarpjónusta. Sendum um land allt. Brimco ehf. s. 894-5111 www.brimco.is Opið frá kl.13-16.30.

Notaðir bílar | benni.is

Hyundai Kona Style 64KW, árgærd 2020, rafmagn, sjálfskiptur. Ekinn 25.000 km. Verð kr. 3.690.000, verð áður kr. 3.990.000 – notadir.benni.is – s. 590-2035.

Glimákra vefstóll, lítið notaður, fyrir 1 metra voð. Nánar í s. 894-3815.

Hestakerra í góðu standi. Verð kr. 1.000.000. Uppl. í s. 897-3064.

Til sölu lfor Williams LM 125 flatvagnskerra, árgærd 2019. Lengd 3,62 cm. breidd 168 cm. Heildarvigt 2.700 kg. Verð kr. 1.150.000 m/vsk. Uppl. í s. 893-7141 Árni.

Rúlluvagn Weckman burðargeta/hlassþyngd 13 tonn. Pallur stærð 2,46 x 9,0 m Verð 3.260.000 m/vsk. H. Hauksson ehf. S. 588-1130 hauksson@hauksson.is

2001 Grand Cherokee V8 4.7 til sölu. Er úr dánarbúi, er með endurskoðun á bremsum og öxulhosum. Væri finni túnbíll eða í veiðina, ágætis dekk undir honum, grind sæmileg, keyrður 153.000 km. Verðhugmynd kr. 150.000. Frekari upplýsingar í s. 867-1692.

Gróðurhús fyrir matjurtarækt, liggjandi yfir beði eða standandi. Dúkurinn er úr ljósgrænu þe. plasti með styrkingarþræði og sterkum rennilásam. Eigum einnig mjög falleg fuglahús til á lager. Hákonarson ehf. S. 892-4163 www.hak.is / hak@hak.is.

Nýtt á Íslandi. Avenger traktorar með Mitsubishi mótör. Kynningarverð frá kr. 1.790.000 +vsk. Fáðu tilboð í traktor og tilbehör. www.hardskafi.is – sala@hardskafi.is – S. 555-6520.

Taðkvisl 140 cm með 8 teinum. Ásoðnar Eurofestingar. Verð kr. 126.480 m/vsk. (kr. 102.000 án vsk). H. Hauksson ehf. [hauksson@hauksson.is](http://hauksson.is) s. 588-1130.

Vetrargeymsla fyrir húsbíla og ferðavagna. Uppl í s. 831-1411.

Hilltip Icestriker 900-1600L
Salt og sanddreifari í tveim stærðum fyrir stóra pallbíla og minni vörubíla. Rafdrifinn 12V.

Hilltip Icestriker 380-550L
Salt og sanddreifarari í tveim stærðum, fyrir minni pallbíla. Rafdrifinn 12V.

Hilltip Icestriker 600 TR
Rafdrifinn kastdreifari fyrir dráttarvélar m/öflugum efnisskömmtunarbúnaði.

Hilltip Snowstriker VP
Fjölplogur fyrir pallbíla, minni vörubíla og jeppa. Fáanlegur í 185-240 cm breidd.

Hilltip Snowstriker SP
Snjótönn fyrir pallbíla, minni vörubíla og jeppa. Fáanleg í 165-240 cm breidd.

Hilltip Fjölplogur MVP
Fjölplogur fyrir ameríska pallbíla t.d. RAM 3500, GMC 3500 og FORD 350.

A Wendel ehf.
Tangarhöfða 1, 110 Reykjavík,
S:551 5464 - wendel@wendel.is
www.wendel.is

Sérniðin þjónusta að þínum þörfum

Kristinn Sigurbjörnsson
Löggiltur fasteignasali og byggingafræðingur.
Sími: 560-5502
Netfang: kristinn@allt.is

Páll Þorbjörnsson
Löggiltur fasteignasali og fiskeldisfræðingur.
Sími: 560-5501
Netfang: pall@allt.is

Segðu BLESS við óværuna!

YKKAR pest control

ALLT TIL SKORDÝRAVARNA

-fæst í öllum betri landbúnaðar- og byggingavöruverzlunum

JOBMAN

Frábærar vörur frá Jobman!
Durability at work since 1975

Sýnileikavesti og regnsett, tilvalið fyrir smalamennskuna! Sendiarkostnaður innifalinn í verði.

Við leggjum áherslu á góða þjónustu við landsbyggðina.

Verð: 1.854 kr. Verð: 15.872 kr.

Nethylur 3, 110 Reykjavík | khvinnufot.is

ÁSCO

Alpine hljómtæki – Fjarstart – Bakkmyndavélar
Fjarlæsingar – Ísetningar á staðnum

Alternatorar og startar í miklu úrvali

Glerárgata 34b, 600 Akureyri • S4611092 • asco@asco.is BILARAFMAGN

Byggingarstjóri.

Ertu í byggingarhugleiðingum, eða kominn af stað með framkvæmdir? Tek að mér að vera byggingarstjóri á öllum byggingarstigum og vera tengiliður við byggingarfulltrúa fyrir ykkur. Hafðu samband í síma 8523222 eða netfang: asgeirvil@gmail.com

Flytjum inn (og getum reist) iðnaðarhús af öllum stærðum og gerðum.

Upplýsingar á vegr.is og í síma 898-5463

VELSMIDJA GRUNDVAFJÖRÐAR

G.RUN
NETAGERÐ

Erum með varahluti og þjónustu fyrir allar JCB vélar

S: 527 2600

Vélavit
Sala - Þjónusta
www.velavit.is

Til sölu fjögur dekk undan malarvagni. Stærð 550/60-22,5. Um 19 mm eftir af mynstri. Verð kr. 200.000. Uppl. s. 893-7141 Árni.

AD BÍLAHJÁLPA EHF
Road assistance

AD BÍLAHJÁLPA EHF
TEL: 7878707
adilahjalp@adilahjalp.is
adilahjalp.is

AD Bílahjálpa ehf. á Akureyri flytur bílinn eða tækin hvert sem er og hvaðan sem er. Veitum alla almenna vegaaðstoð. Verðskrá á aðilahjalp.is - Gerum tilboð í lengri flutninga. S. 787-8707 allan sólarhringinn. Netfang: adilahjalp@adilahjalp.is

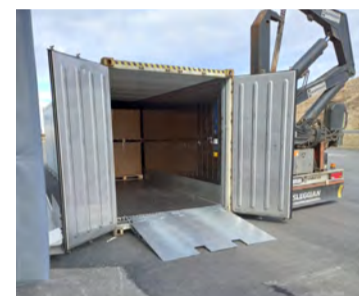
Faðmgreip - Rúllugreip fyrir endastöflun. Ásoðnar Eurofestingar og slöngur fylgja. Verð kr. 235.000 m/vsk. (kr. 189.500 án vsk) H. Hauksson ehf. www.hhauksson.is s. 588-1130 hhauksson@hhauksson.is

Glussadrifnar gólfhrætur. Vinnudýpt 1,9 m. Stærð á skrúfu 48 cm. Rotor 12 kW. Glussaflæði 75 L/mín. 20 m af glussaslöngum fylgja. Mesta hæð frá gólfi 2 m. Burðarvirki- Heitgalv./SS stál. Hákonarson ehf. S. 892-4163. Netfang: hak@hak.is

Einföldu fjágrindurnar. Krækt án aukahluta. Breidd 180 cm x 90. Verð frá kr. 9.900 til 11.900 +vsk. S. 899-1776 og 669-1336. Aurasel.

Rampar fyrir frysti/kæligáma á lager. Burðargeta 10 tonn. Dekkplata 10 mm, L 170 cm x B 200 cm x hæð 21 cm. Heitgalvaniserað stál. Lyftaratakur á þrjá vegu. Eigum einnig rampa fyrir hefðbundna sjögáma. Hákonarson ehf. www.hak.is s. 892-4163 hak@hak.is

Rúlluvagn DINA RP10500 14 tonna burðargeta/hlasspyngd. Pallur stærð 2,55 x 10,5 m. Dekk 710/45-22,5 Verð kr. 3.690.000 m/vsk. H. Hauksson ehf. | S. 588-1130 | hhauksson@hhauksson.is

Hjólkoppur til sölu, mikið úrval, ýmis tilboð í gangi. Sanngjarnt verð. Lítið við. Valdi koppasali, Hólmur við Suðurlandsveg, ofan við Rauðhóla. Opíð 11-18 s. 865-2717.

Tökum að okkur hinar ýmsu viðgerðir á kerrum, hestakerrum sem og öðrum kerrum. Förum með þær í aðalskoðun. Pantíð tíma. Brimco ehf. Efribraut 6, Mos. S. 894-5111. Opíð kl. 13-16.30 - www.brimco.is

Sjálfsogandi dælur frá Japan (Koshin). Fyrir vatn, skolp, mjög óhreint vatn (trash), 2", 3", 4". Original Honda vélar með smurólíuöryggi. Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Stauraborar fyrir borvélar, SDS Max, SDS + og Hexagonal. Stærðir frá 40 mm upp í 300 mm. Massífur öxull. Borarnir passa einnig á margarg gerðir af vélknúnum staurabourum. Steinborar: 40 mm x 1000 mm. Brotskóflur í SDS Max og Hexagonal. Hákonarson ehf. S. 892-4163. Netfang: hak@hak.is Heimasíða: www.hak.is

Brettagafflar með snúningi, 180° eða 360°. Festingar fyrir traktora og skotbómulyftara. Hliðarstuðningur fyrir trékassa og grindur. Burðargeta 1.500 kg, 2.500 kg, 3.000 kg og 5.000 kg. Pólsk framleiðsla. Hákonarson ehf. S. 892-4163. Netfang: hak@hak.is www.hak.is

Gúmmírampar fyrir brettatjakka. Stærð: L 100 cm x B 50 cm x H 16 cm. Þyngd: 21 kg. Passa fyrir venjulega vörugáma. Burðargeta: 10 tonn. Hákonarson ehf. www.hak.is S. 892-4163, hak@hak.is

Rúllugreip með keflum og spjótum. Ásoðnar Eurofestingar. Slöngur fylgja. Verð kr. 247.000 m/vsk. (kr. 199.000 án vsk) H. Hauksson ehf. www.hhauksson.is s. 588-1130 | hhauksson@hhauksson.is

Afsláttur af nokkrum tækjum á meðan birgðir endast; sláttuvélar, kurlarar, sturtuvagn, lítil beltagrafa og fleira. Fyrstur kemur fyrstur fær. www.hardskafi.is - sala@hardskafi.is - S. 555-6520.

BEWIUmbúðir, Frágangsvörur, Rekstrarvörur,
Íbætiefni og Vélar

Bewi.com

Opnunartími: 8:00-16:00

Cuxhavengata 1, 220 Hafnarfjörður

S: 535 5555

E: Pantanir@bewi.com

Þrýstisett fyrir neysluvatn. Til á lager 230 V, 12 V, 24 V. Einnig dælu með 3 fasa. Mjög öflug sjálfsgandi dæla. Dæluhljó úr kopar og öxull úr ryðfriú stáli. 24 L eða 60 L tankur úr ryðfriú stáli. Stillanlegur þrýstingur. Hentar vel fyrir sumarhús, ferðapjónustu og báta. Hákonarson ehf. S. 892-4163, netfang- hak@hak.is

Gámarampar á lager. Heitgalvaniserað stál. Burðargeta 8.000 kg. Stærð 130 cm x 210 cm x 16 cm. Lykkjur í dekki fyrir lyftaragaffla. Hákonarson ehf. hak@hak.is s. 892-4163. www.hak.is

Sliskjur úr áli fyrir vinnuvélar, fjórhjólofl. Lengdir: 1,6 m, 2 m, 2,1 m, 2,5 m, 3 m, 3,5 m, 4 m, 4,5 m, 5m. Burður fyrir par-1,5 tonn til 80 tonn. Einnig gúmmíklæddar að ofan fyrir valtare. Mjög hagstæð verð. Hákonarson ehf. Netfang- hak@hak.is - s. 892-4163. www.hak.is

Bretttagafflar með handfærslu. Burður 2,5 tonn. Ásoðnar Eurofestingar. Verð áður 189.000 m/vsk. H. Hauksson ehf. www.hhauksson.is s. 588-1130 hhauksson@hhauksson.is

Girðingarefni, girðingastaurar 70x1800, kr. 715 m/vsk. Hornstaurar 120x2500, kr. 2.950 m/vsk. Iowa gaddavír 200 metrar, kr. 9.610 m/vsk. Motto gaddavír 200 metrar, kr. 4.900 m/vsk. 5 strengja túnnet 100 metrar, kr. 15.900 m/vsk. 6 strengja túnnet 100 metrar, kr. 18.500 m/vsk. Þanvír 625 m, kr. 11.900 m/vsk. H. Hauksson ehf. www.hhauksson.is S. 588-1130 hhauksson@hhauksson.is

Rafstöðvar með orginal Honda vélum og Yanmar dísil á lager. Stöðvarnar eru frá Elcos Srl. á Ítalíu, www.elcos.net. Eigum einnig hjóllátar stöðvar fyrir ferðavagna. Við bjóðum upp á allar gerðir af rafstöðvum. Mjög hagstætt verð. Hákonarson ehf., www.hak.is s. 892-4163, netfang- hak@hak.is

Háþrýstidælu fyrir verktaka og bændur. Rafdrifnar, traktorsdrifnar, glussadrifnar, bensín eða dísil. Margar stærðir, allt að 700 Bar. Einnig öflugir vatnshitara fyrir háþrýstidælu. Vandaður búnaður frá Comet - www.comet-spa.com Hákonarson ehf. hak@hak.is www.hak.is s. 892-4163.

Græjaðu þig fyrir leitirnar!

WWW.KB.IS

- Sjónaukar
- Talstöðvar
- Regnföt
- Kuldaföt
- Stígvél
- Gönguskór og allt annað!

Sendum um allt land!

Orkuríkt fóður fyrir smalahundinn!

Endurskoðun aðalskipulags Svalbarðsstrandarhrepps Tillögur frá íbúum og áform landeigenda

Í vinnslu er endurskoðun aðalskipulags fyrir Svalbarðsstrandarhrepp þar sem sett er fram stefna sveitarfélagsins um landnotkun og þróun byggðar til næstu 12 ára. Íbúar eru hvattir til að senda inn hugmyndir og tillögur sem nýtast við mótnun skipulagsins. Landeigendur sem hyggja á breytingar á landnotkun eru hvattir til að nýta tækifærið og senda inn sín áform.

Mögulegt er að koma gögnum á netfangið atli@landslag.is eða skriflega á skrifstofu Svalbarðsstrandarhrepps. Sé þörf á ráðgjöf vegna erinda tekur skrifstofustjóri á móti beiðnum í síma 4645500

Frestur til að skila inn hugmyndum er gefinn til mánudagsins 16. september

Viðgerðir á kerrum og mikið úrval vara- og aukahluta.

Úrvalið hefur aldrei verið meira.

AL-KO
QUALITY FOR LIFE**LUNSIINN****Schmidt**
FAHRZEUGBAUMargar gerðir af þýskum eins og tveggja öxla kerrum.
Skoðuðu úrvalið á www.brimco.is eða kirtu í heimsókn.

Hestakerrur fyrir 2, 3 og 5 hesta.

BRIMCOEFRIBRAUT 6 - 270 MOSFELLSBÆ
SÍMI: 894 5111 - www.brimco.is

Sólheimum í Grímsnesi

SÓLHEIMAR
SJÁLFBÆRT SAMFÉLAG

Sól*Kol
4.okt 2024

Meira síðar

Málþing um framtíð kolefnismarkaða

KOLEFNISBRUIN

Notaðir bílar | benni.is

SsangYong Rexton, 4x4, árgerð 2016, sjálfskiptur, ekinn 193.000 km. Verð kr. 2.490.000, verð áður kr. 2.990.000 – notadir.benni.is – s. 590-2035.

Dísilhitarar. 5 kw 12 og 24 volt, með öllum fylgihlutum. Verð kr. 53.900. Öll þjónusta. Orkubondinn.is, Tranavogi 3, 104 Reykjavík. S. 888-1185. Opið frá 15 til 17 virka daga.

Vélavít ehf. er nú umboðsaðili fyrir HATZ dísilvélar á Íslandi. Sala, varahlutir og viðgerðarþjónusta hjá okkur í Skeiðarási 3, Garðabæ. Upplýsingar í S. 527-2600.

Weckman HARDOX sturtuvagn 13 tonna burðargeta/hlasspyngd, verð kr. 3.800.000 m/vsk. (kr. 3.065.000 án vsk) H. Hauksson ehf. | S. 588-1130 | hhauksson@hhauksson.is

Lyftaragafflar til að skrúfa fasta á skóflur. Burðargeta á pari: 680 kg og 1500 kg. CE vottaðir og CE merktir. Öryggisstrappar fylgja. Passar á flestar skóflur. Til á lager. Hákonarson ehf. S. 892-4163 / netfang- hak@hak.is

Bændablaðið kemur næst út 12. sept.

Frostfrír drykkjarpóstar fyrir íslenskar aðstæður.

Vatnspóstarnir frá Drinking Post Waterer hafa fengið frábærar viðtökur. Nú er rétti tíminn til uppsetninga.

Ekkert rafmagn. Einfalt í uppsetningu, aðeins þrjár hreyfanlegir hlutar. Allt viðhald ofanfrá. Alltaf ferskt vatn við hverja notkun. Fyrir allan búfénað.

Verð kr. 136.000 +vsk.

Til afhendingar strax - Sendum hvert á land sem er.

Formax Paralamp ehf. – Aqua Icelander Equine. Sími 562-6800.

Okkur vantar dugnaðarforka í skemmtilegt vinnuumhverfi

We need to **expand** our excellent team

Tækjastjórar á dælubíla með meirapróf CE óskast!

Sewage truck operator with driving license CE.

Vegna aukinna verkefna viljum við bæta dugmiklum einstaklingum í hópinn okkar í Reykjavík og á Selfossi. Við leitum að einstaklingum með reynslu af því að stjórna og vinna á tækjum. Í boði eru góðir tekjumöguleikar, fjölbreytt starf og góður starfsandi.

As our business is growing, we are adding to our high-performing team. We are looking for people with some experience of working on heavy-duty equipment.

We offer a good income possibilities, diverse jobs and a good working morale.

- ▶ Frekari upplýsingar veitir Ragnhildur Aradóttir, (starfsmannafulltrúi), netfang: ragga@hrt.is og í síma 471 3000.
- ▶ Further information is given by Ragnhildur Aradóttir (HR representative), email: ragga@hrt.is and phone 471 3000.

HREINSITÆKNI er leiðandi fyrirtæki í þjónustu við fráveitukerfi landsins, hvort sem um ræðir hreinsun, myndatökur, fóðrun lagna eða rekstur heildstæðra kerfa. Í því skyni rekur fyrirtækið dælubíla, tæki til lagnamyndunar, fóðrunarteymi og skólphreinsistöðvar. Fyrirtækið er í fremstu röð á sínu sviði. Við veitum starfsfólki okkar góða þjálfun, þannig að það geti leyst sín verkefni vel af hendi.

HREINSITÆKNI is a leading company in servicing the country's wastewater systems, cleaning, system inspection, lining or operating complete wastewater systems. For this purpose the company operates sewage trucks, a system inspection equipment, a team for lining pipes and complete sewage stations. As a leading company in its field, we make sure that our staff receives adequate training, in order to be able to solve its tasks in an outstanding manner.

Færíbanda- reimar

Eigum á lager
færíbandareimar
í flestar gerðir rúlluvéla

GÚMMISTEYPA
P. LÁRUSSON EHF.

Gyflafjöt 3 · 112 Reykjavík · Sími 567 4467 · gummisteypa@gummisteypa.is · www.gummisteypa.is

Vélaskólinn

Talsett Vinnuvélanámskeið á netinu

www.velaskolinn.is

SMÍÐUM FRÁ GRUNNI OG GERUM VIÐ

ALLAR GERÐIR
TJAKKA

VHE

VHE • Melabraut 27 Hafnarfjörður • Hraun 5 Reyðarfirði
Sími 843 8804 • Fax 575 9701 • www.vhe.is • sala@vhe.is

Dýrahald

Hreinræktaður, afburðaveiðihundur, þýskur bendir. 6 hvolpar í boði. Sjá Vorsteh hvolpadagbók á Fb. S. 661-7338.

Einkamál

Er með þrjú drengi gefins á gott heimili. 18 ára rafvirkjanema, 21 árs mögulega verðandi bakaranema og 23 ára bakaranema. Vel uppaldir, húsvarir og einstaklega umhyggjusamir. Munu færa kvonfangi kaffi í rúmið stundvíslega kl. 7.20 (er með þá í þjálfun og gengur vel). Fara saman eða í sitthvori lagi. Áhuga- og umhyggjusamar verðandi eiginkonur, hafið samband við móður á netfangið; tilituskid@gmail.com.

Húsnæði

Til leigu fjárhús og hlaða, 1.016 fm að stærð, rétt utan við Búðardal. Nýtist m.a. sem fjárhús eða geymsluhúsnæði. Laust strax. saudfjarbu@gmail.com

Leiga

Leita að útihúsi/skemmu til leigu f. geymslu. Þarf amk. 180–200 cm breiðar dyr. Staðsetning: Helst Suðurland, höfuðborgarsvæðið eða nágrenni. Skoða allt. S. 651-6527.

Herbergi í Hlíðahverfi Reykjavíkurborgar verður laust til leigu um miðjan september eða í síðasta lagi fyrsta október. Um ræðir tæpa 6 fm undir súð, bjart og snyrtilegt. Rúm, lítið ísskápur og örbylgjuofn eru í herberginu auk þess sem aðgengi er að þvottavél og þurrkara. Aðgengi er að salerni en því miður ekki sturtu. Stutt í Sundhöllina. Leiguverð 85 þ. mánaðarlega og meðmæli óskast. Frekari upplýsingar á netfanginu speturs@hotmail.com.

Óska eftir

Kaupi vínþjótur. Staðgreiði stór plötusófn. Ólafur S. 784-2410, olisigur@gmail.com

Kaupi íslensk ber. Bláber kr. 1.000 pr./kg. Aðalbláber kr. 1.300 pr./kg. Krækiber kr. 600 pr./kg. Einiber kr. 4.000 pr./kg. Kúmen kr. 4.000 pr./kg. Blóðberg kr. 7.000 pr./kg. Rifsber kr. 1.200 pr./kg. Upplýsingar í s. 695-1008. Netfang: snorri@reykjavikdistillery.is

Kaupum lerki- og furusveppi, bæði þurrkaða og ferska. Hafið samband á 425fla@gmail.com fyrir frekari upplýsingar.

Óska eftir Izuzu D-max biluðum eða klesstum, má líka vera Nissan Navara. Allt skoðað. Einnig óskast Shetland 460-498 bátur í hvaða ástandi sem er s. 699-6854 Jón.

Óska eftir hjólabúnaði af mykju-dreifara eða sambærilegan búnað. Upplýsingar í s. 864-4777.

Landrover bensín óskast. Árgerð 1962-1980. Þarf að vera í nokkuð góðu lagi. Upplýsingar í s. 893-2317.

Óska eftir gömlum loftpressukút eða gaskút, þyrfti að vera í stærri kantinum, um 450-800 lítra. Ástand skiptir ekki öllu, en þarf að vera í sæmilegu standi eða í viðgerðarlegu ástandi, kæmi til með að vera notaður sem reykrill og þarf því ekkert að halda neinum þrýstingi. Vinsamlegast hafið samband í s. 859-4123 eða á netfangið komradkonni@gmail.com

Óska eftir að kaupa gamlan Range Rover, eldri en árgerð 2002. Þarf að vera heillegur. Óska eftir gömlu OMEGA úri og fiskiroði. Uppl í s. 837-4757.

Óska eftir góðri rúmgrind ókeypis eða á lágu verði innan Reykjavíkurborgarsvæðisins. Stærð 90, 100 eða 120 cm að breidd. Vinsamlegast hafið samband með myndum á netfangið joklarosin@gmail.com.

Ég óska eftir að kaupa nótnablöð og bækur með útsetningum fyrir harmóníkur. s. 822-5269.

Óska eftir blautbúningi í stærð 158 eða fyrir 13 ára dreng. S. 6224-124.

Til sölu

Elegance heilsudýna 180 x 200 cm. Árgömul, mjög vel með farin. Verð kr. 100.000. Uppl. í s. 863-2267.

Tæki og tól fyrir litla glervinnslu, til dæmis í bílskúrinn, sem auka-búgrein. Glerslípivél, sogskálar, vinklar og glersög. Tangir, burðar-klemmur og margt fleira dót. Öll handverkfæri sem þarf og meira til. Upplýsingar í s. 786-3383.

Hlíðargas fyrir suðu. Bæði hreint Argon og blandgas í 20 og 50 lítrum. Eignar- og leiguhylki. Sendum hvert á land sem er. Nánari upplýsingar á www.veldix.is og í s. 547-5577.

Til sölu. Haas and Sohn kamína 7,5 Kw. Reykrör 170 cm. Rústfrí kápa með einangrun, 120 cm, fylgir með. Upplýsingar í s. 898-7686.

Þjónusta

Varst þú í hljómsveit? Yfirfærni gamlar upptökur yfir á stafærni. Hreinsa og nútímavæði, hleð upp á streymisveitur. Upplýsingar í s. 692-8272 og á netfanginu: sindrifreyrsteinsson@gmail.com

Tek að mér að mála þök. Sérhæfi mig í bröttum og háum þökum. Geri verðtilboð. Er að byrja bókanir fyrir sumarið 2025. Sendið tölvu-póst á magnussongudmundur40@gmail.com.

Þú skráir sjálf/sjálfur inn
smáauglýsinguna þína
á www./bbl.is/smaauglysingar

BÆNDAGED

Geðorðin 10

- Hugsaðu jákvætt, það er léttara
- Hlúðu að því sem þér þykir vænt um
- Haltu áfram að læra svo lengi sem þú lifir
- Lærðu af mistökum þínum
- Hreyfðu þig daglega, það léttir lund
- Flæktu ekki líf þitt að óþörfu
- Reyndu að skilja og hvetja aðra í kringum þig
- Gefstu ekki upp, velgengni í lífinu er langhlaup
- Finndu og ræktaðu hæfileika þína
- Settu þér markmið og láttu drauma þína rætast

baendaged.bondi.is

 KRONE

**Tilboðsverð á Krone sláttuvélum!
Tilbúnað til afgreiðslu strax.**

Upphengd 3,2m framvél: 2.299.000 + vsk.
Miðjuhengd 3,6m afturvél: 2.399.000 + vsk.
Settið tekið saman: 4.499.000 + vsk.

Þetta eru vinsælustu Krone sláttuvélarnar í dag.

 SEGWAY

Segway AT6L fjórhjól klár til afgreiðslu.

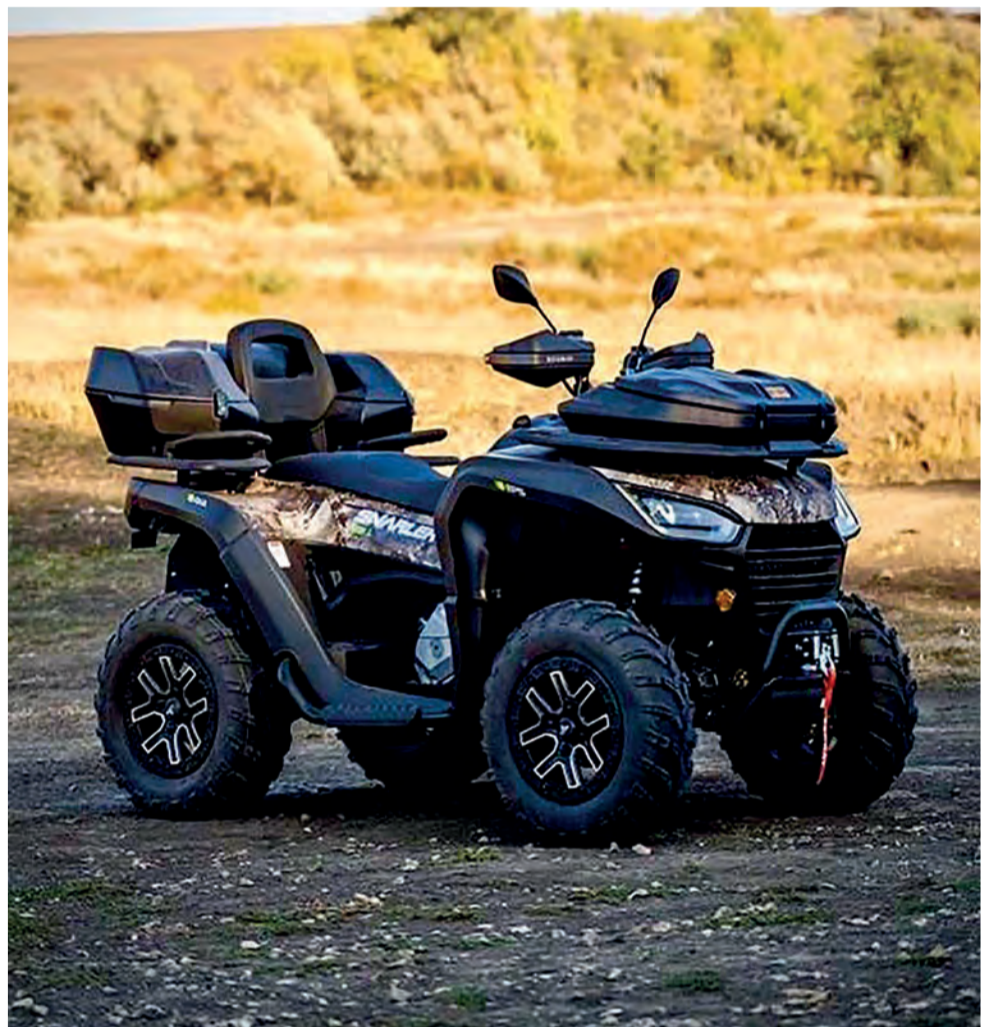
Öll Segway fjórhjólin eru tveggja manna, með rafmagnsstýri, læsanlegum mismunadrifum bæði framan og aftan, diskabremsum hringinn, 1.200 kg. spili, dráttarkúlu og rafmagnstengli.

570cc - 44 hestöfl - 1.799.000 með vsk.

Hausttilboð! Stórt farangursbox að aftan, 12 l. bensínbrúsi að framan, aksturstölva og stillanleg hitahandföng: **1.899.000 með vsk.**

Með snjótönn til viðbótar: 1.999.000 með vsk.

Við sendum hjólin án aukakostnaðar á næstu afgreiðslustöð Samskipa.

Villain SX10X buggy til afgreiðslu strax.

Virkilega skemmtilegur buggybíll sem hefur reynst mjög vel hér á landi. Vel útbúinn með stórum skjá með GPS, spili að framan og kúlu að aftan.

1.000cc - 105 hestöfl - 3.999.000 með vsk.

Hausttilboð! Hurðalokanir að neðan, klafahlífar og drullusokkar að framan og aftan, varadekksfesting, varadekk á orginal felgu, aukareim og aksturstölva: **4.349.000 með vsk.**

Afhentur á 32" CST LOBO RC dekkjum til viðbótar: 4.549.000 með vsk. (orginal dekk fylgja)

 HESJA

NIVEA

STINNIR HÚÐINA Í ANDLITI, HÁLSI & BRINGU

SJÁANLEGUR ÁRANGUR Á 1 VIKU

**100% NÁTTÚRULEGT
BAKUCHIOL**

**EYKUR NÁTTÚRULEGA
FRAMLEIÐSLU Á KOLLAGENI***

*(í tilraunaglas)